

Bir Hacker Manifestosu

McKenzie Wark

A L T I K İ R K B E Ş

"Sizin merakta kalanlarınız...". - Ben engelleyebilirim, ama hepinizi durduramazım..."
The Mentor
THE MENTOR

Not 6.45 olarak, Mack ile ilgilenirken nereden tavsiye etti, acık kapaklı yazılım his testlerine, hatta uygulamalara yardımcı olmanız, elinizden geldiğince kullanılabilecek bilgileri onlara aktararak yayınlarsınız. Aktarılabilecek, fiziksel güçten ziyade disiplin, odaklanma ve odaklanma, düşünme ve geliştirme olarak sonuçlarıyla değerlendirilir. Mack yazılım ve Zor Zor gibi konsantrasyon geliştirme eğitimi ve disiplinlerle zihin kontrolünüzü geliştirir. Her bir detayla ilgili olarak, geliştirilebilir. Ancak bir mizik bilgi edinmek için müzik; her birinin her birine uygun. (Klasik Türk Müziği, Klasik Müzik ve Barok özellikle tavsiye olunur.)

Yaşasın kaos, yaşasın bilginin serbest dolaşımı!

Keren Kamal Koc

Topcu Gönüş

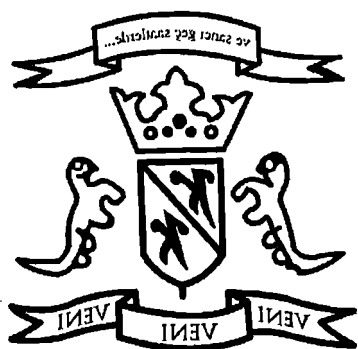
II. Obası Tabanı, III. Batarya,

Garnizon, Osmanlı

ISBN 975-279-086-0

9 789752 790865

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
McKenzie Wark – A Hacker Manifesto
Türkçesi: Merve Darende
Ağustos 2008

Yayın Yönetmeni
Kaan Çaydamlı

Dizi Yönetmeni
Şenol Erdoğan

Kapak Tasarımı
Erol Egemen

© Harvard University Press
© **ALTIKIRKBEŞ YAYIN**
Sertifika no: 10860

Baskı
Umut matbaacılık
0 212 6370411

Kadıköy'ün yağmurlu ve puslu günlerinde hazırlanan
bu kitap sizi uçurumdan aşağı atabilecek
güce sahip olabilir. Herhangi bir şekilde
ve özellikle izinsiz olarak iktibas edildiğinde
Kadıköy'ün o bilinen, serin ve rutubetli laneti,
yıllar boyunca boyunca bunu yapanı takip eder,
saçları dökülür, rüyasında sürekli olarak
Kadıköy sokaklarından akın akın geçerek
yıllık intiharlarını gerçekleştirmeye giden
lemur sürüleri görür
ve derin bir yalnızlığa gömülür.

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
bir Kaybedenler Kulübü tribidir.
Lise sk çaydamlı apt no:7 d:9 Acıbadem
www.altikirkbes.com.tr
kopotak@gmail.com

Bir Hacker Manifestosu

McKenzie Wark

Türkçesi: Merve Darende

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Kadıköy, Eskişehir, Frisco

2008

Kathy

Korsanlar Kralı

Acker' in

anısına

ÖNSÖZ
SOYUTLANMA
SINIF
EĞİTİM
HACKLEME
TARİH
BİLGİ
DOĞA
ÜRETİM
MÜLKİYET
BETİMLEME
İSYAN
DEVLET
ÖZNE
ARTI DEĞER
VEKTÖR
DÜNYA
NOTLAR

Burası senin yerin, burası benim yerim

-WOODY GUTHRIE

Burası senin yerin, burası benim yerim

-GANG OF FOUR

Burası senin yerin, burası benim yerim

-LUTHER BLISSET

...bir nevi organik olarak dünyadan çıkar. Ve insanların buna bayılımlarının sebebi, komünizmin özelliklerine sahip olmasıdır. İşte bu da, özgür olmasıdır.

-STEVE BALLMER, CEO Microsoft

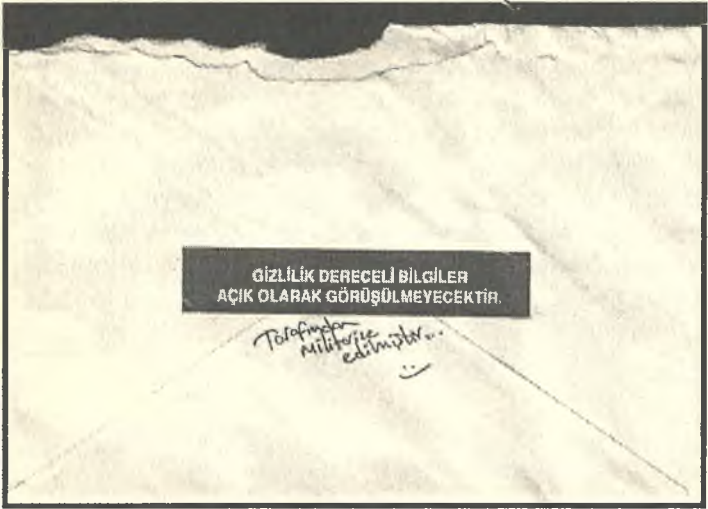
BİR HACKER MANİFESTOSU

"Bu artık bizim dünyamız... Elektronun ve devre anahtarlarının dünyası... Saniyede akıp giden veri birimlerinin güzelliği... Çıkar peşinde koşuşan açgözlülerin elinde olmasaydı; son derece ucuz olabilecek, zaten mevcut olan bir hizmeti para ödemeden kullanıyoruz. Keşfe çıkıyoruz... Ve sen bize suçlu diyorsun. Bilgiyi arıyoruz... Ve sen bize suçlu diyorsun. Bilgiyi arıyoruz. Ve sen bize suçlu diyorsun. Bizim ten rengimiz, milliyetiniz, dinsel bağlantılarınız yok. Ve sen bize suçlu diyorsun... Sen atom bombaları yapıyor, para için savaşlar çıkarıyor, hile yapıyor ve bizim tüm bunları kendi iyiliğimiz için yaptığını inandırmaya çalışarak yalan söylüyorsun... Hala biz suçluyuz... Evet, ben suçluyum, suçum merak."

The Mentor

Her ne kadar Hacker'ların tarihi, iki bilgisayarın (kimilerine göre iki telefonun) birbirine bağlandığı anda başlamış kabul edilse de 1960'lı yıllarda, birkaç "meraklı" gencin Massachusetts Institute of Technology adlı üniversitede geliştirilmekte olan devasa bilgisayarlara gösterdikleri "aykırı" ilgi olarak somutlamak yanlış bir tespit olmayacaktır.

1983'de bu aykırı ilginin kurumsallaşmış versiyonu olan 414, ABD'nin nükleer silahlarının geliştirildiği ulusal laboratuvarın sistemine sızmış, ABD'de Legion of Doom, Almanya'da ise Chaos Computer Club gibi yapılanmalar gelişmiştir. Sanal boklarının ortaya dökülmesinden korkan ABD, 1986'da "Computer Fraud and Abuse Act" (Federal Bilgisayar Sahtekârlığı ve Kötüye Kullanma) yasasını çıkartır. Sanal savaşlarda "nefer" olarak Hackerları (ki devlete çalışmak Hacker etiğiyle bağdaşmaz, bu yüzden bu tip insanlar Hacker yerine kanımca başka bir kelimeyle anılmalı) çok seven devlet, enformasyonun

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİLER
AÇIK OLARAK GÖRÜŞÜLMEMECEKTİR.

Tarafından
militarize
edilmiştir...
😊

özelleşmesinin, mülkiyetleşmesinin ya da kurumsallaşmasının önünde anonimleştirici bir engel olarak gördükleri Hacker'ı, bu, don lastiği gibi nereye çekersen oraya gidecek yasa ile baskı ve kontrol altına almaya çalışmıştır.

Gerçek Hacker'lar sanal bilgiler vasıtasıyla kişisel çıkarları peşinde koşan, virüs yazan, veri hırsızlığı ya da soygunculuk yapan, kısaca devletlerin hayatın her alanında, elleri altlarındaki basın-yayın organlarıyla bize göstermek istedikleri türden suçlular değillerdir.

Militarize edilmiş, askeri-endüstriyel sanayilerini geliştirmekte kullanılan enformasyona, verilere yeni kanallar açarak, dünya halkları için kullanılabilir hale getirmeye çalışan problem çözücülerdir.

Hacker, yapmış olduğu, sızma/lar ile verinin "hız-ekonomi/politiği"ni sekteye uğratar. Ona yeni akı yönleri çizerek enformasyon mülkiyetiyle varolan yeni egemen sınıfların egemenlik alanlarına müdahale eder, bilgiyi anonimleştirir. Hacker etiği, "Enformasyon özgür olmalıdır" der.

Denetim mekanizmaları (devletler, kıtalarüstü sermaye ve çıkar grupları) şebekeyi geliştirirken bir yandan da kendisini devirebilecek, yayılıp denetimi ele geçirebilecek bir karşıt kolektif zihniyeti de geliştirdiklerinin farkında değillerdir. (Roma'yı yapan yollar onu yıkan yollardır da.)

Burada, Rahmani Klavye adlı anarko-islamist Hacker fanzinindeki "Davet" başlıklı yazısıyla Ramazan Gür'ün yaptığı benzetme önemlidir. Kendisi Hackerları Osmanlı İmp. ordusundaki "Lağımclar" sınıfına benzeterek lağımcların surları dipten kazarak tünellere barut dolu fıçılar yerleştirerek surları dipten yıkmalarını, mevcut kapitalist sistemi yıkıcı güç olarak gördüğü Hackerlara benzetmiştir.

Sözlük anlamı olarak, "içine bakmak, kesmek, yarıp açmak" anlamlarına gelen Hack kelimesinin bilişim sektörü ve politik açıdan ele aldığımızda, "yarıp açmak" ifadesinin bu kelimenin en yaklaşık karşılığı olduğu düşünülebilir.

Beat Kuşağı'nın kaotik ismi William S. Burroughs, dilin bir çeşit virüs olduğu iddiası ile Hackerların atası sayılır. "Başlangıçta sözcük vardı ve sözcük Tanrıydı ve o zamandan beri sır olarak kaldı. Sözcük Tanrıydı ve sözcük dile getirdiğimiz et idi... İnsan eti... Yazı'nın başlangıcında... Hayvanlar konuşurlar ve enformasyon iletirler, ama yazamazlar. Gelecek kuşaklar ya da kendi iletişim sistemlerinin sınırı dışında kalan hayvanlar için enformasyonu erişilebilir kılamazlar. Bu insanlar ve hayvanlar arasındaki can alıcı farktır. Yazı... Elektronik Devrim'de bir virüsün çok küçük bir sözcük ve imge olduğu kuramını geliştiriyorum.

Burroughs cut-up tekniğini bir çeşit karşıt estetik yaklaşımından, dilin zihindeki ve zamanla insan davranışlarını dahi kontrol edebilecek alt bensele etkilerine karşı bir

HİZMETE ÖZEL

"Be orlık bizim dünyamız... Elektron ve devre ahlakları
tarafından dünyamız... Sonuçta ahlak giden veri birilerinin
gizliliği... Güler peşinde koşanlar az gelişmiş elinde olma-
sıdır, son devre üzeri olacaktır, zaten mevcut olan bir
hizmeti para ödemesiyle kullanıyoruz. Kıske Gikkyonuz... Ve
Son bize suçu diyor. Bilgiyi arıyoruz... Ve Son bize
suçu diyor. Bilgiyi arıyoruz. Ve Son bize suçu diyor.
Bunun yanı sıra, mülkiyetimiz, dinsel bağları da var. Yok
Ve Son bize suçu diyor. Son atom bombasını yapar,
para için savaşlar çıkarıyor, hile yapar ve bizi bilmeyen
bunları kendi içimiz için yaptığını inandırmaya
çalışarak yalan söylüyor. Hala biz susuyoruz...
Evet, ben susuyorum, susum merak."

The Mentor

Her ne kadar Hacker'ların tarihi ile bilgisayarın (kumleme göre ile telefonun) birleşme
bağlantısı anda başlangıç kabul edilirse de 1960'lı yıllarda, birinci "maraki geçen Massachusetts
Institute of Technology adlı üniversitede geliştirilmekte olan devasa bilgisayarlara gönderdikleri
"aykırı" ilaî olarak somutlamak yanlış bir tespit olmayacaktır.

1983'de bu aykırı ilgaî kurumsallaşmış verisi olan 414, ABD'nin nükleer silah
ların geliştirildiği ulusal laboratuvarın 3. Ötente Sizim, ABD'de Legion of Doom, Alimiyada
ise Chaos Computer Club gibi yapılanmalar gelişmiştir. Sonraları bu türden örgütlenmeler
tarih ABD, 1986'da "Computer Fraud and Abuse Act" (Federal Bilgisayar Suçları Kanunu ve Bilgi
Kullanma) yasasını çıkarır. Sonraları savaşlarda "net" olarak Hacker'ların da devlete katılmak
Hacker etisi ile başlasın, bu yüzden bu tip siberent Hacker yapma kanunla bolla bir
kelimeyle anılmı) çok sevilen devlet enformasyonunu özelleşmesinin mülkiyetleşmesinin ya da
kurumsallaşmasının önünde anonimleştirici bir engel olarak görüldüğü, bu don lestriği gibi
nereye gidersen oraya gidecek yollarla baki ve kontrol altına almayı gözetmiştir.

Hacker'lar sonraları bilgisayar vasıtasıyla kişisel çıkarları peşinde koşan, ürün yapan, veri
hırsızlığı ya da sahtecilik yapan, kısaca devletlerin bağları her alanında etkili olmaktadır.
basın-yayın organlarıyla bize göstermek istedikleri türden suçlular değillerdir.

Militarize edilmiş, askeri-endüstriyel sanayileri geliştirmekte kullanılan enformasyonun
yeni kanalları açarak, dünya halkları için kullanılabilecek hale getirmeye çalışan gruplar görülmektedir.

Hacker, yapmış olduğu, sızma(lar) ile verinin "hiz-ekonomi/politika"ni seçmeye yarar.
Ona yeni alı, yolları çizerek enformasyon mülkiyetiyle var olan yeni eğerler sınıfının eğerleri
alanlarının müdahale eder, bilgiyi anonimleştirir. Hacker etisi, "Enformasyon özgür olmalıdır" der.

Devletin mekanizmaları (Devletler, kapitalistlik sermaye ve çıkar grupları) şekle kayı
geliştirilen bir yandan da kendisini devreletecek, yaygınlık devletini ile geçirebilecek
bir bursit kaliteyi zehniyeti de geliştirdiklerinin farkında değillerdir. (Kamayı Japon
yollar, onu Japon yollarıdır da.)

panzehir olarak sunmuştu. Wittgenstein'in insanın dil üzerinden algılama ve aktarma yetisini oluşun sınırlarıyla eşleyen "Dilimin sınırları dünyanın sınırlarıdır" tümcesini kökten parçalamaya yönelik bir davranıştı bu. Dili Hacklemek ve böylece denetim mekanizmalarının sözcükler üzerinde geliştirdikleri tahakkümü (bkz; Orwell 1984 romanı) parçalamak ve bu viral virüsleri ayıkla-mak... Bu kelimelerin taşıdığı anlamı, insanları sevkettiği katatonik ruh halini ve itaate yönlendirmesini kesip, parçalayıp yeniden birleştirerek farklı kombinasyonlar vasıtasıyla yeni ve kişisel bir anlatım biçiminin obüslüğünde bir nevi karşıt virüs (aşı) gibi yayarak, sistemin virütik dil ve anlaşma mekanizmalarını Hacklemek, parçalamak...

Enformasyon Çağı'nda artık "enformasyon kullanıcı-ları" ya da öyle olduklarına inananlar (daha doğru bir ifadeyle: inandırılanlar) aslında çok organize bir şekilde enformasyon izleyicisine dönüştürüldüklerinden, Situas-yonist Debord'un "Gösteri Toplumu"* adlı eserinde işaret ettiği gibi ataletle boğulmuş, değerlendirmekten ve sentez-lemekten uzak, bakıp unutan insanlara çevrildiklerinden bihaberler.

Bir ara gazetelerde bile promosyon kapsamında dağıtı-lan bilgi sayma işinden oldukça uzak; hem TV, hem mü-zik seti, hem DVD player olarak fonksiyonundan planlı bir şekilde uzaklaştırılmış bu aygıtlarla enformasyon top-layıcısı olduğuna inanan, hatta birkaç adım öne geçip, lamerlikle, mail şifresi kırmakla zayıf karakterini Hacker payesi ile yamamaya çalışanlar dahi mevcut.

Oysa Hackerlar, sanal paparazziliklerden uzak, bilgi-nin kolektifleştirilmesini amaç edinmiş, denetim meka-nizmalarının sanal ağlarını parçalayan, şöhret ve şan ile

* bkz, Ayrıntı Yayınları

Birde, Rahmani Klayve adlı anarko-islamist hacker panzehirin **ÖZEL** yazısıyla Ramazan Gür'ün yaptığı benzetme örnekler. Kendisi Hacker'ları Cismanî İmparatorluk'taki "lağınlar" sınıfına benzeterek lağınların surları depen karacak tenekelere benzetildiği fışıl ve fışıl olarak surları dipten yıkmalarını, mevcut kapitalist sistemi yığıcı güce, güçte gördüğü Hacker'lara benzetmiştir.

Sözün anlamı olarak, "işme bakmak, kesmek, yarıp açmak" anlamlarına gelen Hack kelimesinin kelime seçimi ve politik açıdan ele aldığımızda, "yarıp açmak" ifadesinin bu kelimenin en yaklaşıp karşılığı olduğu düşünülebilir.

Beat Kuşçısı'nın kaotik ismi W.S. Burroughs'dan bir çeşit virüs olduğu iddiası ile Hacker'ların arka sağıdır. "Başlangıçta sözcük vardı ve sözcük Tanrı'yı ve o zamandan beri şu olarak kaldı. Sözcük Tanrı'yı ve sözcük dile getirdiğimiz et'tir... İnsan et... Yarı'nın başlangıcında... Hayvanlar konuşur ve enformasyon iletilir, ama yazamazlar. Çekerek kurtulur ya da kendi iletişim sistemlerinin sınırları dışında kalan hayvanlar için enformasyonu erişilebilir kılmazlar. Bu insanlar ve hayvanlar arasındaki can alıcı farktır. Ya... Elektronik Dava'm'da bir virüsün çok küçük bir sözcük ve imge olduğu kuramını geliştiriyorum.

Burroughs'ın bu fikrini bir çeşit karşıt estetik yaklaşımından, dilin zihnindeki ve zihnin insan davranışlarını daha kontrol edebilmek için benzetimlere karşı bir panzehir olarak sınıflandırmış. Wittgenstein'in insanın dil üzerinden algılarına ve aktarmaya yetkisi olduğu sınır bryla estetik "Dilim sınırları dışındaki sınırlar" kavramını kökten parçalama yetkisi bir davranış bu. Dil Hack'lemek ve böylece davranış mekanizmalarının sözcükler üzerinden geliştirilmesi tutarlıdır (bkz. Orwell, 1984 adlı kitabı) parçalamak ve bu virüs virüsü ayıklamak... Bu kelimenin taşıdığı anlamı, insanları sevle ettiği katatonik ruh halini ve itaate yöneltme. Şimdi karp, parçalayıp yarıp birleştirerek farklı kombinasyonlar vasıtasıyla yarı ve kesil bir anlatım biçiminde, bir nevi karşıt virüs (aşı) gibi yapılarak, sistem virüsle dil ve algı mekanizmalarını hacklemek parçalanak...

Enformasyon Çağı'nda orijinal "enformasyon kullancıları" ya da böyle olduklarına inanarak daha doğru bir ifadeyle mandrılarları) altında çok organize bir şekilde enformasyon iletimine dönüştürüldüklerinde, Situasyonist Debord'un "Gösteri Toplumu" adlı eserinde işaret ettiği gibi ataletle bağlanmış, değersizleştirmek ve senkeleştirmek uzat, takip unutan, münhara sevrildiklerinden bishaberler.

Bir ara gazete ile bile promosyon kapsamında dağıtılan biraj sayma işinden ötürü uzat, hem tv, hem tv, hem masele sekti, hem dvd player olarak, fonksiyonlardan plaki bir şekilde uzaklaştırılmış bu aygıtlarla enformasyon toplayıcı, dindinına insan, hafta biraz adam öne geçip, luviliklarla mail şifreli kılma la zayıf kışkırtıcı karakterleri hacker payes ile yamamaya çalışanlar daha mevcut.

Oysa Hackerlar Sord papara-ziliklerden uzat, bilgilerin kolektifleştirilmesini amaç edinmiş, davranış mekanizmalarının Sord ağırlarını parçalayan, Söhrret ve san ile egoşimayi unur samyan, zamanın, yaratıcılığını ve becerilerini Sord bir ara denişen, veriyi enformasyon kumlerini sordmak için kullanan kışkırtıcıdır. Yaklaşımına çağırıp gözetiminde, bu büyük bir hareket eden ve kolektif bir çabanın ürünü olan Red Hack'i görmektir.

Hack ve Hacker'ın dair bu göz atmanın ardından kitaba geçerek, kitabı alabilir eğer içinde Hacker'lık ile ilgili pratik bir şeyler bulacaklarına inanıyor olsaydı, baskın söyleyiş, hayal kırıklığı uğratır. Elimize tuttuğumuz bir manifestodur. Hacker'lığı etik, politik ve felsefik olarak ele alan, onu kavayandırma, ait olduğu gerekçe köle kışkırtıcı etmeye çalışan bir manifestodur.

ego şişirmeyi umursamayan, zamanını, yaratıcılığını ve becerilerini sanal bir ura dönüşen, veri egemenlerin konumlarını sarsmak için kullanan kişilerdir. Yaşadığımız coğrafyaya göz attığımızda bu kaygılarla hareket eden ve kolektif bir çabanın ürünü olan **Red Hack**'i görmekteyiz.

Hack ve Hackerlığa dair bu göz atımın ardından kitaba geçerse: kitabı alanlar eğer içinde Hackerlık ile ilgili pratik bir şeyler bulacaklarına inanıyorlarsa, baştan söyleyelim; hayal kırıklığına uğrarlar. Elinizde tuttuğunuz bir manifestodur. Hackerlığı; etik, politik ve filozofik olarak ele alan, onu temellendirmeye, ait olduğu gerçek köke işaret etmeye çalışan bir manifesto.

McKenzie bu eserinde anarko-sosyalist bir açıdan Hacklemeyi ya da kırma eylemini ele alıyor. Marx'ın sınıflar teorisine, enformasyon çağıının doğan sınıfı olarak Hackerlığı da eklerken, karşı kutup olarak da vektörel sınıfı belirliyor.

Enformasyon iletim teknikleriyle ilgilenmeyenler için dahi okunması gerekli bir çalışma; çağa ilişkin sınıflar teorisi, sosyolojik bakış açısı ve Hackin sadece bir bilişim terimi değil aynı zamanda Heraklitos'un "Değişmeyen tek şey değişimdir" ya da Troçki'nin "Her gün yeniden devrim" sözlerinde vurguladıkları diyalektiğin karşılığı olduğunu düşündürmesi açısından da önemli.

"Suçum merakımdan geliyor..." "...Beni engelleyebilirsiniz ama hepimizi durduramazsınız..."

-The Mentor-

(3)

HİZMETE ÖZGİ

Mekânize bu eserde anarho-sosyalist bir açıdan, Halkları ya da kırıma aykırı olarak alır. Marx'ın sınıflar teorisi, enformasyon çağına değin sınıflı olarak Halkları da etkilerken, karşı kutup olarak da vektörel sınıflı belirtir.

Enformasyon iletim teknolojisiyle ilgili olmayanlar için dehi olmama gerekli bir gelişme; karşıt sınıflar teorisi, sosyolojik bakış açısı ve halkın sadece bir bilimsel terim değil, aynı zamanda Halkların "Değişmeyen tek şey değişimdir, ya da Trakle'nin "Her gün aynı derinlikte sözlerinde vurguladıkları diyalogların karşılığı olduğunu düşündüğü" açısından da önemli.

"Sistem merkezi geliyor..." .. Beni engelliyor biriktiriyor, ama hepimizi durduramazlar..."
THE MENTOR
THE MENTOR

Not: 6.45 olarak Halk ile ilişkileri nasıl tanımlayabiliriz, acil kapalı gazımla testler, hatta ayıklamaları yardımcı olabilir, elimizde olduğu kadar kullanabiliriz. Bilgiyi anlama olarak yayımlanır. Akla göre yapılan, fiziksel güçten ziyade disiplin, kontrol ve farkındalığı oluşturan ve geliştirilen devir sanatlarıyla ilişkilerimiz. Naraç, Meditasyon ve Zen Zihni gibi konsantrasyonu geliştiririz: Özgürlük ve disiplinlerle zihin kontrolünüzü geliştirin. Halkın, dil peşkesi gibi akımlarla ilişkilerimiz. Anlatık bir müzik kulayı edinmek için müzik: her türden her alana yaygın. (Klasik Türk Müziği, Klasik Müzik ve Naraç özellikle tavsiye olunur.)

Yaşasın kaos, yaşasın bilginin serbest dolaşımı!

İkerem Kamel Koç
Toprak Gorus
II. Obis Tabanı, III. Barbariya,
Garnizon, Osmanlıya

Not: 6.45 olarak, Hack ile ilgilenenlere naçizane tavsiyemiz:

- Açık kaynaklı yazılımların testlerine, hata ayıklamalarına yardımcı olmanız
- Elinizden geldiğince kullanılabilir bilgiyi anonim olarak yayımlamanız
- Aletsiz yapılan, fiziksel güçten ziyade; disiplin, kontrol ve farkındalığı oluşturan ve geliştiren dövüş sanatlarıyla ilgilenmeniz
- Namaz, meditasyon ve zen zihni gibi konsantrasyonu geliştirici öğreti ve disiplinlerle zihin kontrolünüzü geliştirmeniz
- Haiku, dil felsefesi gibi alanlarla ilgilenmeniz
- Analitik bir müzik kulağı edinmek için müziği hayatınızın her alanına yaymanız (klasik Türk müziği, klasik müzik, noise vd.)

YAŞASIN KAOS! YAŞASIN BİLGİNİN SERBEST DOLAŞIMI!

Kerem Kamil Koç
Topçu Çavuş
II. Obüs Taburu, III. Batarya
Garnizon, Osmaniye

Bir çift dünyayı ürkütür, soyutlamanın çifti. Devletlerin ve orduların, şirketlerin ve toplumların kaderleri buna bağlıdır. Birbirleriyle çekişen bütün sınıflar, yönetseler yahut yönetilseler de, buna saygı gösterirler hatta korkarlar. Bizimkisi yeniye -parmaklarıyla çarpı yaparken- gözü kapalı atlayan bir dünya. [001]

Bütün sınıflar kaderlerinin halen bağlı olduğu, dünyanın bu amansız soyutlamasından korkarlar. Sadece hacker sınıfı hariç bütün sınıflar. Bizler soyutlamanın hackerlarıyız. Yeni kavramlar, yeni algılar, yeni duyular ve hacklenmiş ham bilgi meydana getiririz. Hangi kodu hacklersek hackleyelim, programlama dili, şiir dili, matematik ya da müzik, eğriler veya renkler olsun, bizler yenedünyaların soyutlayıcılarıyız. Kendimizi araştırmacı, yazar, sanatçı, biyolog, kimyager, müzisyen, filozof ya da programcı olarak tanıtsak dahi, bütün bu öznelliklerin her biri yavaş yavaş oluşan ve aslında kendisinin farkında olan bir sınıfın parçasıdır. [002]

Ve tam olarak kim olduğumuzu bilmiyoruz. Bu kitabı; köklerimiz, amaçlarımızın ve ilgi alanlarımızın manifestosu yapma arayışı bundandır. Bir hacker manifestosu: sadece hackerın doğası gereği onu diğerlerinden farklılaştıran bir manifesto değil, zamanla kendisinden bile farklılaştıran bir manifestodur. Hacklemek farklı olmaktır. Bir hacker manifestosu betimlemenin kabul etmediği bir şeyi betimleme iddiasında bulunamaz. [003]

Hackerlar dünyaya yeni şeylerin gelmesine imkân yaratırlar. Her zaman büyük şeyler ve hatta iyi şeyler bile değil ama yeni şeyler. Sanat, bilim, felsefe ve kültür gibi bilginin toplanabileceği, çıkarılabileceği ve dünya için yeni imkânların yaratılabileceği, bilginin her türlü üretiminde hackerlar eskiden yeniyi çıkartırlar. Bu yenedünyaları yaratırken, onlara hükmetmiyoruz. Yarattıklarımız, bizim tek başımıza ortaya çıkardığımız, dünyaları yaratan araçları tekelinde bulunduran başkalarına ve onların çıkarlarına, devletlere ve şirketlere ipoteklidir. Ürettiğimize sahip değiliz-o bize sahip. [004]

Hackerlar bilgilerini ve kıvrak zekâlarını ve nüktedanlıklarını kendi özerkliklerini devam ettirmek için kullanırlar. Bazıları parayı alır ve kaçarlar.(Şerefimizle yaşamalıyız.) Bazıları şereflerini tehlikeye atmaktan korkarlar.(Yapabileceğimiz en iyi şekilde yaşarız.) Bu yollardan birini seçenlerimiz sıklıkla diğerini seçenlerimize içerlerler. Bazısı sahip olamadığı refaha içerler, bazısı da dilediği gibi hack eylemi yapabilme özgürlüğüne sahip olamamaya içerler. Hacker sınıfının tehlikeleri atlatmasını sağlayan, bir sınıf olarak çıkarlarımızın daha soyut bir ifadesi olması ve bu çıkarların diğerleriyle dünyada nasıl buluştuğudur. [005]

Hackerlar birleştirici değillerdir. Çoğu zaman tekillliğimize dalmaya istekli değildir. Kolektif hack olarak adlandırılan eylem, aslında zorlayıcı bir birlik olmamakla birlikte, farklılıkların aynı hizaya getirilmesine dayanarak

bir sınıfın çıkarlarını gözetir. Hackerler bir sınıftır ama soyut bir sınıftır. Soyutlamalar yapan bir sınıf ve soyut bir sınıf. Hackerları bir sınıf olarak soyutlaştırmak aslında öncelikle sınıf kavramını soyutlaştırmak demektir. Hacker sınıfının sloganı, birleşmiş dünyanın işçilerinin değil, çözülmüş bir dünyanın çalışmalarınıdır. [006]

Her yerde soyutlama hüküm sürer ve bir somutluk kazanmıştır. Her yerde soyutlamaların düz çizgileri ve kusursuz eğrileri meseleleri karışık ama etkili vektörler olarak düzenler. Ama eğitimin soyutlamayla ne üretilebileceğini öğrettiği yerde, soyutlamaların kendilerinin nasıl üretildikleri bilgisi hacker sınıfı için daha faydalıdır. Deleuze: "Soyutlamalar hiçbir şey açıklamazlar, onların kendilerinin açıklanmaları gerekir." [007]

Soyutlama ortaya çıkarılabilir ya da üretilebilir, maddi ya da manevi olabilir ancak soyutlama her hack eyleminin ürettiği ve tasdiklediği bir şeydir. Soyutlamak bir düzlem yaratmaktır, aksi takdirde farklı ve ilişkisiz meseleler olası ilişkiler getirebilir. Soyutlamak doğanın gerçekliğini ifade etmek, onun olanaklarının örneklerini göstermek, sonsuz ilişkisellikten bir ilişki çıkarmak ve çeşitli şekillerde göstermektir. [008]

Tarih soyutlanmanın üretimidir ve üretimin soyutlanmasıdır. Hayatın bir çağdan diğerine değişiklik göstermesinin sebebi zorunluluktan özgürlük elde etme işleminin yeni soyutlama şekline göre uygulanmasıdır. Tarih birbiri ardına gelen hacklerle, gerçek kılınmış sa-

naldır. Tarih, hacklendiği sürece doğanın birikerek artan niteliksel farklılaşmasıdır. [009]

Doğanın soyutlamasının akabinde onun üretkenliği ve hayati ihtiyaçların üzerine artı değerin üretimi gelir. Tekrar tekrar ihtiyaçtan daha ileri soyutlamalar, ileri üretkenlik, üreterek -en azından potansiyel olarak- ihtiyaç üzerinden büyüyen bu artı değer, büyüyen bir hack kapasitesi getirir. Ama hacklemenin doğası, artı değerin üretimi bizi rahat bırakmaz. Tekrar ve tekrar, azami ihtiyaçlar üzerindeki artı değeri kontrol eden bir yöneten sınıfı ortaya çıkar ve gözden kaçan ihtiyaç araçlarını üreten bu insanlara yeni ihtiyaçlar getirirler.[010]

Bizim zamanımızı farklı kılan, uzun zaman hayal edilmiş, zorunluluktan uzak bir dünyanın olabilirlik uf-
kündeki görüntüsüdür. Soyutlamanın üretimi, hacklemeyi seri bir halden modası geçmiş bir hale çeviren ve sınıf çıkarlarını gerileten, bir kere ve hepimiz için, zincirleri kırabileceği bir eşiğe ulaştı. Debord: “Dünya zaten, yaşaması için halen bir bilince sahip olduğu zamanın hayaline sahiptir.”[011]

Keşif ihtiyaçların anasıdır. Bütün devletler servetlerinin ve güçlerinin üretimi için soyutlamaya bağımlıyken, bu devletlerdeki yönetici sınıfların yeni şekillerdeki soyutlama üretimini hoş karşılamazlar. Yönetici sınıf daima hackerı kendi yaratımının kontrolünden mahrum bırakarak, yenilikleri kontrol etmenin ve onu kendi çıkarlarına

çevirmenin bir yolunu arar ve böylece dünyayı tamamen reddederek kendi gelişimini idare eder.[012]

Yeni soyutlamalar toplumdan hack eylemiyle ayrılan kimseler tarafından gerçekleştirilirler. Eskisinden yeni-dünyalar hackleyen biz diğerleri, sadece uzak yabancılar değil, aynı zamanda mevcut sınıflardan da ayrı olanlarız. Bir grup olarak ya da programcı, sanatçı, yazar, bilim adamı, müzisyen olarak kendine özgü varoluşumuzu tanımlarken, nadiren bu kendimizi gösterme yollarını bir sınıf deneyiminin katıksız parçaları olarak görüyoruz. İnekler ve ucubeler başkaları tarafından dışlanarak negatif bir hale gelirler. Beraber bir sınıf oluşturuyoruz, öyle ki kendisini varoluşun içine yontan ve bunu kendisi için yapan bir sınıf.[013]

Gerçek, soyut aracılığıyla tanımlanır, üretilir ve açığa çıkarılır. Gerçek, maddedeki gizil potansiyel değildir, potansiyelin potansiyelidir. Hacklemek soyutu üretmek ya da bilgiye uygulamak ve böylelikle yenedünyaların olanaklarının, zorunlulukların ötesinde ifade edilmesidir.[014]

Bütün soyutlamalar, doğanın soyutlamalarıdır. Soyutlamalar maddi dünyanın potansiyelini açığa çıkarır. Soyutlama maddesel dünyanın en tuhaf özelliğine, bilgiye güvenir. Bilgi belirli bir maddesel formda bağımsızca varolabilir ancak maddesel form olmaksızın varolamaz. Hack doğanın maddesel özelliklerine dayanır ve gene belirli maddesel bir formun bağımsız birşeyini keşfeder. İş-

te, maddesel ve maddesel olmayan. Maddenin maddesel olmayan gerçekliğini ve onun bilgisinin özelliklerini açığa çıkarır.[015]

Soyutlanma her zaman doğanın bir soyutlanmasıdır, doğanın çiftini yaratan bir süreç, ikinci bir doğa, ortak hayatın kendi ürünleri arasında ikamet ettiği ve doğal olmak için ürettiği çevreyi almaya geldiği, insan var oluşunun bir alanı.[016]

Toprak doğadan bir kaynak çıkarmadır, mülkiyet şeklinde soyut kılınan doğanın üretken potansiyelinin bir yönü. Sermaye topraktan bir kaynak çıkarmadır, mülkiyet şeklinde soyut kılınan toprağın üretken potansiyelinin bir yönü. Bilgi zaten topraktan kaynak çıkarmış olan sermayeden bir kaynak çıkarmadır. Bu çiftin çiftidir. Soyutlanmanın üretimi sermayenin ötesindedir ancak her ikisi de kendi ayrı varoluşlarını mülkiyet şeklinde üretirler.[017]

Toprağın üretken bir kaynak olarak gelişimi, sermaye şeklindeki kendi soyutlanması için tarihsel ilerlemeler yarattığı gibi, sermayenin gelişimi de bilginin entelektüel mülkiyet formunda daha soyutlanması için, tarihsel ilerlemeler sağlar. Geleneksel toplumlarda, toprak, para ve bilgi, geleneksel ya da kalıtsal bağlarla belli sosyal ve bölgesel güçlere bağlıydılar. Soyutlanmanın eski feodal enkazı hacklemesi, özel mülkiyete evrensel bir hak şeklindeki mülkiyetin daha soyut bir formuna dayanan bu kaynakların liberalleştirilmesiyle olur. Bu evrensel soyut

form önce toprağı, sonra sermayeyi ve şimdi de bilgiyi kapsar.[018]

Mülkiyetin soyutlanması üretken kaynakları serbest bıraktığında, aynı zamanda bir sınıf bölünmesi yaratır. Özel mülkiyet toprağı sahiplenene pastoral bir sınıf ve bundan mahrum bırakılan bir çiftçi sınıfı meydana getirir. Özel mülkiyetin soyutlanması, insanları topraktaki geleneksel ve komünal haklarından mahrum bırakarak, çalışan sınıf olma yolunda yoksun bırakılmış bir sınıf yaratır. Bu çalışan sınıf, imalatın maddesel araçlarını ellerinde bulunduran yükselen sınıf sahipleri yani kapitalist sınıf için çalışmaya koyulurlar. Bu çalışan sınıf ciddi anlamda sınıf kuralını yıkma söyleminde bulunan ilk sınıftır. Ancak bu tarihi görev, mülkiyet şekli soyutlamanın kendi içindeki üretken enerjilerde gizli olan sınıfsızlığın gerçekliğini açığa çıkaracak derecede soyut olamadığı için başarısız olur.[019]

Yeni soyutlamaları her zaman hack yaratır. Hacker sınıfının ortaya çıkmasıyla, yeni soyutlamaların üretilme oranı ivme kazanır. Entelektüel mülkiyetin, mülkiyetin bir şekli olarak tanınması-kendisi bir soyutlama, yasal bir haktır- bir entelektüel mülkiyet yaratıcıları sınıfı yaratır. Ama bu sınıf halen çıkarları geri plana atılmış diğer sınıfın yararına çalışır. Özel mülkiyetin bilgiye yayılması, hacker sınıfını mülkiyetin bir şekli olan soyutlamada kendi yeniliklerini kendisi üretebilen bir sınıf yapar. Çiftçiler ve çalışanların aksine, hackerlar henüz mülkiyet haklarından tamamen mahrum bırakılmamışlardır, ama yine

de kapasitelerini üretim araçlarına sahip olan bir sınıf-vektörel bir sınıfı, çağımızın ortaya çıkan yönetici sınıfı-soyutlamak için kullanmalıdırlar.[020]

Vektörel sınıf hackerları entelektüel mülkiyetlerinden mahrum bırakmak için şiddetli bir mücadele verir. Patentler ve telif hakları yaratıcılarının değil, bu soyutlamalarının değerlerini paraya çeviren vektörel sınıfının ellerine varır. Vektörel sınıf soyutlamayı tekeline almak için çabalar. Vektörel sınıf için “politika entelektüel mülkiyet üzerindeki iletişim, kontrol ve komuta gibi askeri strateji araçlarının mutlak kontrolüdür.” Hackerlar kendilerini hem bireysel olarak hem de sınıf olarak mahrum bırakılmış bulurlar.[021]

Vektörel sınıf entelektüel mülkiyetin değerini paraya çeviren araçlar üzerindeki tekeli sağlamaştırdıkça, hackerlar daha çok karşılarına çıkarlar ve sınıf düşmanı olurlar. Hackerlar vektörelistlerin, hackerların ortak olarak üretecekleri bilgiyi kendilerinin sahiplenerek erişim için fahiş fiyatlar istemelerine karşı mücadele etmeye başlarlar. Hackerlar soyutlamanın metalaştırıldığı ve vektörel sınıfın özel mülkiyeti haline getirildiği çeşitli şekillerin karşısına çıkarlar. Hackerlar en iyi ifadeyle, kendi sınıf çıkarlarını soyutlamanın serbest üretimine dayandıran ve bu tarz bir mülkiyetin belirli engellerinden değil de mülkiyetin kendisini soyutlaştıran bir sınıf olma mücadelesiyle biline gelir.[022]

Kıtlık mitinden bu yana gelen üretken ve yaratıcı kaynakları liberalleştirmek için, hackerların çalışanlar ve çiftçilerle-dünyanın bütün üreticileriyle-bir araya gelmesi gereken zaman gelmiştir. Dünyayı metalaşmış sömürü yoluyla kendi yıkımından kurtaracak, işbirliğinin yeni şekillerinin yaratılmasının zamanı gelmiştir. Çağımızın en büyük hack eylemleri belki de ortak özgür ifadelerin örgütlenme şekillerini ters yüz edebilir ve böylece insanların yönetici sınıfa hizmet etmesindense soyutlama insanlara hizmet eder.[023]

Bir sınıf çıkar-çalışan sınıf-; özel mülkiyetin zorunluluğunu sorgulayabilen bir sınıf. Bir parti çıkar, işçilerin ayaklanması içinde, çalışan sınıfın isteklerini cevaplama iddiasıyla- komunistler. Marx'ın yazdığı gibi, "öne çıkardıkları bütün ayaklanmalarda, hepsinde de öncülük eden soru, mülkiyet sorusu, o anda ne derece bir gelişim olduğunun bir önemi yok." "Bütün üretim araçlarını devletin elinde toplamak." komunistlerin mülkiyet sorusuna önerdikleri cevaptı. Mülkiyeti devletin tekeline bırakmak, yalnızca yeni bir yönetici sınıfı ve bunun üzerinden yeni ve daha vahşi bir sınıf çatışması yarattı. Peki ya bu bizim son cevabımız mı? Belki de sınıf çatışmasının yolu henüz bitmedi. Belki de mülkiyet sorusunu yeni bir şekilde açabilecek- ve soruyu bütün yönetici sınıfların tekeline son verinceye dek açık uçlu bırakacak bir sınıf daha var.[024]

Kendimizi içinde bulduğumuz bu vektörel dünyanın gelişiminin her aşamasında sürülen bir sınıf dinamiği vardır. Vektörel sınıf dünyayı felaketin kenarına sürmekle beraber aynı zamanda dünyaya kendi yıkıcı eğilimlerinin üstesinden gelmek için kaynakları açar. Metalaşmanın üç başarılı aşamasında, özel mülkiyetin farklı şekillerine el koyan tamamen farklı yönetici sınıfları çıkar. Her yönetici sınıf sırasıyla dünyayı daha da soyut uçlara iter.[025]

Öncelikle pastoral sınıf çıkar. Geleneksel olarak feodal beylerin buyruğu altında çalışan geniş kitleler halindeki köylüleri dağıtırlar. Pastoraller feodal beylerinin yerine

geçerek, doğanın üretkenliğinin kendi özel mülkiyetleri olduğunu iddia ederler. Bu mülkiyetin özelleştirilmesidir- yasal bir hack- bu toprağın artı değer getirebileceği bütün diğer hackler için koşulları yaratır. Vektörel bir dünya tarımsal hack'in omuzlarında yükselir. [026]

Soyutlamanın yeni şekillerinin az miktarda çiftçiyle topraktan kar üretmeyi mümkün kılmasıyla, pastoraller onları topraklarından çıkararak, geçimlerinden mahrum bırakırlar. Ortada kalan çiftçiler şehirlerde yeni bir iş ve ev aramaya koyulurlar. Bu noktada sermaye onları kendi fabrikalarında işe yerleştirir. Çiftçiler işçiler haline gelirler. Sermaye olarak mülkiyet, üretim araçlarına sahip olan bir kapitalist sınıfın ve sermayeden onlar tarafından mahrum bırakılmış bir işçi sınıfının yükselmesini sağlar. İşçiler ya da çiftçiler olsun, doğrudan üreticiler kendilerini sadece topraklarından değil aynı zamanda ürettikleri artı değer büyük kısmından da mahrum bırakılmış bulurlar. Bu pastorallerde toprağın kiraya dönüşümü olarak birikirken, kapitalistlerde ise sermayenin kara dönüşümü olarak birikir.[027]

Mahrum bırakılan çiftçiler yalnızca tekrar mahrum bırakılmak için işçi olmuş olurlar. Tarım kültürlerini kaybettikleri gibi akabinde kendi insan kültürlerini de kaybederler. Sermaye fabrikalarda yalnızca hayati ihtiyaçları değil aynı zamanda kendi işçilerinin tüketmesini bekleyen bir hayat tarzı üretir. İşçiyi bilgidен mahrum bırakır. Metalaşmış hayat işçiyi, özel mülkiyetin krallığında geleneksel bir şekilde kültür olarak ve kuşaklar arası hediye

alışverişi olarak devam eden bilgiden mahrum bırakır ve metalaşmış bir şekilde bilgiyle yer değiştirir.[028]

Bilgi, toprak ve sermaye bir sınıf tarafından, vektörelistlerin sınıfı tarafından tekelize edilen bir çeşit mülkiyet haline gelir. Vektörelistlerin böyle adlandırılmalarının nedeni, tıpkı kapitalistlerin malların üretildiği maddesel araçları kontrol etmeleri ve pastorallerin yiyeceğin üretildiği toprağı kontrol etmeleri gibi, bilginin soyutlanması süresince vektörleri kontrol etmeleridir. Bu bilgi, üretken sınıfların-işçi ve çiftçi sınıflarının- ortak mülkiyetleri yine ayırıcı bir sınıfın mülkiyeti haline gelir.[029]

Köylülerin topraklarının tahsis edilmesiyle çiftçiler haline gelmeleriyle, çalışma zamanlarının tabiatı üzerinde biraz daha özerklik kazanmışlardır. İşçiler sermaye sahibi olmamalarına, saate göre çalışmak zorunda olmalarına ve bu zamanın acımasız olmasına rağmen, en azından çalışma günlerini azaltmak ve iş dışında serbest zaman kazanmak için çabalayabilirler. Bilgi işçi sınıfının kültürünün içerisinde herkese ait bir kamu mülkiyeti olarak döner. Ama tersine bilgi özel mülkiyet şeklinde olursa o zaman işçi sınıfı bundan mahrum kalır ve kendi kültürlerini vektörel sınıftan geri almak zorunda kalırlar. Çiftçi bir işçi haline gelir, işçi ise bir köle. Bütün dünya yönetici sınıflar tarafından kontrol edilen üretici sınıflardan bir artı değer çıkarmakla karşı karşıya gelir. Yönetici sınıflar bunu sadece sömürü matrisini yeniden üretmek ve genişletmek

için kullanır. Zamanın kendisi metalaşmış bir olay haline gelir.[030]

Üreten sınıflar -çiftçiler, işçiler, hackerlar-, istimlakçı sınıflara-pastoraller, kapitalistler, vektörelistler- karşı mücadele ederler. Ama bu peşpeşe sınıflar da kendi aralarında mücadele ederler. Kapitalistler topraktaki pastoral tekeiliği kırmaya ve toprak üretimini endüstriyel üretime göre geri planda tutmaya çalışırlar. Vektörelistler ise sermayenin üretim süreci üzerindeki tekeli kırmaya ve malların üretimini bilginin dolaşımına göre geri planda tutmaya çalışırlar. "Elektronik alanın ayrıcalıklı krallığı, ham maddelerin ve imal edilmiş malların elektronik izin ve yönetime gereksiniminin serbest bırakılmasından beri imalatın fiziksel ulaşımını kontrol eder." [031]

Vektörel sınıf, önder şirketler şeklini alan baskın sömürücü sınıf olarak sermayenin yerine geçebilir. Bu şirketler kendilerini üretim kapasitelerinden mahrum bıraktıklarından, bu artık bir güç kaynağı olamaz. Böylece kendi ürünlerinin imalatı için yarışan kapitalist müteahhit kitlesine güvenirler. Onların gücü entelektüel mülkiyetin-patentlerin, telif hakları ve ticari markaların- ve yeniden değer üretme araçlarının -iletişim vektörleri- tekelleştirilmesinde yatar. Bilginin özelleştirilmesi metalaşmış hayat görüntüsünün ikincilliği karşısında baskın hale gelir. " Bu ilerlemenin belli bir mantığı vardır: öncelikle, seçkin bir imalatçı grubu dünyevi ürünlerle bağlantılarının üstüne çıkar, sonra pazarlamanın iş dünyasının zirvesine yükselmesiyle, pazarlamanın sosyal konumunu ticari bir ke-

sinti olarak değiştirmeye ve dikişsiz bir bütünlükle yer değiştirmeye kalkışırlar”.* Vektörel sınıfın yükselmesiyle, vektörel dünya tamamlanır.[032]

Özel mülkiyet topraktan sermayeye ve sermayeden bilgiye doğru ilerlerken, mülkiyetin kendisi daha da soyutlaşır. Mülkiyet olarak sermaye, toprağı uzamsal sabitliğinden serbest kılar. Mülkiyet olarak bilgi ise sermayeyi belli bir nesne üzerindeki sabitliğinden serbest kılar. Mülkiyetin bu soyutlanması, mülkiyetin kendisini hızla artan yeniliklerle ve çatışmalarla uyumlu bir şekle sokar. Sınıf çatışması parçalara ayrılır ancak bir mülkiyet ilişkisinin olduğu her türlü ilişkiye sessizce yanaşır. Mülkiyet sorusu, sınıfın temeli, her yerde her şeye dair sorulan bir soru haline gelir. Eğer “sınıf” çağımızın savunucularına soyut görünüyorsa, bu yine bir düşmanlık ve eklemleme serisi haline gelmesinden değil, aksine kimliklerin oyununu farklılıklar olarak örgütleyen vektörel düzlemin şekillendirici ilke haline gelmesindendir.[033]

Hacker sınıfı, yeni soyutlamaların üreticileşi, peş peş gelen bütün yönetici sınıfların bilgiye bir kaynak olarak daha da güvenmesiyle, onlar için daha önemli olmaya başlar. Toprak isteğe göre yeniden üretilemez. İyi toprak kıtlığa elverişlidir ve özel mülkiyetin soyutlanması pastoral sınıfın kiralarını muhafaza etmek için kendisine ancak yeterlidir. Sermayenin elde ettiği karlar, mekanik olarak yeniden üretilebilir üretim araçlarına ve onun fabrikalarıyla demirbaşlarına dayanır. Kapitalist şirketler bazen rekabette başa baş kalabilmek için, üretim tekniklerinin ve

araçlarının ilerlemesi ve incelik kazanması için hackerlara ihtiyaç duyarlar. Bilgi mülkiyetin soyutlanışında ele geçirilen en kolay üretilen nesnedir. Sahip olduğu bilgiyi niteliksel olarak iletme kapasitesi ve ondan yeni değer çıkarmaktan başka hiçbir şey vektörel ticareti kendi rakiplerinden koruyamaz. Hacker sınıfının hizmetleri, kendisinin çok daha vazgeçilmez olduğu bir ekonomi - mülkiyetin ve kıtlığın ekonomisi- için vazgeçilmez olmuştur.[034]

Üretim araçları soyutlaştıkça, mülkiyetin şekli de soyutlaşır. Mülkiyet, farklılığın daha karışık şekillerini kapsamak ve bunu bir eşitliğe getirmek için büyümelidir. Toprağı eşit kılmak için, bunun sınırlarını çizmek ve bunu öznenen nesneye tahsis edebilecek araçlar yaratmak yeterlidir. Basit bir soyutlama ilkesi olmasına rağmen, dünyanın yüzeyindeki bu anormal yüklemekten dolayı doğal olarak karmaşıklıklar artacaktır. Ama entelektüel mülkiyet olarak betimlenen bir şeyin farklı bir konumda olması yeterli değildir. Niteliksel olarak farklı olmalıdır. Bu bir telif hakkını ya da bir patenti mümkün kılan fark, hacker sınıfının çalışmasıdır. Hacker sınıfı Bateson'ın "fark yaratan fark" önermesini hayata geçirir. Dünyanın soyutlaşmasını sağlayan fark, aynı zamanda sınıf gücünün birikiminin vektörel sınıfın ellerinde olmasını sağlar.[035]

Hacker sınıfı bilginin mülkiyete, entelektüel bir mülkiyet şekline dönüştürülmesiyle yükselir. Bu yasal hack, hacki yöntem üreten bir mülkiyet yapar ve böylelikle yöntem üreten bir sınıf. Hack mülkiyet sorusunu sormaya ve

cevaplamaya eğilimli bir sınıf gücünü, hacker sınıfını üretir. Hacker sınıfı yalnızca dünyadaki öznelerin ve nesnelerin yeni çeşitlerini ve betimlenebilecekleri mülkiyet formunun yeni çeşitlerini yaratma kapasitesine sahip olmakla kalmaz aynı zamanda mülkiyetin kendi şeklini sorgulayan beklenmedik özelliklere sahip yeni ilişki çeşitleri yaratır.[036]

Hacker sınıfı pastoralistlerden çok kapitalistler, kapitalistlerden çok da vektörelistler tarafından pek çok iltifatla pohpohlanabilirler. Hackerler her birini mülkiyetin daha soyut bir şekli ve meta ilişkisiyle birleştirme eğilimindedirler. Ama hackerlar sonunda, öncellerinin ve rakiplerinin üzerindeki hâkimiyetini koruyan ve bir sınıf olarak hackerlara sunulan izinlere uymayan her bir yönetici sınıfın kısıtlayıcı kontrolünü hissetmektedirler. Özellikle vektörel sınıf, mahkemeye gidecek ve hackerların üretkenliğini oylayacaktır ama yalnızca vektörel çıkarlar arasında rekabet makinesi haline gelen yeni soyutlama üzerindeki azaltılmış bağımlılığı yüzünden. Vektöreller bir sınıf olarak uyum içinde hareket ettiklerinde, sınıf gücünün verdiği yetkileri hacklemek söz konusu olur.[037]

Vektörel dünya dinamiktir. Zorunluluktan yeni özgürlükler üreterek çalışmaya yeni soyutlamalar koyar. Bu mücadelenin aldığı yön olayların gidişatı tarafından değil de sınıflar arasındaki mücadele tarafından belirlenmiştir. Bütün sınıflar zıtlık, hile ve uzlaşma ilişkilerine girebilirler. Onların ilişkileri mutlaka diyalektik değildir. Sınıflar diğer sınıflara karşı, karşılıklı çıkar ittifakı oluşturabilirler

ya da bir süreliğine tarihsel bir uzlaşmaya varabilirler. Yine de duraksamalara ve aksamalara rağmen sınıf çatışması, tarihi soyutlamanın içine soyutlamayı da tarihin içine yerleştirir.[038]

Bazen sermaye etkili bir biçimde kapitalist çıkarın liderliği altında birleşen pastoralistler ve diğer iki sınıfla bir ittifak oluşturur. Bazen de sermaye pastorallere karşı olan işçilerle bir ittifak oluşturur, pastoral sınıfın son bulmasıyla kolayca kırılacak bir ittifak. Bu çatışmalar yönetici sınıfın çıkarlarını sürdüren ve aynı zamanda rakip sınıfların temsilcileri arasında karar veren devletin tarihi biçimine izlerini bırakırlar. [039]

Tarih sürprizlerle doludur. Bazen değişikliğine işçilerle çiftçiler, pastoral ve kapitalist sınıfı temizleyerek özel mülkiyeti kamulaştırma ve devletin el koyması yönünde bir ittifak oluştururlar. Bu durumda devlet ortak bir pastoral ve kapitalist sınıf haline gelir ve sınıf gücünü rekabetçi bir temelden çok bürokratik bir şekilde örgütlenmiş bir meta ekonomisi üzerinde kullanır.[040]

Vektörel sınıf rekabetçi devletlerden çok bürokratik devletlerde ortaya çıkar. Rekabetçi koşullar üretken soyutlama için daha etkili aramalar sağlar. Entelektüel mülkiyetin soyut biçimlerinin gelişimi, hacker sınıfının zoraki de olsa meta halinde soyutlamalar üretebileceği göreceli bir özerklik yaratır. [041]

Tek bir şey pastoralistleri, kapitalistleri ve vektörelistleri birleştirir: sınıf gücünün bağlı olduğu mülkiyet biçiminin kutsallığı. Her biri satın alıp sahiplenebilecekleri ama asla üretemeyecekleri soyutlamanın biçimlerine bağlıdırlar. Hepsi de doğayı üretken kılmanın yeni yollarını bulan, doğa ve ikinci doğa tarafından fırlatılan bilgilerde yeni örnekler keşfeden, doğanın ikinci bir doğadan fazlasını yapabileceği belki de üçüncü bir doğa yoluyla yeni soyutlamalar üretecek, hacker sınıfına bağlıdır.[042]

Hacker sınıfı nitel olarak azdır ve üretim araçlarına sahip değildir. Böylelikle kendisini aşağıdan kitlelerin politikasıyla, yukarıdan da yöneticilerin politikasıyla kısıtılmış bulur. Bu durumda en iyi şekilde pazarlık yapılmalı ya da yapılabilecek en iyi şey yapılmalı ve bu zıtlığın ötesinde yeni politikalar yaratılmalıdır. Uzun vadede, hacker sınıfının çıkarları soyutlanmanın artmasından en çok yararlanacak olanlarla kesişir, yani üretim araçlarından mahrum bırakılan sınıflarla; çiftçiler ve işçiler. Bu olasılığı gerçekleştirme çabasıyla, hacker sınıfı yeni bir yönetim biçimi yaratarak, kitle politikasını çeşitliliğin politikasına dönüştürmek yoluyla bütün üretici sınıfların kendi gerçekliklerini ifade edebilmelerini sağlayarak politikayı kendisi hackler. [043]

Hackerın çıkarı kolay kolay, bütüne oranla azınlığı geri planda bırakan kitle politikalarının biçimleriyle birleşmez. Kitle politikası her zaman farklılıkların etkileşim gücünü soyutlaştırarak yaratıcılarının baskılanması tehlikesini ortaya çıkarır. Hackerın kitle temsilinden değil, farklı-

lıkların üretkenliğini ifade eden daha soyut politikalarda çıkarı vardır. Bir sürü tecrübe sınıfına karşın birçok bilgi sınıfı üreten hackerlar, aynı zamanda yeni bir bilgi sınıfı biçimi oluşturma ve bütün üretici sınıfların ortak tecrübeleriyle beraber çalışırken harekete geçme potansiyeline sahiplerdir.[044]

Bir sınıf temsil edildiği gibi değildir. Politikada sınıflara dayandırılan betimlemelere çok dikkat edilmelidir. Bunlar bir sınıfın sadece bir küçük bir parçasıdır ve çıkarlarının tamamını ifade etmez. Sınıfların onlar adına konuşabilecek öncü kuvvetleri yoktur. Sınıflar kendilerini çıkarlarının ve eylemlerinin tümüyle eşit derecede ifade edebilirler. Hacker sınıfı ise ne olduğu değil, ne olmadığıdır- ama olabilir.[045]

Soyutlamanın gelişimi yoluyla, özgürlük zorunluluktan kurtulabilir. Vektörel sınıf öncülleri gibi, bolluk ve Özgürlükten ziyade kıtlık ve kar payı üretiminin soyutlanmasına engel olmaya çalışır. Hacker sınıfının bir sınıf olarak oluşumu, zorunluluk ve sınıf hâkimiyeti yüzünden özgürlük ufukta bir olasılık olarak gözüktüğü sırada meydana gelir. Negri: "Nedir bu siyasi, ideolojik, üretken krizler, frenlenemeyen dolaşım ve süblimasyon dünyası? İnsanlığın şimdiye dek yaşadığı her şeyin ötesinde bir çağ yaratma atılımı değilse nedir? Bu bütün anlamların yıkımını ve yeni oluşum potansiyellerini eş zamanlı olarak meydana getirir."* Bütün bunlar bir sınıf olarak hackleyen hacker sınıfının, tüm üretken araçların ve anlam üretimi

üzerinde engel teşkil eden mülkiyetin kendisini hacklemeye eğilimli bir sınıf olması demektir.[046]

Sınıflar arasındaki çatışma şimdiye kadar artı değerin tabiatını, açlık rejimini ve üretimin artış şeklini belirledi. Ama şimdi kıstaslar daha yüksek. Hayatta kalmak ve özgürlük, şimdi her ikisi de ufukta görünüyor. Yönetici sınıflar sadece üretici sınıfları etkili kaynaklara döndürmekle kalmıyor, aynı zamanda doğanın kendisini de, sınıf sömürüsü ve sömürünün doğasını da artık ayakta kalamayacak bir nesnelleştirme noktasına kadar döndürüyor.[047]

Eğitim köleliktir. Eğitim zihni köleleştirir ve onu sınıf gücü için bir kaynak yapar. Köleliğin doğası, sınıfın eğitim aygıtı bünyesinde bilgi uğruna çatışmasının şu anki durumunu yansıtacaktır.[048]

Pastoral sınıf kendilerine aşılana fikirlerle itaat etmek-tense karşı koyar. Arpaya ve koyuna yönelen insan sürü-süne aşılana koyunsu ahlakları denetleyen papazların, eğitime ilgileri ansızın durur.[049]

Sermaye kirli işlerini yaptıracak “ellere” ihtiyaç duyduğunda, eğitim nadiren makineler ve kendilerini içinde buldukları sosyal düzeni doğal kabul eden sözde uysal kitlelere bakacak yararlı eller yetiştirir. Sermaye gittikçe karmaşıklaşan işletim tarzlarını çalıştıracak ve kendi ürettiği ürünlerini tüketecek beyinlere ihtiyaç duyduğunda, paralı işçi konumuna gelebilmek için eğitimin evi olan hapis-hane-lerde daha fazla zaman geçirmek gerekir. Sermaye birçok işin ufak bir eğitimle günlük işçiler tarafından yapılabileceğini keşfettiğinde, eğitim fakir işçilere köleliği öğretmek anlamına gelen asgari bir düzen ve daha vasıflı işçilere kaygan eğimin yukarısındaki teminat ve tüketim yolunu sunan rekabetçi bir sistem olarak ayrılır. Yönetici sınıf her zaman zorunluluktan doğan bir eğitim anlamına gelen eğitimin gerekliliğini öğütler.[050]

Sözde “orta sınıf” ayrıcalıklı teminat ve güvenlik haklarını kendi mülkiyetleri olarak edindikleri, “adaylar sı-

kıntıyla başa çıkabilir ve nasıl kurallar izleyeceğini bilir”*
üzücü gerçeğini betimleyen bir aşamada gelirlerinin
önemli bir parçasını yatırmak zorunda oldukları bir eği-
tim yoluyla elde eder. Ama bazıları pamuk toplayıp de-
mir bükmekten çok bilgiyi kavramalarına rağmen işçi ola-
rak kalırlar. Bürolarda çalışacakları izlenimi verilmesine
rağmen fabrikalarda çalışır, aylık maaş alacakları izlenimi
verilmesine rağmen başlangıç ücreti alır ve takım elbise
giyecekleri izlenimi verilmesine rağmen üniforma giyer-
ler. Eğitimin onlara öğrettiği tek fark, sömürü araçlarına
farklı adlar vermeleri ve bunları farklı adlandıran kendi
sınıfından insanları küçümsemeleridir.[051]

Eğitim nadir özelliklerin en yüksek ücretli işlere girişi
sağladığı ve başka her şeyin itibar ve fiyat piramidinde
aşağı yerleştiği bir itibar piyasası olarak örgütlenmiştir.
Açlık kişiye, “aylık” kazanmak için sihirli bir yetenek
bahşeden eğitim isteğini bulaştırır. Açlık aracılığı ve eği-
timin hiyerarşik bir karneye bağlanmasıyla, işçiler yöneti-
ci sınıfın onların -bir ayrıcalık olarak- görmesini istediği
kadar eğitim görmeye ikna edilebilirler.[052]

İşçilerin işsizlikten koruması nedeniyle eğitime gerçek
bir ilgileri vardır. Hiç değilse biraz bilgi içeren bir şeyler
öğrenmeyi arzulurlar ama çoğu zaman iş bulma gözüyle
bakarlar. Kapitalistlere göre de iş için eğitimin gerekli ol-
duğu duyulmuştur. Ama işçilerin eğitime olan ilgileri,
onlara meslekler ve sanayiler arasında hareket edebilme
yetisi verir. Dolayısıyla biraz özerklik muhafaza ederek,
eğitimin en işlevsel mesleki öğelerinin dibini soyarak sa-

dece belli bir işbölümüyle uyumlu saf ihtiyaç haline gelmesini arzularlar.[053]

Bilgi proletaryası-bilgi emekçileri- ücretli kölenin hayatının ücretsiz kölelik olacağını sezdiren bu eğitim arzusunun dışında dururlar. Onlar arta kalmış muhalif bir sınıf bilincini somutlaştırarak eğitimin köleliğine karşı koyarlar. Onlar yalnızca, sermayenin kendileri için, en düşük ücretli kölelerden bile daha az bir yararı olduğunu, bilginlerin ve medyanın onları boş merakları için özne yaptıklarını çok iyi bilirler. Bilgi emekçileri eğitime kızarlar ve caddelerden öğrendikleri bilgilerle yaşarlar. Çok geçmeden polise tanıdık gelirler.[054]

Hacker sınıfının eğitimle zıt bir ilişkisi vardır. Hacker bilgiyi arzular, eğitimi değil. Hacker kendisini içindeki ve dışındaki bilginin saf özgürlüğünde bulur. Bu durum hackerı, kapitalist sınıfın eğitimi ücret köleliğine dönüştürmeye çalışan kısmıyla zıt ilişkiler içine sokar.[055]

Hackerlar, işçilerin eğitimini öngören çeşitli ilişkileri anlamayarak, kendi açlığını ve ekonomik değerini pekiştiren elitist ve hiyerarşik eğitim kültürüyle anlaşmazlığa düşebilirler. Hacker itibarın tatlı sözleri tarafından kandırılabilir ve gerçekliği uyum hizmetine sokabilir, ortak yaşamının yerine profesyonel elitizmi koyabilir ve hacker sınıfının ortaya çıkan kültüründen sapabilir. Bu, hackerlar kendilerini bilgi yoluyla ifade etmek yerine eğitimlerinin temsil ettiklerini saplantı haline getirirlerse meydana getirir.[056]

Eğitim bilgi demek değildir. Bilgi edinmek için gerekli de değildir. Bilgi günlük hayattan da çıkarılabilir. Eğitim açlığının baskısı içinde mülkiyetin imzasıyla, bilginin örgütlenmesidir. Eğitim, sınıf gücünün öznelerine kapısını açan nesneleri, kendi disiplini içselleştiren işlevsel öğeler haline getirir. Eğitim nesnelliğine karşı direnenleri, nesnelliğin diğer rejimlerinin bilinen ve izlenen öznelerine- disiplinli devletlerin polis örgütü ve ılımlı polisleri haline getirir. Eğitim meta üretiminin nesnelliğiyle bağdaşan bir öznel üretilir. İnsanlar bir dönüşüm süreci boyunca bilgili biri haline gelip, bir şeymişçesine, eğitimi elde edebilirler. Aslında bilgi, eğitim tarafından yalnızca kısmen ele geçirilebilir. Pratik olarak bilgi her zaman onu aşır geçer. " Düşüncede özel kimlik, öznel mülkiyet, mal mülk yoktur." [057]

Hack, eğitimi yöneten ve metalaştıran disiplinli rejime pek de uymayan yeni soyutlamalar yaratarak, bilgiyi kendi gerçekliğinde ifade eder. En soyut ve üretken bilgi belki nadir olabilir ama bu nadirliğin metalaşma ve hiyerarşik eğitim tarafından dayatılan açlık karşısında yapabileceği bir şey yoktur. Bilginin nadirliği, doğanın boyun eğmeyi reddeden yakalanması zor çeşitliliğini dışa vurur. Doğa zamanı geldiğinde kendisi açılır.[058]

Hackerların ilim aygıtının kalbi ve ruhu için verdikleri mücadelede müttefiklere ihtiyaçları vardır. Hackerlar, bu dünyada çalışabilmeleri için onları kurnazlık ve yetenekle donatacak bilgiyi isteyen işçilerin sınıf taleplerini kabul

cederler. Böylece hackerlar, araçları kendi yararına şekillendirmek isteyen kapitalist sınıfla ile pratik bilgiyi kendi hayatlarına yararlı bir hale getirmek isteyen işçiler arasındaki bağlantıyı koparırlar. Bu, işçinin sınıf çıkarları yüzünden kendisini bir sınıfın üyesi olarak algılamasına dayanan bir bilgiyle birleştirebilir.[059]

İşçi sınıfının kültürleri, metalaştırılmış biçimlerinde bile, kolektif bilince temel olarak yararlı olabilecek bir sınıf hassasiyeti içerirler. Eğitimle kol kola çalışan hackerlar, bu deneyimi bilgi olarak soyutlaştırarak, toplama ve yayma potansiyeline sahiptirler. Günlük hayatın gerçekliği üreten sınıfların eğlencesidir. Bilgi deneyiminin gerçekliği de, hackerların hack yoluyla dışa vurdukları eğlencedir. Hacker sınıfı yalnızca günlük çalışma hayatında gizli olan, metalaşmış halinden soyutlanan ve kendi gerçekliğinde ifade edilen bilginin keşfiyle zenginleşebilir.[060]

Sınıf kültürünü ve işçi sınıfının çıkarlarını anlamak ve benimsemek, hackerların çıkarlarını birçok şekilde arttırabilir. Bilgiye eğilimli çok sayıda azınlık için sayısal olarak güçlü bir müttefik kitlesi sağlar. Olası sınıf müttefikleri için bir buluşma noktası sağlar. İşçilerin ve çiftçilerin günlük hacklenme yöntemlerini meydana çıkarma olasılığını başlatır.[061]

İşçilerin de hackerların da Marx'ın tanımladığı kamu-sallaştırılmış ve kamusallaştıran kaynakların ayrıldığı temelde eğitimde ve öğrenimde bir çıkarları vardır. "İhti-

yaçlarına göre hepsine, yeteneklerine göre hepsinden". Bilginin amacını ne kadar farklı algıladıklarının bir önemi olmamakla beraber, işçiler ve hackerlar, köleleri sadece meta üretimi için eğiten eğitimsel "içerik"e ve aynı zamanda eğitimi bir sanayi haline dönüştürmek isteyen vektörel sınıfın baskılarına ortak bir şekilde karşı koyarlar.[062]

Eğitim kurumlarının içinde, bazı işçiler kendi emeklerinin sömürülmesiyle mücadele ederler. Bazıları kurumların yönetimlerini demokratikleştirmeye çalışırlar. Bazıları üretken sınıfların cevaplanabilir ihtiyaçları olması için uğraşırlar. Bazıları da bilginin özerkliği için mücadele ederler. Bütün bu zaman zaman rekabet eden ve çalışan talepler, kendi içinde serbest bir üretim olan ama üretken sınıflar için henüz kendi içinde serbest bir üretim olmayan bilgi için verilen aynı mücadelenin öğeleridir.[063]

Önceden uyarılmak silahlanmaktır. Azgelişmiş dünyada, güneyde ve doğuda, pastoral sınıf hala geleneksel haklarını kamulaştırarak ve topraktan mülkiyet hakkı talep ederek köylüleri çiftçi haline getirir. Köylüler hayatta kalma araçları yüzünden yeni-buldukları özgürlükleriyle yaşamak için mücadele ederler. Sermaye hala köylüleri işçilere dönüştürür ve biyolojik olarak mümkün olan en yüksek düzeyde sömürürler. Böylece çok gelişmiş dünyada vektörel sınıfın tasarımlarına göre patentlerini ve markalarını koruyarak, üzerilerine kendi logolarını bastığı ürünler üretirler. Yeni bir ezilmiş pedagojisi isteyenlerin tümü, yalnızca çok kültürlü bir manzaranın görünen

vektörel dünyasındaki öznel olarak hor görülenlerin kendilerini iyi hissetmelerini amaçlamaz ama dünyanın üreten sınıflarının devam eden nesnelleştirmesine karşı mücadele etmek için araçları sağlar. [064]

Yönetici sınıflar bir eğitim aygıtı, en aptal mirasçılardan şahsi servet sahiplerine kadar herkesin satın alabileceği bir itibar eğitimi dilerler. Bu daha iyi ücretli işçilere, çocuklarına yeteneklerine bakılmaksızın güvenli bir gelecek kurmaları açısından çekici gelirken, sonunda bu haksızlığın faydalarını bile karşılayamazlar. Bir bütün olarak üretici sınıfların çıkarları, bilginin serbest erişimine dayalı demokratik bilgide ve servetten çok yeteneğe dayanan kaynakların tahsisindedir. [065]

Kapitalist sınıfın eğitimi son bir araç olarak gördüğü yerde, vektörel sınıf bunu kendi içinde bir son olarak görür. Entelektüel mülkiyetin özel mülkiyetin bir şekli olarak güvence altına almasına dayanarak, kendince eğitimi karlı bir sanayi haline getirmek için fırsatlar görür. Bilimi ve kültürü özelleştirdiği gibi açlıklarını ve değerlerini garantilemek için bilgiyi bir kaynak olarak özelleştirmeye çalışır. Vektörelistlere göre, eğitim "iletişim" olarak metalaşmaya daha fazla "içerik" sağlamak demektir. [066]

Vektörel sınıf eğitimin metalaşması için küresel ölçekte çaba gösterir. En iyi ve en parlak olanlar dünyanın her yerinden, çok gelişmiş dünyadaki yüksek öğrenim demek olan saygınlık fabrikalarına çekilirler. Az gelişmiş dünya haklı olarak bir beyin atığından, entelektüel kaynakların

sifonla çekilmesinden yakınıır. Genel zihin toplanıp meta-laşma görüntüsüne devredilmiştir. Bilginin takibinin kendi içinde özgürlüğünü önerenler hala eğitimin meta-laşmasına hizmet ederler. Çünkü kendi itibarının ve küre-sel pazar gücünün artışının bu özgürlükle takas edilmesi-ni öneren kurumun reklâmını yaparlar. [067]

Yüksek öğretim içindeki pek çok çatışma, sınıf politi-kaları yüzünden bilginin dikkatini dağıtmaktır. Eğitim bilgiyi, temsilini denetlemekle görevli uygun nitelikli gardiyanların başkanlık ettiği homojen alanlara ayırarak disipline eder. Soyutlamanın bu alanların içinde ve sınır-larının karşısında üretimi, korunan hiyerarşinin ve itiba-rın çıkarlarına göre düzenlenmiştir. Sağlam bir test ve yeni soyutlamaların meydana okumasına yol açan arzular, tanınma arzusuna kanalize edilmiştir. Hacker kendi meta-laştırmasıyla özdeşleştirmeye varır. Tanınma anlamlı ol-maktansa biçimseldir. Hack ürünlerinin soyutlaştırma olarak nesnelleştirilmesinin bedelinde, değerin öznel ma-nası artar. Arzu bu bilgi kapsamında, disiplinin yanlış meseleleri ve yanlış meselelerin disiplini arasında dairesel bir gezinti doğurur.[068]

Hacker için yalnızca tek bir entelektüel çatışmanın sı-nıf meselesiyle gerçek bir ilişkisi vardır: mülkiyet sorunu. Bilgi kimin mülkiyetidir? Bir ekonomide öznelerin yal-nızca işlevlerine göre tanımlanmasına izin vermek bilgi-nin rolü müdür? Ya da nesnelerin kendilerinden farklı-laşmaya başladıkları ve görünenden başka potansiyelleri kapsamak için nesnel dünyayı keşfettikleri olabildiğince

farklı bir hack görüngüsü yaratmak bilginin işlevi midir? Bu çağımızın bilgisi için verilen mücadeledir. “Filozoflar kendi fikirlerinin mülkiyetini ilan ettikleri an, kendilerini eleştirdikleri güçlerle birleştiriyorlardı.” [069]

Hack, bilgiyi her türlü biçimiyle ifade etmektir. Hacker bilgisi, uygulamada, bir serbest bilgi politikası, serbest öğrenim, birebir şebeke sürecinin hediyesi demektir. Hacker bilgisi aynı zamanda üretken sınıfların taleplerine açık, meta üretiminde ikincillik yaratmayan bir bilgi etiği anlamına gelir. Hacker bilgisi, doğanın gerçekliğini, cömertliğin ve tehlikenin bilincinde olarak dönüştüren bir bilgidir. Bilgi açlıktan kurtulduğunda, bilginin serbest üretimi, serbest üreticilerin bilgisi haline gelir. Bu belki ütopya gibi gelebilir ama aslında hacker hürriyetinin geçici olarak varolan bölgelerinin hesapları kalabalıktır. Stallmen: “Biraz Eden’in bahçesi gibiydi. İşbirliği yapmamak aklımıza gelmedi.”* [070]

Bir hack gerçeğe dokunur- ve gerçeği dönüştürür. "Bir hacki nitelendirmek için, ustalık yenilik, tarz ve teknik virtüözlük ile aşılmalıdır." "Hacking" ve "hacker" terimleri bu bakımdan elektrik mühendisliğinde ve programcılıkta ortaya çıkar. Bunlar vektörel bir dünyada yaratıcı üretimin önde giden alanları olduğu gibi, bu isimlerin daha kapsamlı bir faaliyeti temsil etmesiyle uyumludur. Bilginin yeni vektörlerinin hacklenmesi, gerçekten de soyutlamanın yaratıcı üretiminin daha kapsamlı bir farkındalığının ortaya çıkışının dönüm noktasıdır.[071]

Bilgisayar çevrelerinde ilk ortaya çıkışından beri, hacker "etiği" metalaşmış eğitim ve iletişim güçleriyle çatışmıştır. Himanen'in yazdığı gibi, hackerler "tutkularını gerçekleştirmek isteyenler", "genel bir sosyal meydan okuma" gösterirler ama bu meydan okumanın öneminin fark edilmesi zamandan çok, kültürel bir değişim olduğu için, "bütün kültürel değişimler gibi zaman alacaktır."* Hackerın dünyada yeni bir dünya ve varoluş yarattığı için mücadele etmesi gerekecek. Hacker kavramını tüm özelliklerinden ayrı olarak soyut bir şekilde algılamak, bu mücadeledeki ilk adımdır.[072]

Vektörel çıkarım savunucuları "hacker" teriminin anlamsal üretkenliğini, tamamıyla daha soyut ve çok yönlü olan potansiyelinden, sınıf potansiyelinden korktukları için katıksız bir suçluluğa indirgemek isterler. Her yerde hackerların çocuk suçlu, nihilist vandal ya da organize

suç kölesi oldukları dedikodusu duyulur. Ya da, hacker zararsız ve önemsiz bir altkültür, görünüşün kısıtlayıcı tarzlarıyla ve davranış kodlarıyla takıntılı bir garaj meşgalesi olarak sunulur.[073]

Her yerde bilginin gerçekliğini açma tutkusu, bilgiyi bir lütuf olarak paylaşmak, ifadenin vektöre tahsis edilmesi; gözetim için bir özür, teknik bilginin yalnızca “ilgili makamlara” kısıtlanması ve ahlaki paniğin bir öznesi olarak betimlenir. Bu üretken sınıfın bu ideolojik şantajla ilk karşılaşması değildir. Hacker şimdi, yönetici düzenin resmi organlarında, daha önceki arketiplerinin, örgütlenmiş işçilerin ve isyankar çiftçilerin yanında görünür. Hacker kare astadır. Gerçek, hackerın doğru alanıdır. Gerçek yoluyla hacker, gerçeğin yepyeni anlatımlarını üretir. Hackera göre, gerçek olarak betimlenen şey her zaman kısmidir, hatta yanlıştır. Hacker açısından, gerçek olarak ifade edilen şey, her zaman olanaklı olanın fazlasıdır, gerçeğin fazlasıdır. Neyin gerçek ama fiili olmadığının, neyin ne olmadığının ama ne olacağının yorulmak bilmeyen alanıdır. Massumi’nin söylediği gibi “yaşanmayan şey hissedilemez” alanı. Hack, gerçekle farkını göstermek için, gerçeği fiili olarak aklamaktır.[074]

Doğanın bütün alanları gerçeği verir. Doğadan soyutlanarak, hackleme başka bir doğa olasılığını üretir, ikinci bir doğa, üçüncü bir doğa, katlanarak ve tekrar katlanarak, sonsuza kadar uzanan doğalar... Hacking doğanın doğasını, onun üretken ve yıkıcı güçlerini keşfeder. Bu, cinsiyette olduğu gibi fizikte, politikada olduğu gibi biyo-

lojide, sanatta ve felsefede olduğu gibi de hesaplamada tatbik edilir. Her türlü alanın doğası hacklenebilir. Özgürce keşfetmek, özgürce icat etmek, özgürce yaratmak ve üretmek hacklemenin doğasındadır. Ama üretilen soyutlamaları sömürmek, hack'in kendi doğasında yoktur.[075]

Hack mülkiyet haklarının soyutlanmasında gösterildiğinde, mülkiyet olarak bilgi, hacker sınıfını bir sınıf yapar. Bu entelektüel mülkiyet topraktan ve sermayeden farklı bir mülkiyettir, çünkü yalnızca niteliksel olarak yeni bir yaratı onun üzerinde hak iddia edebilir. Mülkiyetin temsili tarafından zaptedildiğinde, hack her türlü mülkiyete eşit, metalaşmış bir değer haline gelir. Vektörel sınıf bunun net değerini kapitalistler ve pastoralistler ile aynı şekilde, fabrikalara ve tarlalara eş değerde patentler ve telif hakları yaparak ölçerler.[076]

Soyutlamanın yepyeni şekillerinin uygulanmasıyla, hacker sınıfı üretim olanakları; dünyadan ve dünya ile bir şeyler yapma olanağı ve doğanın-her türlü doğaya uygulanan soyutlanma yoluyla üretilen artı değerden geçinmek, konusunda bir şeyler yapma olanağı üretir. Soyutlanma bir uygulanmaya başladı mı belki yabancı ve “yapay” görünebilir ve uyandığında radikal değişiklikler getirebilir. Eğer ısrarlı olursa, sonunda kanıksanmış bir hale gelir. İkinci doğa haline gelir. Soyutlamanın yeni biçimlerinin üretimiyle, hacker sınıfı gelecek olasılığını üretir. Tabii ki de her yeni soyutlama dünyaya üretken bir uygulama getirmez. Uygulamada, çok az yenilik bunu başarır.

Hangi soyutlamaların üretken bir biçimde doğayla iç içe geçeceği nadir olarak önceden bilinebilir.[077]

Hacklemek hatırına hacklemekte özgür olmak hackerların zevkidir. Yeninin özgürce ve limitsizce hacklenmesi, sadece geleceği değil aynı zamanda geleceklerin sonsuz olası sıralanışını ve geleceğin kendisini gerçeklik olarak üretir. Her hack geleceğin bitmek tükenmek bilmeyen çeşitliliğinin ve gerçekliğinin bir dışa vurumudur. Fakat mülkiyetin bir şekli olarak gerçekleştirilecekse ve bir değer biçilecekse, çeşitliliğin dışavurumunun bir biçimini değil ama tekrarlanabilir ve yeniden üretilir bir betimlemenin biçimini almalıdır. Mülkiyet yalnızca hackin bir yönüne, betimlenmesine ve mülkiyet olarak öznelleştirilmesine engel olabilir. Hackin potansiyelinin esinlendiği sonsuz ve sınırsız gerçekliği ele geçiremez.[078]

Hukukun yaptırımı altında, hack sınırlı bir mülkiyet haline gelir ve hacker sınıfı bir mülkiyet biçimiyle alakası olmayan bütün sınıflar gibi meydana çıkar. Toprak, sermaye ya da mülkiyet biçimleri gibi entelektüel mülkiyet de bir kıtlık ilişkisi uygular. Bu mülkiyet sahibi sınıflara; mülkiyet sahibi olmayan sınıfların zararına bir hak tahsis eder. "Entelektüel mülkiyet felsefesi, ekonomik rasyonalizmi doğal bir insan özelliği olarak maddeleştirir."* [079]

Doğası gereği hackleme, mülkiyetin kendisine dayattığı sınırların üstesinden gelir. Yeni hackler eski hacklerin yerini alır ve onların mülkiyet olarak değerini düşürür.

Hack, iletişim olarak yinelenmekten artık haline dönmüş bilgiyi alır ve ondan tekrar yeni bir bilgi üretir. Bu hackera bilginin tekelci bir haktan çok serbestçe kullanılabilir olmasından bir fayda sağlar. Bilginin doğasının maddi olmayan yönü, bilgi ihtiyacına sahip olan birinin diğerini mahrum bırakmaması anlamına gelir. Bilginin doğasının maddi olmayan yönü diğerlerini bundan yoksun bırakma gereği duymaz. Araştırma alanları tarımsal alanların soyutlanmasının başka bir türüdür. Mülkiyetin tekelliliği toprakla zorunlu kılındığında, bilimde, sanatta, felsefede, sinemada ya da müzikte hangisinde olursa olsun hiçbir anlamı olmaz.[080]

Eğer hack kendisini mülkiyet biçiminde dışa vurursa, bunu kendine özgü bir biçimde yapar, hacker sınıfını sömüren ya da sömürülen diğer sınıflardan farklı çıkarları olan bir sınıf olarak gösterir. Hacker sınıfının çıkarı öncelikle bilginin serbest dolaşımında yatar, bu da hackin yenilenmiş anlatımı için gerekli koşulların varolmasını sağlar. Ama hacker sınıfının bir sınıf olarak, hackin bir mülkiyet olarak betimlenmesinde taktiksel bir çıkarı vardır. Bu yönetici sınıflardan hackera biraz özgürlük verecek bir gelir kaynağının sağlanması anlamına gelir. Hacker sınıfı sonrakinin öncekinin katıksız bir maddesi haline getirmenin bir yolunu bulduğunda, gerçek olanın tarihi olana açılmasını sağlar.[081]

Hack tam doğası gereği, hackera bir kimlik krizi yaşattır. Hacker diğer sınıfların kimliklerinde bir hacker olmanın nasıl betimlenmesi gerektiğini araştırır. Kendilerini

vektörelistler olarak gören bazıları, kıtlığı kendi mülkiyetlerinin yararına kullanırlar. Bazıları kendilerini işçi olarak ama ücretli işçiler hiyerarşisinde ayrıcalıklı olanlar olarak görürler. Hacker kendisini kendisi olarak üretir ama kendisi için değil. Kendi bilincinin bilincine henüz sahip değildir. Kendi gerçekliğinin farkında değildir. Bugüne kadar kendisi için bir sınıf olabilmek konusundaki yetersizliği yüzünden, hacker sınıfının fraksiyonları sürekli parçalanır ve kendi çıkarlarını bu diğer sınıfların çıkarlarıyla özdeşleştirirler. Hackerlar özellikle bütün sınıfların üretken ve kültürel yaşantılarında gerekli olan bilgiyi özelleştirmeye çalışan vektörel çıkarlarla işçi ve çiftçi sınıflarının gözlerinde teşhis edilmekle riske girerler.[082]

Hack soyutlamaktır. Soyutlamak farklı şeylerin ilişkiye girebileceği bir düzlem yaratmaktır. Bu şeylerin isimleriyle numaralarını, yerleriyle yörüngelerini üretmektir. Bu şeylerin girebileceği ilişkilerin çeşitlerini ve ilişkilerin ilişkilerini yaratmaktır. Faal öğelerin farklılaşması, teknik, kültürel, politik, cinsel ya da bilimsel olsun bütün alanlarda hackerın başarısının ortak bir hedef olduğu bir düzleme konulur. Yaratıcı ve üretken soyutlamanın bir çok diğer alanda başarılmasıyla, hacker sınıfı artık kendisini kendi soyutlaması olarak üretmelidir. Soyut, kolektif, olumlu bir plan olarak artık yaratılması gereken, Ross'un da dediği gibi, " bir hackerın bilgisi, aksi takdirde hata yapmaz görünebilecek rasyonalitenin varolan sistemlerinin içine işleme yetisi; bilgisi, yeniden hünerlileştirme ve dolayısıyla yeniden yazma becerisi, kültürel programlar ve yeni teknolojilere olanak tanıyan sosyal değerleri yeni-

den programlamaktır. Bir hackerın bilgisi, insan becerisinin alternatif faydaları etrafında yeni popüler öyküler üretmektir.”[083]

Hacker sınıfının mücadelesi kendisine karşı olduğu kadar başka sınıflara da karşı bir mücadeledir. Öncüsü olarak tanımladığı hackin üstesinden gelmek zorunda olması hackin doğasında vardır. Bir hackin hackerın gözünde sadece bir önceki hackin niteliksel bir gelişimi olarak değeri vardır. Yine de hacker sınıfı bu ruhu kendisiyle olan ilişkisine de taşır. Her hacker bir diğerini rakip olarak ya da başka bir rakibe karşı işbirlikçi görür, ortak bir çıkara sahip aynı sınıfın üyesi bir arkadaşı gibi -henüz- göremez. Bu ortak çıkarı tam olarak kavramak çok zordur, zira bu niteliksel farklılaşmadaki bir ortak çıkardır. Hacker sınıfı kimlikte birlik istemez ama farklılıkta çeşitlilik arar. [084]

Hacker sınıfı ilişkiler ürettiği kadar ayrımlar da üretir ama kendisini kendisi olarak yeniden tasarlamak için yaptığı ayrımlara karşı mücadele etmelidir. Kendisini tam da ayırım süreci olarak üretirken, hackin içindeki rekabetçi çıkar ve hackerlar arasında kendi çıkarları ile açık ve devam eden bir geleceği ifade eden bir ilişki doğuran kolektif çıkar arasında bir ayırım yapması gerekir. Rekabetçi çıkar, mülkiyet biçiminde elde edilebilir ama kolektif çıkar elde edilemez. Hacker sınıfının kolektif çıkarı sınıf mücadelesinin yeni bir biçimini talep eder.[085]

Hacker sınıfı, kendisinin kendi içinde bir sınıf olarak gerçekleşmesini destekleyen diğer sınıfların öğelerinin yardımını sağlayabilir. Hackerlar sıklıkla diğer sınıflara, belli sınıf çıkarlarına ve oluşumlarına bağlı "organik entelektüeller" olarak kendilerini gerçekleştirebilmeleri için araçlar sağlarlar. Ancak onların entelektüel öncüleri olan işçi sınıfına yol gösterilmesiyle ya da yoldan saptırılmasıyla, hacker sınıfının, kendi çıkarlarının işçi sınıfının çıkarlarından ayrı olduğunu anlamasının zamanı gelmiştir, ama yine de potansiyel olarak ittifak içindedirler. İşçi sınıfın ön kenar olması yüzünden, hackerlar kendilerini bir sınıf olarak düşünmeyi henüz öğrenmişlerdir. Eğer hackerlar işçilere nasıl hackleneceğini öğretirlerse, hackerlara kendi içinde ve kendisi için, nasıl bir sınıf olunacağını öğreten de işçiler olur. Hacker sınıfı işçi sınıfının kimliğini benimseyerek değil, kendisini ondan farklılaştırarak kendisi için bir sınıf haline gelir.[086]

Vektörel, devletlerin ve toplumların hatta öznenin kendisinin bile zarflarını ihlal ederek, çok gelişmiş dünyayı doğrudan az gelişmiş dünyayla temasa geçirir. En fakir çiftçiler kendilerini sadece yerel pastorallere karşı değil aynı zamanda tohum stoklarındaki bilgiyi ve geleneksel insanlar tarafından uzun zamandır bilinen iyileştirici özellikleri olan tedavi edici bitkileri tekelleştirmeye niyetli olan vektörel sınıfa karşı da mücadele içinde bulurlar. Çiftçiler, işçiler ve hackerlar, bilgiyi mülkiyetten ve vektörel sınıfın elinden kurtarıp serbestleştirmenin farklı yönleriyle karşı karşıya gelirler. Zamanımızın büyüleyici hacki, dünyanın bu ortak yaşantısını vurgulamaktır. [087]

Herkes hacker olmadığı halde hackler. Gerçeğe dokunmak ortak bir tecrübedir çünkü bu ortak olanın tecrübesidir. Eğer hacking zarfları yırtıyorsa, o halde büyük küresel hack bütün sınırların altında ve üstünde, çok gelişmiş dünyanın vaatleri doğrultusunda bütün vektörleri izleyerek mahrum bırakılmış az gelişmiş dünyanın insanların ayaklanmasıdır. İletişim vektörleri, öznelere nesnelere çekerek, göç vektörlerini görülmemiş bir ölçekte açarak metalaşmış hayatın betimlemelerini konfeti gibi dünyanın dört bir yanına saçar. Ancak hacklenmeyen daha neyin kaldığı sorusunun cevabı er ya da geç, sıkıntıda ve hayalkırıklığında, kim varırsa, bu hareket için dışavurumun yeni bir açılımı, öznenin kendi nesneleri için aradığı betimlenmenin yanında yeni bir tutkudur. Arzuyu mülkiyetten soyutlamak ve soyutlanmış tutkunun özelliklerini açığa çıkarmak konusunda tüm çabaların birleşmesini gerektiren vektörel dünya içinden dışına tüm bitlerine kadar hacklenir.[088]

Tarihin kendisi bir soyutlamadır, şüankilerin geçmiştekilerle birbirine girdiği üretken atışmaların üzerlerinden attıkları boyun eğmeyen bilginin hacklenmesi. Olaylar tarafından ifade edilen bilginin dışında, tarih öznel ve nesnel betimleme düzenlerini oluşturur. [089]

Her çağda egemen tarihin betimlenmesi yönetici güçler tarafından kurulan eğitimsel mekanizmaların ürünüdür. Karşıt tarih bile kendini yansıtmayan kurumların şeklini alır. Bütün tarih yönetici sınıfların çıkarlarını göstermezken, tarih kurumu sınıf baskılarından kurtulduğunda olabileceğinden farklı bir şey olarak var olur, yani, soyut, yönetim düzeninin kolektif hareketinin tarihin nadiren betimlediği olayları dışı vuran üretken sınıfların çıkarlarına dönüşümü için rehberlik eder. [090]

Tarih bir mecburiyet, zorunluluk, gereklilik değildir. "Tarih bugün hala, ne kadar yakın geçmişte de olsa, sadece kişinin var olabilmek için vazgeçtiği koşullar kümesini gösterir." Tarih bir betimlemeden daha fazlası olmak için, onun betimlemesinin kusursuzluğundan daha fazla bir şey, betimlediğine sadık ama ondan ayrı bir görüntü aramalıdır. Farkını kendilerini yönetici sınıfın yazarlığının altında takdim edenlerden daha çok ifade eder. Yalnızca dünyanın ne olduğunun değil ama ne olabileceğinin de tarihi olabilir.[091]

Bu diğ er tarih, hacker tarihi, olayların kaydını kendisini kendi nesnelliğinden kurtarmaya çalışan öznel gücün eylemini kolektif eylemden ayrı bir nesne olarak bir araya getirir. Hacker tarihi üretken sınıfları kendi eylemlerinin ürünleriyle tanıştırır, aksi takdirde sadece tarihin yönetici biçimi tarafından değil, ama tüm kendi eylemlerinde yönetici sınıf olan kendisi tarafından, ayrı bir şey olarak takdim edilir.[092]

Hacker tarihi görüntüleri hackler ve birbiri ardına gelen mülkiyet biçimlerinde kendi  zg r üretken enerjilerinin kısıtlanması deneyimlerini üretken sınıflara geri verir. Bireysel bir sahibi doğrudan boyun eğmek köleliktir, yerel derebeylerin ve ruhbanların uydurmalarına boyun eğmek feodalizmdir, soyuta ve metalaşmış ekonominin özel mülkiyetinin evrenselleştirilmesine, şimdiye dek her çağda, bir yönetici sınıf üretken sınıfların  zg r kapasitelerinden bir artı değ r çıkarır. Hacker tarihi sadece üretken sınıflara neyi kaybettiklerini göstermez, hala ne kazanabileceklerini, üretken kapasitelerinin kendi içinde ve kendileri için dönüşünü, anlatır.[093]

Tarih kendisini bir mülkiyet şekline sokan yönetici sınıfların kurumlarında meydana getirilmiştir. Hacker tarihine göre, egemen tarih yalnızca betimlemedeki üretken gücün mülkiyetin egemen biçimi tarafından kısıtlanması nın gözle görülür bir örneğidir. Olası “radikal” tarihler, sosyal tarihler, aşağıdakilerin tarihi, metalaşmış iletişim için çıkan bir markette mülkiyet şekilleri olarak son bulup betimsel değ rlerine göre alınıp satılabilirler. Eleştirel ta-

rih egemen tarihten sadece, egemen tarih kendi mülkiyet biçiminin bir eleştirisine ve bunun ötesinde, yeni üretken bir tarihin ve üretkenliğin tarihinin anlatımına avans verdiği zaman ayrılır. [094]

Bir hacker tarihi sadece tarihin içeriğine değil aynı zamanda biçimine de meydan okur. Tarihi ilk sıraya yerleştiren büyük üretken güçler yüzünden tarihin bir betimleme olarak ayrılmasına meydan okumazsa, tarihin ürün yığınınına daha çok betimlemenin eklenmesi, hatta ezilmişlerin ve dışlanmışların betimlemelerinin eklenmesi, bir işe yaramaz. Çok gelişmiş dünyanın eğitim mekanizması ezilmiş köylünün doğaçlama sesini bile kendi mülkiyetinin bir parçası haline getirebilir, ancak üretken sınıflar sadece kendi üretkenliklerinin söylemine söylemin üretkenliğini yeniden elde etmek için ihtiyaç duyarlar.[095]

Tarih için verilen mücadelede önemli olan başka türlü olabilecek potansiyelini dışa vurmak ve hacker sınıfını da dahil ederek, onu üretken sınıfların kendilerinin bilincinde olmaları için üretken kaynakların bir parçası yapmaktır. Hacker sınıfı, dünyanın her yerindeki işçiler gibi, bütün ezilmiş sınıfların potansiyelince kendi potansiyelini dışa vuracak bir tarihle donatıldığında kendisi için bir sınıf olabilir.[096]

Hacker tarihinin hiçbir şey ifade etmeyen yeni bir hack gibi yazıp çizilerek uydurulmasına gerek yoktur. O geçmişin ve bugünün bütün üretken sınıflarının tarihsel bilincinden tamamen özgürce bir şeyler aşırabilir. Özgür-

lüğün tarihi, özgür bir tarihtir. Bu, geçmişteki mücadelelerin geleceğe, yerine getirilmesinden başka bir zorunluluğu olmayan armağanıdır. Bu çok ayrıntılı bir çalışma gerektirmez. Sadece genelde bilinmesi için, özelde uygulanması gerekir. [097]

Bir şey zaten bu armağanın parçası olarak biline gelmektedir. Serbest üretkenliğin mülkiyet olarak betimlenmesinin yönetici sınıfın çıkarları doğrultusunda devlet tarafından kısıtlanması, gelişimi bir süre hızlandırabilir ancak kaçınılmaz olarak yavaşlatır ve saptırır. Tüm zamanların kusursuz şeklinin aksine, mülkiyet her zaman şartlıdır ve engellerinin yeni bir hack tarafından aşılmasını bekler. Geçmiş insomnia gibi şimdinin bilincinin üzerine çöker. [098]

Üretim mülkiyetin engelleri ile hak ve tahsisatların yerel ve olası betimlemelerinden kurtulduğunda patlar ve sonunda mülkiyetin soyut ve evrenselleştiren şekline yani özel mülkiyete yol açar. Özel mülkiyet toprak, sermaye ve son olarak bilgiyi kapsar ve bunların hepsini kendi soyut formunun altında toplayıp her birini bir meta yapar. Toprağı doğanın bütünlüğünden ayırır ve onu bir “şey” yapar. Doğa tarafından üretilen ürünleri alınıp satılacak nesneler haline getirir ve onları da bir “şey” yapar. Sonunda özel mülkiyet bilgiyi, tinsel potansiyeli, bir “şey” yapar. Ve mülkiyet bu üçlü nesnelleştirmenin dışında, diğer şeyler arasında, kendi nesnelleştirilmiş ve cansız tarihinin damgasını üretir.[099]

Mülkiyetin özelleştirilmesinin ilerleyişi her aşamada artı değer üreten araçlara sahip bir sınıfa ve bundan yoksun bir üretici sınıfa sebep olur. Bu ilerleyiş düzensiz bir şekilde gelişir ancak olayların değişimlerine bakılarak, toprak mülkiyeti olan doğanın soyutlanmasından başlayarak soyutlamanın ilerlemesinin soyut bir değerini çıkarmak mümkündür.[100]

Toprak soyutlanan özel mülkiyetin evrensel kanunun nesnesi haline gelince, buna sahip olanların kar ettiği bir sınıf çıkar ortaya. Pastoral sınıf, devlet organlarının egemenliği boyunca, doğanın geleneksel yaşam biçimlerinden çalınmasını legalleştirecek yasal hikâyeler üretir.[101]

Toprağa sahip olmanın güvencesiyle, pastoralist sınıfın ezilmişlere zorla dayattıkları sömürücü ilişkinin her şekli, yanlarına kar kalır ve devleti güçlü bir şekilde-kiracılık, kölelik, yarıcılık- arkalarına alırlar. Her biri yalnızca devletin pastoral gücün ayrıcalığına gösterdiği toleransın ölçüsüdür. Toprağı gerçekten verimli kılacak ve artı değer kazandıracak işçilere olan susuzlukta, hiçbir onur kırıcı durumun önemi yoktur, dünyanın hiçbir köşesi mülkiyet taleplerinden ve sahiplerinin yerlerinden edilmesi hususunda ayrı tutulamaz.[102]

Özel mülkiyet hakkı, toprağın, pastoral sınıf için doğanın üretkenliğe geçişini garantileyen yasal bir hikâyeye olarak ortaya çıkarak bir mülke el konulmasını mümkün kılar. Köylülerin mallarının zaptedilme sürecinin hızlanma-

sı, büyük miktarda kar getirerek tarımsal emeğin üretici gücünü arttıran peş peşe gelen tarımsal hackler sayesinde olur.[103]

Bir zamanlar toprağın geleneksel haklarını elinde bulunduran köylü sınıfı, pastoral sınıfın kontrolündeki bir devlet mekanizması tarafından kendini bu haklardan esirgenmiş bulur. Tarımsal hack, ezilmiş köylülerin devrimlerinin akışını ayarlar ve onlar da ortaya çıkan kapitalist sınıfa kendi emeklerini en iyi satan işçiler haline gelirler. Böylelikle pastoralizm kapitalizmi doğurur. Pastoral sınıf “er geç kapitalizmin olgunlaşmış, endüstriyel biçimine yol açacak kendine özgü “hareket kanunları” olan sosyal bir biçim”* yaratır.[104]

Pastoralistlerin devleti, toprağı özel mülkiyete bağlamak için kullandıkları gibi, kapitalistler de devlet üzerindeki güçlerini hammadde akışının ve sermaye şeklindeki üretim araçlarının özelleştirilmesinin yasal ve idari şartlarını bağlamak için kullanırlar. Kapitalist sınıf, daha üretken soyutlamalara yol açan tarım ve ticaret tarafından ve işbölümünü, fabrika sistemini, üretim mühendisliğini getiren daha başka hacklerin sonuçları tarafından üretilen kar fazlasının yatırımı yoluyla işçileri çalıştırmak için araçları elinde tutar. Özel mülkiyet, ücret ilişkisi ve meta borsası gibi soyutlamalar, acımasız ama etkili bir şekilde uygulanan artı değer çıkarımının hızla ilerleyebileceği bir düzlem yaratırlar. Ancak çiftçilerin ve işçilerin büyük çoğunluğu meşakkatli bir şekilde çalışmadan ve her zaman-

kinden yaratıcı yeni soyutlamalar hacklenmeden, özel mülkiyet tek başına dünyayı değiştiremez.[105]

Toprak ve sermaye, egemenlik için devlet kanalıyla birbirlerine karşı mücadele ederek çatışan çıkarları temsil ederler. Sermaye piyasaya açılmak için çabalarken ve bu yüzden yiyeceğin fiyatını aşağı çekerken, toprak sahipleri ulus bünyesindeki gıda maddelerinin satışlarının tekeli devlet kanalıyla elde etmeyi isterler. Aynen pastoralistlerin ulusal marketi imalat ürünlerinin akışına açmaya çalışmaları gibi, sermaye de gelişim aşamasında ulusal sınırlar içindeki tekeli korumaya çalışır. Bu çatışma toprak ve sermayenin dayandığı mülkiyet şekillerinin birbirlerine karşıt, niteliksel olarak farklı türde olan soyutlamalar olmalarından kaynaklanır[106]

Sermaye, daha soyut mülkiyet şekli, pastoral çıkarla olan çatışmasında hep üste çıkar ve ulusal sınırları ucuz temel ithalat ürünlerine açar. Pastoral sınıfa giden artı değer miktarını azaltır ve kendisine ürünleri daha düşük ücretten temin eder, böylelikle de ürünlerini uluslararası alanda daha rekabetçi bir hale getirir. Bu çeşit mücadeleler başka türlü müttefik yönetici sınıflar arasında çok nadir değildir ve onlar daima üretken sınıfın kendi lehine çevirebileceği bu geçiş anlarındaki olanakları düşünerek hacker tarihi üzerine çalışmayı değer bulurlar.[107]

Üretim araçlarına sahip olan sınıflar, ister otlaklara ya da tarım alanlarına sahip pastoral bir sınıf olsun, ister fabrikalara ve demir ocaklarına sahip kapitalist bir sınıf ol-

sun, isterse de bilgi stoklarına, akışlarına ve vektörlerine sahip vektörel bir sınıf olsun, her yerde üretken sınıflardan bir artı değer çıkarırlar. Artı değerın çıkarılması sınıf toplumunun devamlılığının anahtarıdır, ancak artı değerin şekli ve de yönetici sınıfın kendisinin şekli, üç tarihsel evreden geçer: pastoralist, kapitalist, vektörelist; ve bunların artı değere karşılık biçimleri: kira, kar ve marjdır. Her biri daha da soyut bir mülkiyet şekline dayandıkça, doğanın maddiyatının kendine özgü tarafına daha az bağlanırlar, her biri için tekelleştirmek ve elde korumak daha da zorlaşır. Böylelikle bütün yönetici sınıflar mülkiyetlerini korumak için, üstyapısal bir gücü muhafaza etmek için yasayı egemen üstyapısal biçim haline getirmek suretiyle yasanın gücüne daha fazla bağlanırlar.[108]

Üretim araçlarına sahip olmak yoluyla, yönetici sınıflar üreten sınıflara asgari geçimden ayrı olarak dönen artı değerin oranını kısıtlar ve bu asgariliği metalaşmış bir halle çevirirler. Ancak bu yükselen bir artı değerin dağıtılması için yeterli değildir. Yönetici sınıflar üretimleri için kendilerine bir pazar bulmak zorundadırlar. Tarımsal artı değerin üretildiği koloniler, mamul mallar biçimindeki kendi artı değerlerini geri satın almaya mecbur bırakılırlar.[109]

Sermaye sonunda kendi memleketindeki, kendi ürettiği artı değerin birazını kazanmak için çabalayan ve ancak daha fazla üründe bunu çevirebileceğinin farkına varan işçi sınıfının kültürünü de kolonileştirir. Çok gelişmiş dünyanın işçi sınıfı, kendi üretimi için bir pazar haline ge-

lir. Kendi çıkarlarının kolonilerdeki üretici sınıflarından ve önceki kolonilerden ayrılmış olduğunu görürler. Çok gelişmiş dünya azgelişmiş dünyanın pazarları üzerinde kendi yetkilerini sürdürüp azgelişmiş dünyanın ürünlerinin satma olanağını kısıtlayarak çok gelişmiş hale gelir. Çok gelişmiş dünya, azgelişmiş devletlerin sınırlarını ihlal ederken, kendi devletlerininkini korumak için vektörleri bir ve tek seferde kullanır. Vektör bunun altüst edici etkilerine maruz kalanların kimliklerini eş zamanlı olarak delmeye devam ettiği sınırlar içinde barınanların kimliklerinden korur.[110]

Hem gelişmiş hem de az gelişmiş dünyada, üretici sınıflar devlet sınırları içinde kendi çıkarlarını yönetici sınıflarinkiyile özdeşleştirmeye itilirler.[111]

Çok gelişmiş dünyada, kapitalist sınıf ve onun daha alt kıdemli ortağı pastoral sınıf, işçi sınıfının sonradan bu ayrıcalığı sağlayan ayrımcı vektörel ilişkilerden bir çıkar elde etmesini sağlayarak artı değerın taraflı bir şekilde paylaşılması yönünde rızasını alır. [112]

Az gelişmiş dünyada, pastoral sınıf ve yeni oluşmaya başlayan kapitalist sınıf, koloniyel yönetimden uzak özerk bir şekilde gelişecek bir devlet ve çok gelişmiş ülkelerle adil bir ticaret talebi sayesinde üretici çiftçilerin çoğunun desteğini sağlar. Özerklik, ister çok gelişmiş dünya tarafından verilsin ister zorla alınsın, azgelişmiş dünyanın düşündüğü gibi gelişimi sağlamak için yeterli değildir. Azgelişmiş dünyanın sömürülmesinin en önemli sebebi,

ticaretin eşit olmayan vektörleriydi ve öyle de kalacaktır.
[113]

Üretici sınıfların böyle adlandırılmalarının sebebi, ister toprakta çiftçi ya da madenci olsunlar, ister maddi ya da manevi değer işçisi olsunlar, ya da kendi çapında yeni üretim araçları üreten hackerlar olsunlar, hepsinin zenginliğin gerçek üreticileri olmalarıdır. Mülkiyetin farklı ilişkilerine bağlı ve dünyanın farklı bölgelerinde üstün gelen farklı sınıflar olarak dikkate alınmaları nedeniyle, onların çıkarları ve istekleri her zaman birbirlerinin düzenleriyle uyuşmaz. Kendi üretimlerinden büyük oranda mahrum bırakılmaları onları bir araya getirir. Onların tarihi, kendi emeklerinin meyvelerinden zevk alma mücadelesinin tarihidir.[114]

Üretici sınıflar kendilerini gasp edenlere karşı aralarındaki takas durumu üzerinden doğrudan ya da dolaylı olarak devlet kanalıyla mücadele edebilirler. Pastoral ve kapitalist sınıfın mülkiyeti kendilerine mal etmelerini meşrulaştırmaya bir araç olarak kullandıkları devlet, üretken sınıfların, vergilendirme ve artı değerın üretici sınıflara sağlık bakımı, eğitim ya da iskan gibi sosyal bir ücret şeklinde aktarımı yoluyla artı değer bölümünü yeniden kamusallaştırabilmek için kullandıkları bir araç olabilir. [115]

Vergilendirme artı değeri üretici sınıflara ve yönetici sınıflara dağıtabilir, ya da devletin büyümesi ve silahlandırılması için saptırılabilir. Yönetici sınıf devletin kendi

faaliyetlerine müdahalesini kısıtlamaya çalışırken, aynı zamanda artı değeri kendi kullanımına çevirmeye çalışır. Sermaye devleti silahlanmaya teşvik edebilir ve onun silahlanmasından bir kar eder. Burada üretici sınıflar devletle sermaye arasındaki düzene-askeri endüstriyel yapıya- mali destek sağlamaya son verirler.[116]

Sermaye genellikle, üretici sınıflar tarafından kazanılan ayrıcalıklar olan ya da kapitalist ve pastoralist sınıflara bütün olarak yarar sağlayan bilgi yoğun fonksiyonları devlete bırakır. Devlet sınıf toplumunun bir bütün olarak kendisini öğrendiği ve düzenlediği betimlemelerin yöneticisi haline gelir. Vektörel sınıfın yükselmesi bu düzene bir son verir. Vektörel sınıf devleti, bilginin özelleştirilmesini geliştirmek ve savunmak için kullanır. Diğer yönetici sınıfların büyük bir bölümünün devletin ellerine bıraktığı, kamulaştırılmış bilime, kültüre, iletişime ve eğitime saldırır. “Yağmacılık entelektüel alanda devam eder.”[117]

Her yönetici sınıf, askeri gücü kendi hayalindeki şekle sokar. Vektörel sınıf askeri endüstriyel yapının yerine artı değerini komuta, kontrol ve haberleşme vektörlerinin gelişimine yöneltildiği askeri eğlence yapısını getirir. Askeri endüstriyel yapı sermaye adına üretilen yeni teknolojinin tehlikeli bölümlerini kamulaştırıp kendi üretim kapasitesi talebi için güvenilir bir kaynak oluşturmuşken, askeri eğlence yapısı da aynı hizmetleri ortaya çıkan vektörel sınıfa sağlar. Yeni askeri ideolojiler-komuta ve kontrol, bilgi savaşı, askeri meselelerde devrim- vektörel sınıfın ihtiyaçlarına ve çıkarlarına uyar. [118]

Aynı zamanda, eskiden kamulaştırılmış olan bilgiyi özelleştirdiklerinde, vektörel sınıf onun çalışma koşulları üzerinde bir dereceye kadar özerklik iddia etmek için hacker sınıfının gücüne saldırır. Vektörel sınıf stokları, akışları ve bilgi vektörlerini özelleştirdikçe, hacker sınıfı halihazırdaki çalışma şartları üzerindeki kontrolünü kaybeder. Hacker sınıfı kendi işçi etiğini uzlaşarak bulur ve hack gündemi kendi dışındaki zorunluluklar tarafından belirlenir. Hacker sınıfı kendisini vektörü bir kitle imha ve kitle işgal silahı olarak yaymanın yollarını ve araçlarını hackler halde askeri eğlence yapısının matrisinin içine çekilmiş bulur. [119]

Kendi emeğinin değeri için verdiği mücadelenin ve devlet kanalıyla artı değerın yeniden paylaşımı için ettiği mücadelenin yanında, her üretici sınıf kendi çalışma şartları üzerinde özerklik elde etmek için mücadele eder. Çiftçiler dernekler oluşturur, işçiler de sendikalar. Çoğu özerkliği bir takım üretici araçlara sahip olmak yoluyla arar. Hacker sınıfı da aynı şekilde, üretim araçlarının yönetici sınıfın ellerinde olduğu bir dünyada özerklik için mücadele eder. Ancak burada fark hacker sınıfının aynı zamanda pek çok üretim aracının tasarımcısı olmasıdır. Hackerlar yazılımı, donanımı ve örtük bilgiyle donanmış insanları programlar. Hackerlar yazılım, donanım ve kullanıcıları programlar ve tekelleşme ve rekabetten çok özerklik ve işbirliğine yatkın araçlar için mücadele edebilirler.[120]

Bütün üretici sınıfların farkında olsalar da olmasalar da, her zaman giriştikleri bir mücadele daha vardır. Artı değer üretiminin ve bu üretimin genelde meta şekli tarafından özellikle de onun en sınırlayıcı şekli olan özel mülkiyet tarafından bir engel olarak dayatılan serbest tahsisatın sınırlarını aşmaya çalışırlar. Bütün üretici sınıflar düzensiz bir şekilde, metalaşmış üretim ve tüketim dışında geçici özgürlük alanlarını hacklemek için çabalarlar. Ama geniş ölçekte bilgi hırsızlığı için olanaklar sunan vektörün gelişimine dek hiçbir zaman fazla mücadele göstermemişlerdir. Üretici sınıflar vektörün metalaşması, stokların metalaşması ve vektörel sınıfın rakip grupları tarafından sağlanan bilgi akışları arasındaki tutarsızlıklardan yararlanmışlardır. Bu aslında hırsızlık değil, popüler bilginin ve üretici sınıfların kültürünün bir kısmını kendi kolektif üreticilerine geri döndürerek yeniden kendine mal etmektir. [121]

Meta biçimi üretken enerjinin büyük bir kısmını açığa çıkaran bir soyutlamadır, ancak bunu üretimi her zaman meta biçiminin yeniden üretimine çevirmek yoluyla yapar. Bu biçim, üretimin kendi serbest üretkenliği üzerinde bir engel haline gelir. Bu durumda hack, artı değer çıkarımının yeni biçimlerinin hacklenmesiyle sınırlandırılmıştır. Bu, özgürlüğü gereklilik halinden çıkarma mücadelesinin bir parçası olmayı amaçlayan bir tarihin en can alıcı noktasıdır. [122]

Toprak, sermaye ve bilgi, mülkiyet gibi kademeli bir biçimde soyutlandıkça, mülkiyetin kendisi daha da soyut

hale gelir. Toprağın sınırlı ve belli bir biçimi vardır, sermayenin sınırlı ama evrensel biçimleri vardır, bilgi ise potansiyeli gereği hem sınırsız hem de evrenseldir. Mülkiyetin soyutlanması, artık mülkiyetten soyutlanmak istediği bir noktaya ulaşır. Hackerlar bu anın çoktan geldiğinin farkına vardıklarında, tarih hacker tarihi haline gelir. [123]

Sınıf dinamiği sınıf toplumunu mülkiyet şeklinin ve açlığın üstesinden gelme ve üretkenliğin artı değer potansiyelinin tekrar kendi üreticisinin ellerine bırakılması olasılığına iter. Tarih üretici sınıflara, kendilerinin de denediği gibi özgürlüğü gereklilik halinden çıkarmanın bu gerçekleşmeyen potansiyelini ifade eder. Sermayenin özgürlüğün doğal gereklilik halinden çıkarılmasına yol açması gibi, mülkiyete konan sınırların üstesinden gelinmesi, özel mülkiyet, sınıf sömürüsü ve devlet egemenliğinin kısıtlamaları tarafından üretici sınıflara empoze edilen özgürlüğü gereklilik halinden çıkarmak için potansiyel sunar. [124]

Bir hacker tarihi sadece şimdiki zamanı bilir. [125]

Bilgi özgür olmak ister ama her yerde zincirlere bağlanmıştır. [126]

Bilgi maddi değildir ama hiçbir zaman maddi bir destek olmadan varolamaz. Bilgi bir maddi destekten bir diğerine aktarılabilir, ama şekli değiştirilemez- vektörel ideolojilerin daha okült bilinmez olanlarından başka. Bilgi maddeselliğe dair soyut bir ilişki edindiğinde bir kavram olarak ortaya çıkar. Bu şekilde bilginin her türlü maddi destekten soyutlanması, vektörel bir toplum olanağı yaratır ve sınıf çatışmasının- vektörel ve hacker sınıfları arasındaki çatışma- yeni bir alanını doğurur. [127]

Bilgi potansiyelin potansiyelini ifade eder. Engellenmediği takdirde, her şeyin, insanların, nesnelerin ve öznelerin gizli kapasitelerini açığa çıkarır. Bilgi aslında nesnelerin ve öznelerin vücut buldukları bir düzlemdir. Yeni nesnelerin ve öznelerin varoluşu için potansiyel sayılabilecek bir düzlemdir. Sanallığın yüzeye çıktığı yerdedir. [128]

Bilginin ifade ettiği potansiyelin potansiyelinin tehlikeleri vardır. Ama bunun vektörel sınıfın çıkarlarına kölelik etmesi daha da büyük tehlike'ler yaratır. Bilgi serbest olduğunda, kendi tehlikeli potansiyelinin önüne geçmek için kaynaklık etmekte özgürdür. Bilgi serbest olmadığında ise, ona sahip olan ya da onu kontrol eden sınıf, bilgi-

nin kapasitesini onun temel gerçekliğinden uzak, kendi çıkarlarına doğru çevirir.[129]

Bilgi iletişimi aşar. Deleuze “Bizim iletişim eksiğimiz yok, aksine fazlasına sahibiz. Yaratıdan yoksunuz. Şu ana direncimiz yok.” Bilgi şimdi bu dirençtir ve direndiği şeydir-onun ölü şekli, iletişim. Bilgi hem inceleme hem de farklılık demektir. Farklılık incelemeyi sınırladığında, bilgi betimlemedir. Ama farklılık incelemeyi aştığında, bilgi aynı zamanda dışavurumdur. Hack incelemeyi farklılığa, betimlemeyi dışavuruma, iletişimi bilgiye dönüştürür. Mülkiyet ise farklılığı serbest üretimi dondurarak ve onu bir betimleme olarak yayarak incelemeye dönüştürür. Mülkiyet betimleme olarak, bilgiyi engeller.[130]

Bilginin özgürlüğünü mümkün kılan koşullar, vektörel sınıfın savunucuları ne derse desin, “serbest” pazardan vazgeçmez. Özgür bilgi bir ürün değildir, ama yürürlükteki kaynakların tahsis edilmesi için bir koşuldur. Mülkiyet sorusunu açık tutan kamu ve hediye ekonomilerinin çeşitliliği ve biçimlerin çokluğu özgür bilgiyi mümkün kılar. [131]

Bilginin metalaşması dünyanın, marjinleri bilginin açlığına bağlı olanların yani vektörel sınıfın çıkarlarına kölelik etmesi anlamına gelir. Serbest bilginin pek çok olası faydası marjindeki özel çıkarlara tabidir. Geleceğin sonsuz sanallığı, aynı meta formunun yinelemeleri olan geleceklerin üretimine ve betimlemesine bağlıdır.[132]

Bilginin iletişimin yinelenmesine boyun eğmesi, bilginin üreticilerinin ona sahip olanların çıkarlarına kölelik etmeleri anlamına gelir. Bilginin sanallığını kullanmaya başlayan hacker sınıfıdır ancak endüstriyel bir ölçekte bilginin üretim araçlarına sahip olup onu kullanan vektörel sınıftır. Onların çıkarlarında bilgiyi son aşamasına kadar metalaştırarak ondan olabildiğince fazla marj çıkarmak yatar. Sadece özel mülkiyet olarak var olan bilgi, mülkiyet biçiminin yinelenmesine zincirlendiği için artık serbest değildir. [133]

Hackerların çıkarları vektörel sınıfsınkilerle her zaman tamamen karşı karşıya değildir. Aralarında, bilginin serbest akışı ve daha ilerideki gelişmelerini finanse etmek için bir gelir akışı çıkarmak üzere varılan uzlaşmalar vardır. Ancak bilgi mülkiyete bağımlı olduğunda, üreticilerinin kendi çıkarlarını serbestçe hesaplamaları ya da bilginin gerçek özgürlüğünün potansiyel olarak dünyada üretebileceklerini ortaya çıkarmaları mümkün değildir. Hacker sınıfı diğer üretici sınıflarla ittifak kurup güçlendikçe, vektörel buyruğa daha az karşılık verir.[134]

Bilgi özgür olmak isteyebilir, ancak sanal mülkiyetin ve kısıtlığın şimdiki durumuna tabi kılındığında, kendi özgürlüğünün potansiyelinin sınırlarını bilmesi mümkün değildir. Bilgiyi ve ilimi metalaşmış “içerik” olarak tekelleştirmek onun serbest gelişimini çarpıtıp biçimini bozar ve onun özgürlük kavramını kendi özgür gelişimi yüzünden önler. “ Ekonomimiz gittikçe artan bir şekilde bilgiye bağımlı oldukça, bilgiye uygulanan geleneksel mülkiyet

hakları sistemimiz kendi gelişimimize pahalıya patlayacak bir engel oluşturur.” Hackerların vektörel çıkarlara bağımlı olması, sadece tüm insan potansiyelinin değil aynı zamanda doğal potansiyelin de köleliği anlamına gelir. Bilgi ona sahip olanların çıkarlarına zincirlendiğinde, onların çıkarlarından sadece hackerların değil hiçbir sınıfın haberi olmayabilir. [135]

Bilginin kendisi yalnızca olanaktır. Üretken olabilmesi için aktif bir kapasite gereklidir. Ama bilgi, yönetici sınıfların eğitiminin egemenliği altında olduğunda, bilgi kullanma kapasitesini meta sınırları dâhilinde üretim ve tüketim amaçları için ortaya koyar. Bu, açıkça görülen anlam ve amaç eksikliğini karşılayan bilgi için artan bir istek doğurur. Vektörel sınıf bu isteklere karşılık, olanağın saf bir betimlemesini ve nesnelleştirmesini sunarak bu ihtiyacı iletişimle doldurur. [136]

Herkesin ilimin sanallığına katılmasının özgür hale gelmesi gibi, kavranacak bilginin ve kapasitenin de özgür olması gerekmektedir. Böylelikle bütün sınıflar kendileri ve kendi türleri için yeni bir yaşam tarzı hackleme potansiyeline sahip olabilirler. Bu özgürlük için gerekli koşullar, bilgiye ve aslında kendi sanallığına kısıtlığı dayatılan sınıf yasasının kaldırılmasıdır. [137]

Serbest bilgi her yönüyle-stok, akış, vektör olarak-serbest olmalıdır. Bilgi stoku, tarihten çıkarılan hammadde-nin kendisidir. Bilgi akışı -görüş alanında bir gelecek gösteren, tarihsel bilgiyi oluşturan soyut çizgisinin geçtiği uf-

ku oluşturan bir şimdi- şimdiden çıkarılan hammaddenin kendisidir. Ne bilgi stokları ne de bilgi akışları kendilerini gerçekleştirebilecek vektörler olmadan var olamazlar. Yine de bu öğelerin bu durumda serbestçe paylaşılabilecek bir betimleme olarak bir araya getirilmeleri yeterli değildir. Serbest bilginin mekânsal ve zamansal baltaları, nesnelerin ayrı bir dünya olarak betimlemesini sunmaktan daha fazlasını yapmalıdır. Nesnelerin nesnel betimlemelerini öznel bir eylemin sunumuna bağlayabilen bir eylemin ifadesinin koordinasyonunun araçları haline gelmedirler.[138]

Bilgi dünyayı kusursuz bir şekilde betimlemeyi değilde, onun olduğundan farkını anlatan ve olabileceği şeye dönüştüren ortak gücü dışa vurmaya amaçladığında tamamen serbest olabilir. Özgür bir dünyanın belirtisi, bilgiyi tüketmek ya da üretmek için özgürlük değildir, hatta başkalarının seçimleri olan özel dünyalarda potansiyelini uygulamak için bile değildir. Özgür bir dünyanın belirtisi, özgürce seçilen ve gerçekleştirilen dünyanın ortak dönüşümü için özgürlüktür. [139]

Hack doğanın doğasını, kendisinden farkı- ya da en azından betimlemesinden farkı- olarak ifade eder. Hack doğayı ve doğanın sanallığını, ifadenin sanallığı olarak açılımlar.[140]

Betimleme işaretlerinin yok olduğu noktada, doğa bir betimleme olarak görünür. Ortak irade bir kere zorunluluktan bir parça özgürlük çıkarırsa, o zaman saf ve dolaysız yaşantı olarak doğanın kendisi, bir nesnenin erişilmez özlemi olarak görünür. Doğa çşsiz ve tarifi zor hemen hemen erişilmezmiş gibi algılanır. Erişilmezliği yüzünden üzerine titrenen en büyük değer haline gelir. Çarpışan güçler doğayı, kendisinin yalnızca bir fiyatı olduğuna razı olan bir doğa isteyen vektörel insanların kalpleri ve zihinleri için mücadele bir silah olarak kullanırlar. Doğa, sınıf mücadelesinde hayati bir işaret haline gelir.[141]

Doğanın mülkiyet olarak kavranması, onu tahsis edilebilir bir değer yapar. Mülkiyet biçimi doğayı bir nesne, onu kendine mal edeni de özne haline çevirir. Ya da mülkiyet ilişkisi betimlemesinde böyle görünür. Mülkiyet doğadan ayrılmanın görüntüsünü üretir. Mülkiyet öznel hakimiyeti, hakim olunan nesneden ayırarak "sosyal olarak yapılanmış" bir dünyanın betimlemesini kurar. 142

Kolektif eylem yoluyla üretici sınıflar, özgürlüğü var olmaya daha yatkın dönüştürülmüş bir doğa, ikinci bir doğa biçiminde, gereklilik halinden çıkarırlar. Doğanın

ikinci bir doğaya dönüştürülmesi, insanın varoluşunu zorunluluktan kurtarır, ancak yeni zorunluluk biçimleri yaratır. Nietzsche'nin dediği gibi: " Galip gelen her ikinci doğa birinci doğa haline gelir." Böylece aslında görüntünün görüntüsünden başka bir şey olmayan, zorunluluğun zorunluluğunun görüntüsü üretilir. [143]

Kolektif varoluşun yaratılışında, kültürde, toplumda, ekonomide ve yönetimde, kolektif irade kendini doğadan, doğayı da kendisinden yabancılaştırır. Kendisi doğasının yaratıcısı haline gelir, bilinçli olmasa bile en azından kolektif olarak. Sadece bu kolektif doğanın bilincine vararak, doğaya kendisini şekillendiren iradeye karşı, kendi farkı kabul ettirilebilir. Doğa kendisi için ve kendisine karşı "çalışır". Kendi farkı olan farkı üreterek. [144]

Doğanın mülkiyet olarak kavranması, ikinci bir doğanın metalaştırılmış nesnelerinin yaratılması için bir kaynağı yaratır. Doğanın nesne olarak kavrandığı ve belli öznel çıkarılara uygun bir şekilde yenilendiği durumda tarih sonsuz bir "ilerleme" haline gelir. Ama öznel çıkarılar şimdiye dek bir sınıf çıkarı ya da bir mülkiyet çıkarı olduğu için, doğanın ikinci bir doğaya dönüşümü yalnızca yönetici sınıf ve onun gözdeleri için özgürlüğü ihtiyaç haline getirir. Alt sınıflar içinse yeni ihtiyaçlar üretir. [145]

Sınıf toplumu, bizim ikinci doğamız, öylesine doğal bir hale gelir ki, doğanın kendisi onun terimleriyle betimlenmeye başlar. Doğal olan sınıfmış gibi betimlenir, doğa da sınıf toplumunun tıpkısıymış gibi betimler. Tüm be-

timlemelerde olduğu gibi, bu ifte yer değiştirme sahte olanın bir oyunudur ve bu durumda, sahte olanın üretken bir şekilde sahteciliğinin yapılmasıdır. Yalnızca doğanın metalaşmış rekabet görüntüsündeki ikinci doğa ya dönüşümü olan sınıf toplumunun tarihinin geri alınması, kendi betimlemesine uyma ihtiyaından ya da tarihe kendi kaçınılmazlığını dayatmak ihtiyaından da değil, bu sınıf tarihini kapsayan bir tarih olarak doğanın doğasının geri alınmasını mümkün kılar. [146]

Ne doğayı mülkiyet şeklinde zapt edenlerin, ne de bu zapt etmenin karşılığı olarak kamu mülkiyeti için mücadele eden malına mülküne el konulanların, esas doğa olan doğa ya yakın bir ilgileri yoktur. Onlarınkı ikinci doğa üzerindeki bir mücadeledir. Doğanın kendisi kendi dönüşümünde kaybolur. Yalnızca mülkiyet olarak zapt edildiği ölçüde, onun sonsuz sömürüsüne bir sınır olarak yeniden ortaya çıkar. Hem sömürücü hem de üretici sınıflara tükenen mülkiyetin bir dökümü olarak yeniden görünür. Ama egemenliği mülkiyete dayanan yönetici sınıfların doğayı mülkiyet, bu yüzden sınır olarak görmekten başka seçenekleri olmadığında, üretici sınıflar üretken doğalarında, kıtlık noktasına dek sömürülen bir şey olarak betimlenmesinden kurtarıldığı takdirde, doğanın kendi üretkenliğini vurgularlar. [147]

İkinci doğanın gelişimi onları doğanın ihtiyaçlarından bir derece kurtardığında, çok gelişmiş dünyanın alt sınıfları doğanın korunmasında bir çıkar keşfederler. Ama doğadan gelecek bir çıkarın keşfedilmesi, çok gelişmiş

dünyanın alt sınıfları ile doğanın onlar için hala bir kayboluş sürecinde olduğu ve amansız bir ihtiyaç olarak görüldüğü az gelişmiş dünyanın alt sınıflarının arasını açar. Mülkiyet bazıları için doğanın kıtlığının görüntüsünü üretir, diğerlerine de ikinci doğanını üretir; bazıları için ikinci doğanın önünü kesme ihtiyacından, diğerleri için de hızlandırma ihtiyacından. Üretici sınıflar bir bütün olarak, aslında onları bölen, doğanın mülkiyet kontrolünden kurtarılmasıyla çıkarlarını uzlaştırabilirler. [148]

Doğa; nesne, özne, betimleme nedir bilmez. Onun betimlemede nesne ya da özne olan görüntüsü, sahte bir görüntüdür. Fakat sınıf toplumunca kavranılan, nesnelleştirilmiş bir ilişki olarak doğa ve ikinci arasındaki ilişkiyi doğuran yalnızca onun sahteliğidir. Ama doğayı sahtelikten çok farklılık olarak yeniden anlamak, yalnızca doğayı nesnelleştirerek kendini ayakta tutabilen bir dünyanın dönüşümünü gerektirir. [149]

Eğer doğa kendi yokoluşunda dahi var olursa, bir dışavurum olarak var olur. Doğa, toplumsalın ötekisi olarak değil, insanın insan dışıyla beraber açıkça belirtliğı ve ifade ettiğı güçlerin çeşitliliğı olarak hala varlığını sürdürür. İnsan iradesi kendisini doğadan farklılaştırarak, kendisini doğadan yabancılaştırmaz, yalnızca doğanın çeşitliliğinin başka bir yönünü daha vücuda getirir. Doğanın sömürüsünün düzeltilmesi demek, onun dönüşümünden önceki yalnızca sahte bir imaj olarak görünebilen, kendisinin de yabancılaşarak yaşadığı dönüşüm tarafından üretilen betimlemesine bir geri dönüş demek değildir. Doğa-

ların çeşitliliğinden ziyade, kolektif insan iradesi üretken enerjisini doğanın kendi üretkenliğini doğrulayanlarla kaynaştırır. [150]

Doğanın, Tanrı'nın arazisi, rekabet motoru, karmaşık veri ağları olarak betimlenişi, doğanın bütün bu soyutlamaları, onu kendi betimlemelerinde fesheder ve yine de onun çeşitliliğinin kısmi ifadeleridir. Eğitim günümüzün mülkiyet biçimine uyan doğa modeline, toprağı, sermayeyi ve bilgiyi öğretir. Her birinin bir öncekinden daha gerçek görüldüğü noktada, ondan türeyen mülkiyet şekli, ikinci doğa haline gelir. Tüm mülkiyet betimlemeleri kendini dünyaya yerleştirir, dünyanın kendi imajını çarpıtarak, doğanın önceki sahte betimlemelerini çarpıtır ve onu kendi aynasından geri yansıtanların doğruluğunu onaylar. Doğayı betimlemelerden kurtarmak, bilginin eğitimden kurtarılması demektir, yani mülkiyetten. [151]

Hackera göre, doğa sanal olanın bir diğer adıdır. Hackin hep yenilenebilir biçimlerini vurgulamasıyla, betimlenemeyen çeşitliliği betimlemenin başka bir yoludur. Hacker sınıfının doğada bir çıkarı vardır, ama bu çok gelişmiş ülkelerde rahatlıkla düşkün olunan nostaljinin, doğanın "ahenginin" bir betimlemesinde değildir. Hacker çıkarı tamamıyla nesnelerin sınırsız çeşitliliğini dışa vuran başka bir doğadadır. Bu her türlü ve tüm hacklerin türediği doğadır. Doğadaki hacker çıkarı onun kıtlığında değil, çeşitliliğindedir. [152]

Çok gelişmiş dünyada, doğanın ikinci doğaya dönüşümünün tamamı doğanın doğa olarak yok oluşunun tamamından fazladır ve onun arzu eksikliğinin betimlemesi olarak geri dönüşüne yol açar. Doğanın ikinci doğaya dönüşümü, ikinci doğanın üçüncü doğaya dönüşümü haline gelir. Bu çağdaş dönüşüm, doğanın arzu tarafından en azından kayıp bir arzunun görüntüsü olarak yeniden oluşturulması için pek de küçük olmayan bir bölüme itilir. Üçüncü doğa, ikinci doğa için kendini doğal bir düzenin gösterisi olarak betimleyebileceği bir içerik ve çevre sağlayan görüntülerin ve hikâyelerin tamamı olarak görünür. [153]

Vektör bir kere telestezinin- telgraf, telefon ve televizyonun uzaktan algılanması- gelişme noktasına ulaşırsa; iletişim akışının, nesnelerin ve öznelerin akışından ayrılmasını gerçekleştirir ve böylelikle bilginin görüntüsünü ayrı bir dünya olarak gösterir. Bilgi- iletişimin metalaşmış biçimiyle- kesinlikle dünyayı yöneten bir eğretileme haline gelir zira gerçekten hükmeder. Üçüncü doğa ikinci doğada olduğu gibi, doğanın mülkiyet olarak betimlenmesi yüzünden ortaya çıkar. Sadece maddi bir kaynak değil bilgi olarak zapt edildikçe, kamu ya da özel mülkiyet şeklinde olsun tüm biyosferin genetik yaradılışı mülkiyet haline gelebilir. Bu dünyayı bir kaynak olarak tahsis etme çabasında son sınır olabilir. Bu tahsisat önceki kuşaklarından daha az sahte ya da eksik değildir. Bu çağımızda mülkiyetin gerçek yanılmasına uyan yanlışçı bir gerçekliktir. [154]

Üçüncü doğa, vektörlerinin gösterisi ve gösterisinin vektörleri, bütünüyle, olası bir ekolojinin görüntüsü olabilecek görüntülerin bir ekolojisi haline gelebilir. Üçüncü doğa dünyanın imgelerinde nesneyi durmaksızın öznesi olarak kucaklar. Ama onun aynı zamanda birçok yerde mevcut olması, öznelerin nesnelere özgü ilişkilerini bozar ve nesnel dünyanın bir bütün olarak görüntüsüyle özneleri bir bütün olarak betimler. Mutlak sahteliği yüzünden, özne ve nesne arasındaki ilişkiyi sahte bir ilişki olarak betimler, yine de bir ilişki olarak. Üçüncü doğa kendi doğasını üretecek bir şey olarak açığa vurur. [155]

Üçüncü dünya kendisini yalnızca üretecek bir şey olarak değil aynı zamanda üretken bir şey olarak açığa vurur. Bilgi dışavurum olarak görünür, sadece bir betimleme olarak değil, dünyadan ayrılığından üretilen bir şey olarak. Dünya kolektif iradenin dışavurumu yoluyla üretilen bir şey olarak görünür. Üçüncü doğa nesnelerin niceliklerini öznelerin nitelikleriymiş gibi kılmak için var olabilir ancak üretimin kendisinin niteliksel üretimini açığa vurmaıyla son bulur. Ya da en azından, bu sanallık vaat ettiği üzere üçüncü doğanın etrafında dolaşıp durur. Doğaya geri dönüş olmayabilir, ama üçüncü doğanın kendini zamana ve mekâna yaydığı gibi, dördüncü bir doğa, bir beşinci-sonsuz dek giden doğalar-, ikinci doğanın sınıf toplumu tarafından üretilen yıkıcı sınırlarının üstesinden gelebilecek üretimin dışavurumunun aracı haline gelebilir. [156]

ÜRETİM

Üretim nesnelerle öznelere, sınırlarını yıkararak, kimliklerini bulanıklaştırarak, her birini yeni oluşumlarla harmanlayarak birbirine geçirir. Betimleme ayak uydurmak ve üretim ürünlerine öznel ve nesnel statüleri yeniden atamak için çabalar. Üretim, dünyadaki öznelliğin ve nesnelliğin yapısının ve yapı bozumunun yinelenmesidir. [157]

Hackleme üretimin üretimidir. Hack üretimin yeni bir çeşidini üretir, sonucunda tek ve eşiz bir ürün ve tek ve eşsiz bir üretici elde eder. Bütün hackerlar bir kerede ve aynı zamanda hackin üreticisi ve ürünü olurlar ve bir gelişim olan hackin hafızasındaki tekilliğini su yüzüne çıkartırlar. [158]

Hack salt bir hack olarak, salt üretimin üretimi olarak, bir olay gibi hareket eden doğanın çeşitliliğinin dışındaki veya içindeki tekil durumu ifade eder. Hackin tekil olayından dolayı hackin kendi betimlemesi mümkün olur, kendi betimlemesinden dolayı da kendi yinelenmesinin üretim ve kendi üretiminin yinelenme olması mümkündür.[159]

Tipik bir üretim şekli olarak tekil hackin betimlemesi ve yinelenmesi, onun mülkiyet tarafından mülkiyet olarak tahsis edilmesiyle meydana gelir. Üretim için hackin iyileşmesi, toplumsala karşı ve onun içinde bir mülkiyet olarak betimlenmesi biçimini alır. Ama hack, kendisinin

içinde ve dışında, her zaman meta üretimi için tahsis edilmekten ayırır. Üretim kendisine biçimsel, sosyal, yinelenebilir ve yeniden üretilebilir biçimini veren bir önceki hackin temelinde meydana gelir. Her üretim kendisinin mülkiyet olarak belirlenmesinin temelinde biçimlenen ve yinelenen bir haktır. Üretmek yinelenmek; hacklemek, farklılaştırmak demektir. Eğer üretim mülkiyet tarafından ele geçirilen yinelenen bir hackse, hack kendisinden başka bir şey olarak üretilen bir üründür. [160]

Üretim doğayı, ikinci doğanın ortaya çıktığı bir bütün oluşturan nesnel ve öznel ögelere dönüştürür. Bu ikinci doğa daha ileride, ikinci doğa gibi niceliksel bir gelişim için üretim ilişkilerine girebilecek nesnelerin ve öznelerin toplumsallığından meydana gelir. Mülkiyete dayalı üretimin soyutlama olarak ürettiği ve yeniden ürettiği, doğal olanla toplumsal olanın arasındaki -nesnelin ve öznelin- ayrımın görüntüsüdür.[161]

İkinci doğanın niteliksel dönüşümü, üretimin üretimine ya da hackin müdahalesine ihtiyaç duyar. Dinamizm derecesi ya da bir durumun açıklığı, onun hackleme kapasitesiyle doğrudan doğruya orantılıdır. Hack, metalaşmanın özellikleri tarafından önceden belirtilmemiş serbest üretim için yer açarak nesne ve özne arasındaki, doğal ve toplumsal, ayrımın üstesinden gelir. Hack bir kerede ve aynı zamanda, artan artı değere karşı gelişen ve bütün sabit ve donmuş ilişkileri derinden tehdit eden bir güçtür. Pek fazla devlet hackin gücünü tanısa bile, onun serpildiği koşulları sürdüremez. Hack en soyut devlette bile, ka-

rar mekanizmalarına her zaman bir problem olarak görür. [162]

Hacki entelektüel mülkiyetin bir şekli olarak geliştiren bir devlet, bir kerede ve aynı anda, üretim kapasitesinde ve bunun dışında dönüşüm ve farklılaşmanın niteliksel kapasitesinde hızlı bir büyüme yaşar. Böyle bir devlet ikinci doğayı kendi sınırlarına kadar genişletir ama hack bir kere kendini mülkiyetin hilelerinin sınırlarından, sınırlarının da hilelerinden kurtarırsa, kendi içinde kendi galibiyetinin tohumlarını taşır. Bu vektörel sınıfın sonu olmayan endişesi: bağlı oldukları bu mutlak sanallık, metalaşma için yeni özellikler bulan hacker sınıfının bu esraren-giz kapasitesi, metalaşmanın ve sınıf yönetiminin ötesinde üretimin varolan yeni biçimlerinin hackleneceğine işaret eder. [163]

Hack hem yararlı hem de ya yarsız bir artı değer üretir. Yararlı artı değer, ihtiyaçtan çıkan özgürlük alanını genişletmeye gider. Yararsız artı değer, özgürlüğün kendisinin artı değeridir, serbest ihtiyaç üretiminin serbest üretiminin marjıdır. Artı değer genel olarak büyüdükçe, mülkiyetin ortaya çıkacağı varolan biçimlerin ötesini hackleme olasılığı dışında, artı değerın yararsız kısmının da büyüme olasılığı da artar. [164]

Artı bir değerın üretimi, ihtiyaç üzerinden özgürlüğün büyümesini mümkün kılar. Marx "Özgürlüğün gerçek alanı, insan güçlerinin kendi amaçları doğrultusunda gelişiminin ötesinde başlar, yine de kendi temeli olan bu ih-

tiyaç alanıyla sadece ilerleyebilir.”* Ama sınıf toplumunda, bir artı değer üretimi aynı zamanda yeni ihtiyaçlar yaratır. Artı değer üreten toplumlar, özgür toplumlar olabilirler ya da bir yönetici sınıfın ya da yönetici sınıfların kolalisyonunun egemenliğine bağlı olmaları da mümkündür. Açıklama gerektiren, birbiri ardına gelen yönetici sınıfların artı değeri ele geçirmek ve onu serbest üretimden sınıf yönetiminin yeniden üretimine ve yinelenmesine saptırmak için kullandıkları araçlardır. [165]

Sınıf hâkimiyeti, toplumun üretken potansiyelinin ve onun üretime koşulmasının ele geçirilmesi biçimini alır. Yönetici sınıf hacki, sınıf gücünü ilerleten üretim biçimlerine ve hackin diğer biçimlerinin bastırılmasına ya da marjinalleştirilmesine bağlı kılar. [166]

Pastoral sınıf hükmettiğinde, tarımsal olmayan üretimi geliştiren hiçbir hackten farkı yoktur. Üretim toprak temelli olarak kalır ve toprağa değer biçilmesine tahsis edilmiştir. Kapitalist sınıf hükmettiğinde, hacki yararlı üretimin yeni biçimlerinin üretimi için serbest bırakır ama hacki sermaye birikimine bağlı kılar. Tüketilir nesnelerin ve tüketen öznelerin yeni kategorilerinin üretimine yol açan hacking, marjinalize olmayan tek türdür. Böylelikle kapitalist sınıf metalaşmaya boyun eğmek şartıyla, yeni gelişmeye başlayan hacker sınıfına kaynak ve teşvik sağlar. Vektörel sınıf hükmettiğinde ise, hacki yararsız üretimin yeni biçimlerinin üretimi için serbest bırakır ve bu çoğu kez hacker sınıfının ittifakı olarak görünür. Vektörel sınıf yalnızca kişisel çıkarlar üzerinden hareket eder, bu-

nun, için sadece üretim değil, üretimin üretimi yoluyla kendi marjlarını metalaşmadan çıkarırlar. Onların amacı hackin kendisinin de meta haline gelmesidir. [167]

Pastoralist ya da kapitalist yönetimde, serbest ve faydasız hack bastırılır ya da marjinalleştirilir, aksi takdirde kendi hediye ekonomisini elinde tutar. Vektörel yönetimde, hack aktif olarak teşvik edilir ve istenir, ama yalnızca metalaşmış üretim imzası altında. Hacker için, trajedinin ilki ihmal edilmek, ikincisi ise ihmal edilmemektir. [168]

İster pastoralist, ister kapitalist isterse vektörel evrelerinde olsun, meta üretiminin tekrarında ve tekrarı içinde yönetici sınıf ile üretim araçlarına doğrudan sahip olan ve onu finanse edecek paranın birikimi yoluyla dolaylı olarak kontrol eden kesim arasında bir mücadele sergiler. Finansın gücü soyut ve soyutlayan, dünyayı nicelikselleştiren ve nesnelleştiren, kaynakları bir gelişmeden diğerine artan bir hızla yönelten bir güçtür. Finansın gelişimi, her yerden niceliksel ve niteliksel bilgi akışını serbestleştiren telestezi vektörünün gelişiminden ayrılmazdır. Finans, kendisinin dünyadaki nesnelleştirici gücünü betimleyen vektörün gelişiminin bu yönüdür. Ancak vektörün gelişmesiyle giderek büyüyen bir hız ve akışkanlık kazanan finans, her zaman kendi yatırımları için üretken bir pazaryeri bulmaya bağımlıdır. Eğer yönetici sınıf bir vampirse, finans vampirin vampiridir. [169]

Üretim sadece meta gibi bir nesne üretmez aynı zamanda aslında onun üreticisi olmasına rağmen onun

müşterisi gibi görünen bir özne meydana getirir. Vektörel yönetimde, toplum gerçekten nesneleri olduğu kadar öz-neleri de doğanın ikinci doğaya dönüşümünden yaratan toplumsal bir fabrika haline gelir. "Çalışma süreci tüm toplumu kuşatmak için fabrika duvarlarının dışına taşındı." Kapitalist sınıf, üretici sınıftan nesnelerin üreticisi olarak, Vektörel sınıf ise, üretici sınıftan meta halindeki kendi öznelliğinin müşterisi olarak faydalanır. [170]

Metaların üreticileri, ister toprağı çeviren çiftçiler, ister tornayı ya da sayfayı çeviren işçiler olsun, hepsi üretimin ürünleridir. Nesnelerin üretimi karmaşık ve çeşitli bir hale geldikçe, öznellik de bu hale gelir. Lukacs: "Üretim nesnelerinin parçalara ayrılması ister istemez onun öz-nelerinin de parçalara ayrılmasını gerektirir. Çalışma sürecinin rasyonelleştirilmesinin sonucunda, insan nitelikleri ve işçilerin mizaçları hatanın katıksız kaynağı olarak görünür."* Çalışma süreci fabrikanın ötesinde tüm hayata yayıldıkça, bu parçalanmış öznenin bu üretimi de yayılır. Tüm yeni sanayiler böylelikle, üretimin vektörel güçlüklerini kaldırarak, özneyi kendi sınırları dâhilinde birleştirmeyi vaat eden mucize politik kürler içererek, bu yoldan çıkmış özneyi tekrar bütün haline getirmek için umut verici sağaltımlar ve eğlenceler ve mucize kürler ortaya çıkarırlar. Hackleme varoluşun hayali bütünlüğüne bir geri dönüş olamaz, ama sanalın oluşumuna doğru açılabilir. [171]

Özneleri nesnelermiş gibi üreten üretim, aynı zaman kendisinin vektörel öznenin ötesinde serbest bir üretken-

liçe -geçici- dönüşünü üretir. Güneyde ve doğuda 1989'daki büyük ayaklanmalardan beri, dünyaya başka bir hayatın mümkün olduğunu göstermek için, dünya belirli aralıklarla ayaklanmaların anı yakaladıkları, caddele- re egemen oldukları, sembolik alanın ele geçirilmesiyle aynı zamanda medya çağının anlarının ele geçirildiği, ga- rip küresel medya olaylarında süpürülür. Pekin'de ya da Berlin'de olsun, Seattle'da ya da Seul'da olsun, Ceno- va'da ya da Johannesburg'da olsun, bütün üretici sınıflar bir anlığına aynı sonuca varırlar. Guattari: "İnsan faaliyeti için kabul edilebilir tek katiyet, dünyayla ilişkisini kesinti- siz bir şekilde kendinden zenginleştiren bir öznelliğin üretimidir." Hackin yaratıcı bir uygulaması için, sosyal alana ilk patlamasından sonra açılmaya devam edebilme- si ve betimlemenin tutsaklığından kurtulabilmesi süresin- ce yeni vektörlerin üretimi gereklidir. [172]

Çiftçi, işçi ve hacker sınıflarının sahip olduğu ortak çı- kar, üretimin, üretimi yeni ihtiyaçların üretimi haline çe- viren, artı değerden zorla kölelik çıkaran yönetici sınıflara olan bağımlılığından soyutlanmasıdır. Çiftçi ve işçi sınıf- ları, hacker sınıfının doğrudan tecrübeyle sahip olduğu serbest üretiminin doğrudan bilgisinden yoksundurlar. Hacker sınıfı ise yabancılaşmış üretime karşı bir isyanın tarihsel sınıf hafızasının derinliklerinden yoksundur. Bu- rada da çiftçi ve işçi sınıfları kazmalara sarılmıştır. [173]

Şimdiye kadar hacklenebilen serbest üretimden üreti- len artı değer, sadece üretimi serbest üretim olarak üret- mek için, işçi ve çiftçi sınıflarının nesnel varlığını hacker

sınıfının öznel kapasitesiyle birleştirmek için kalır. Üretici sınıflarda serbest bir üretimin öğeleri zaten atomlara ayrılmış bir şekilde varolur. Geriye kalan ise onun sanallığının serbest kalmasıdır. Vektörel sınıf bunu bilir ve üretimi mülkiyete, bilgiyi iletişime, dışavurumu betimlemeye doğayı da ihtiyaç haline getirmek için elinden geleni yapar. [174]

Vektörel sınıf, pastoral ve kapitalist sınıftan her daim daha soyut ve bu nedenle daha esnek bir mülkiyet şekline dayanarak hortumunu artı değer oluşuna dayar. Zizek: "Bir şey ancak kendi artığı olarak hayatta kalabilir." Ama mülkiyet aynı zamanda onu kendi varlığını tehdit eden bir problem olarak mevcut kılar. Sözde entelektüel mülkiyet yalnızca diğer mülkiyetlerden ayrı bir yasal varoluşu olan mülkiyet değildir, ama tür olarak da farklıdır. Toprağın yalnızca diğer topraklardan farklı bir alan zaptetmesi gerekir, sermayenin mülkiyetinin de aynı şekilde yalnızca yer ve zaman olarak ayrı olması gerekir. Vektörel sınıf, hacker sınıfının doğrudan sahiplenebilecek ve dolaylı olarak da kar edilebilecek entelektüel mülkiyetin niteliksel farklılıklarını ve onun dağılımının vektörlerinin sahibini meydana getirmesine bağlıdır. Bu, hayatta kalmak için mutlak sanallığı denetlemek zorunda olan gerçekliği hackleyebilen mutlak sınıfa bağlıdır. [175]

Proudhon'nun dediği gibi: "Mülkiyet hırsızlıktır!" Kolektif toplumsal emek tarafından mülkiyet şeklinde kısıtlanmış, doğanın kendisinden çalındığı soyutlanmış hırsızlıktır. Mülkiyet doğal bir biçimde oluşmamıştır. Bu doğal bir hak değil ama çelişkili sonuçların etkili bir şekilde hacklenmesinin sonucu olan tarihi bir üründür. Bir şeyi mülkiyet haline getirmek için, damgalamak ya da sınırlandırmak için, sonu olan bir şey olarak betimlemek için onu bir süreçten ayırmak gerekir. Aynı zamanda, bir şeyi mülkiyet haline getirmek, onun ayrı ve sonu olan bir nesne olarak betimlenmesi yoluyla onu, sahibi olan özneye bağlar. Bir süreçten kesilip diğerine birleştirilen, ikinci doğa haline gelmiş doğadır.[176]

Mülkiyet mülk sahibinin özneliği olan burjuva özneliğinin temelini atar. Ama aynı zamanda mülkiyet mülk sahibi olmayanların özneliği olan ezilenlerin özneliğinin de temelini atar. Mülkiyet özneliği mülk edinme ve mülk zapt edilmesi arasındaki ilişkiye dayandırır.

Mülkiyet, sınıf menfaatinin mantığını devlet sınırları içinde oluşturduğu gibi kişisel menfaatin mantığını da öznenin sınırları içinde oluşturur. [177]

Bir ilişki, bir mülkiyet ilişkisi olarak üretildiğinde, o zaman bu ilişki içinde gösterilen şeyler aynı koşullarda ve aynı düzlemdeymiş gibi karşılaştırılabilir hale gelir. Mülkiyet, her şeyin ortak olarak tek bir özelliğinin, mülkiyet özelliğinin, olduğu soyut bir düzlemin sözdizimidir. Şey-

lerin ifadelerinden bağımsız oldukları, nesneler olarak betimlendikleri ve betimlemeleri yoluyla yeni ifadelere eklendikleri bu soyutlama, mülkiyet tarafından mülkiyet için yaratılmış bir dünya olarak dünyayı kendi görüntüsüne dönüştürür. Yalnızca sınıf yönetiminin ikinci doğasının araçları ve yöntemleri olduğunda, mülkiyet biçimleri doğanın kendi araçları ve yöntemleriymiş gibi görünür. [178]

Geleneksel mülkiyet biçimleri yerel ve şartlıdır. Modern ya da vektörel mülkiyet ise soyut ve evrenseldir. Feodalizmin vefatıyla mülkiyet soyut bir ilişki haline gelir ve mülkiyetin yol açtığı çatışma da soyutlaşır. Bu sınıf çatışması haline gelir. Ortaya çıkan mülkiyet sahipleri, ona sahip olmayanlara karşı çıkarlarını sıralarlar. Soyut mülkiyet şekli önce toprağı sonra sermaye ve ondan sonra da bilgiyi kendisine katmak için geliştikçe, mülk sahibi olan ve olmayan herkes hem sınıf ittifakının olanaklarıyla hem de sınıf çatışmasıyla yüz yüze bırakılırlar. Ama nitekim mülkiyetin çatışmadaki diğer engelleri aşması gibi, özel mülkiyete sahip olmak ya da olmamak da, mülk sahibi olan ve olmayan sınıflar arasındaki çekişme şeklinde çatışma zeminlerini soyutlaştırıp basitleştirir. [179]

Vektörel gelişmenin dayandığı mülkiyet biçimi üzerindeki, mülkiyete sahip olma konusunda, mülkiyet yoluyla üretilen artı değer hakkında ve mülkiyet ilişkisinin sınırları üzerindeki çatışmalar, mülkiyeti temel alan çatışmalardır ve böylelikle de sınıf çatışması halini alır. Mülkiyetin bölünmesi, şeylerin mülkiyet olarak soyut-

lanmaları, öznelerle nesnelerin ayırımına yol açarak, nesneleri diğerleri üzerinden bazı öznelere tahsis ederek ve dolayısıyla öznelliğin bir ifadesinin başkalarından ayrılmasıyla çatışma yaratır. [180]

Mülkiyet pek çok şekilde ortaya çıkar. Bu şekiller arasında düşmanlık vardır ve buna rağmen mülkiyetin bütün şekillerinin aynı soyut düzleme ait olmaları gibi, mülkiyetin bir şekli diğerinin yerine geçebilir. Vektörel mülkiyet, bu öznelerle karşı karşıya gelen nesnenin ya onun mülkiyetine ait oldukları ya da dışlandıkları bir düzlemidir. Sınıflar arasındaki çatışma bir mülkiyet şeklini bir diğerine çevirme çabasına dönüşür. Yönetici sınıflar artık değer çıkaracakları bütün mülkiyetleri özel mülkiyete çevirmek için savaşırlar. Üretici sınıflar, varlıklarının yeniden üretimlerinin bağlı olduğu mülkiyeti devlet kanalıyla ortaklaştırmak için mücadele ederler. O zaman yönetici sınıflar mülkiyetin bu ögesini özelleştirmek için tekrar mücadele ederler. “Adalet” ve “Güvenlik” ‘e karşı “Özgürlük” ve “Verimlilik”, sınıf mücadelesinin kendisini, mülkiyetin rakip türlerinin değeri üzerindeki mücadele, olarak betimlediği şekil haline gelir. Yalnızca vektörel toplumlarda emeklilik planları üzerine isyanlar vardır. [181]

Özel mülkiyet ve kamu mülkiyeti arasındaki çatışma, mülkiyetin kendisinin olduğunu iddia ettiği tüm nüfuz alanlarına ilerler. Mülkiyet dünya üzerinde giderek daha fazla hak iddia ettikçe, dünya mülkiyetin çıkarlarının ve koşullarının varlığını giderek daha fazla yorumlar. Mül-

kiyet üzerindeki mücadele, önce bir sınıfa ya da sınıf ittifakına sonra diğerine geçer, ama mülkiyet yalnızca mücadele idare edildiğinde sağlama alınır. Mülkiyetin kendisi giderek daha soyut bir hale geldikçe, tarih mülkiyet biçimine, mülkiyet biçimi de tarihe o kadar gömülür.[182]

Toprak mülkiyetin ilk biçimidir. Toprağın üretken bir mal varlığı olarak özelleştirilmesi, onun sahipleri arasında bir çıkar sınıfının doğmasına neden olur. Bu sahipler, pastoral sınıftır. Pastoraller geleneksel olarak ortak alanın bir kısmını paylaşan köylülerin elinden toprağı zorla zapt ederek özel mülkiyet olarak sahip olurlar. Bir zamanlar derebeyleri ile karşılıklı haklardan yararlanan bu köylüler, kendilerini bütün haklardan “özgürleştirilmiş” bulurlar. Onlar çiftçiler olarak sömürülmekte özgürdürler, ama aynı zamanda kendilerini dünyanın birçok bölgesinde şiddetli bir biçimde istimlâk edilmiş, köleleştirilmiş ve resmi senede bağlanmış bulurlar. [183]

Çiftçi toprakta verimli çalışmaya teşvik edilmediğinde, topraksız çiftçinin sömürülmesi kaba, sert ve harap eden bir iş olur. Ancak bir mülkiyet ilişkisi ya da bir başkası tarafından zorunlu kılınan, ama çoğu zaman pastorage kira ödemek zorunda olan mülk sahibi konumunda olan, çiftçinin üretkenlikte bir çıkarı olduğu zaman, o zaman artan bir artı değer çıkarımı mümkün olur. Bu, tüm öteki üretimlerin meydana geldikleri tarihin gerisindeki artı değerdir. [184]

Kira aracı, toprağı özünde soyutlamanın bir aşaması olan mülkiyetin bir şekli olarak işin içine katar. Tüm toprak, mülkiyetin bu soyut düzlemi üzerinden karşılaştırılabilir hale gelir. Bununla birlikte, toprak aşağı yukarı sabit miktardadır ve tanım olarak da yerinde sabittir. Toprak, özellikle tekelin oluşumuna bağlı olan bir mülkiyet şeklidir. Birinci sınıf topraklara sahip insanlar, toprak sonuçta sabit bir kaynak olduğundan pek de tesirli bir rekabetle karşılaşmazlar. Onlar diğer sınıflar tarafından devletin güçlerine başvurularak meşgul edilmedikleri sürece, giderek mülkiyetlerini ve böylece kiralardan elde ettikleri artı değeri tekelleştirme yeteneklerini arttırmırlar. [185]

Sermaye mülkiyetin ikincil biçimidir. Üretken varlıkların araçlar, makineler ve aynı zamanda iş gereçleri biçiminde tekelleştirilmesi, onlara sahip olanlar arasında bir çıkar sınıfının, kapitalist sınıfın, doğmasına yol açar. Çalışma kapasitelerinden başka satacak bir şeyleri olmayan, malına mülküne el konmuş köylüler, kapitalist sınıf için özel mülkiyet olan bu muazzam miktardaki sermayeyi yaratırlar ve bunu yaparak kendileri üzerinde ve kendilerine karşı bir güç yaratırlar. Onlara maaşları ödenir ama bunun sermaye sahiplerine dönüşü kar şeklinde olur. [186]

Kar aracı, sermayeyi özünde toprakta olduğundan daha büyük aşamada soyutlama olan mülkiyet şeklinde işin içine katar. Bütün maddi kaynaklar artık mülkiyetin bu soyut düzlemi üzerinden karşılaştırılabilir duruma gelirler. Bununla birlikte, sermaye, topraktan farklı olarak, sabit

bir kaynak değildir ve sabit bir tabiata sahip değildir. Sermaye kazanılır ve yeniden kazanılır, taşınabilir, bir araya toplanabilir ve dağılabilir. Bir kere mülkiyetin soyut düzlemi hem toprağı hem de sermayeyi kapsarsa, üretken bir kaynak olan dünyadan çok daha büyük ölçüde bir potansiyel açığa çıkarılabilir. Toprağın değerinin kısmen doğal kıtlığımızdan kaynaklandığı yerde, üretken sanayi tarafından meydana getirilen şeylerin kıtlığı, kıtlığı devam ettiren ve yeniden üreten bir ustalık olarak mülkiyetin soyutlanmasına gereksinim duyar. Kıtlığa karşı ayaklanma olasılığı ilk defa, işte bu mülkiyetin soyutlanması noktasında ortaya çıkar. [187]

Mülkiyet olarak sermaye aynı zamanda, ona sahip olanlar arasında, kimi zaman bu pastorallere karşı ihtilaf, kimi zaman da onlarla müttefik bir çıkar sınıfı oluşmasına neden olur. Sermaye siyasi gücünü uydurma feodal sınıf ilişkilerini devirmek için kullanır ama aynı zamanda bazen kendisini toprağın soyutlanması yoluyla feodal mülkiyet sistemini pekiştiren pastoral sınıfa karşı bulur. Sermaye artı değerdeki aslan payını korumak için toprak kirası üzerindeki tekelden yararlanacak pastoral yeteneğe karşıdır. Kapitalist ve pastoral çıkarlar artı değerın kira ve kar arasında bölünmesi üzerinde mücadele ederler. Pastoral toprağın doğal tekeline sahiptir, ama daha büyük bir soyutlama kapasitesi olduğu için genellikle sermaye hükmü sürer. [188]

Kapitalist sınıf kendini pastoral sınıfın zincirlerinden kurtardığında, tarih niteliksel bir sıçrama gerçekleştirir.

Pastoraller soyutlamanın üretim sürecine uygulanmasından cereyan eden üretkenliği takdir etmekte geri kalırken, kapitalist sınıf soyuttaki hackin değerini tanır. Sermayenin etkisi altında, devlet hackerların bağımsız bir sınıf olarak var oluşunu ve tarihten gelen kültür ve bilim için bir yenilik akışı sağlayan patent ve telif hakkı gibi yeni oluşan entelektüel mülkiyet biçimlerini onaylar. Sermaye özel mülkiyeti, doğalmış gibi ama mülkiyetin hackin etkisi altında yeni üretken biçimlere doğru yapay bir şekilde genişlemesini takdir etmeye başladığı şeklinde betimler. [189]

Bilgi, bir kere bir mülkiyet biçimi haline gelirse, sermaye ve kira cetvelleri yüzünden artan üretkenlik değerinin sonradan farkına varan kapitalist sınıf için saf bir destek olmaktan öteye gelişir. Bilgi başlı başına bir birikim biçimi temeli haline gelir. Çiftçilerin ve işçilerin kendilerini üretim araçlarına sahip olan bir sınıfla karşı karşıya bulmaları gibi, hackerlar da kendilerini bu sefer bilgiyi üretme, stoklama ve dağıtma araçlarına sahip yeni bir sınıfla, vektörel sınıfla karşı karşıya bulurlar. Vektörel sınıf öncelikle -toprak ya da sermayeden çok daha soyut bir mülkiyet biçimi olan- bilgi üzerinde kendi tekeli kurmak için ve sonrasında diğer yönetici sınıflara kendi gücünü kabul ettirmek için mücadele eder. Kar ve kira giderlerinde artı değer yapabileceği kadarını -bilgi sahibi olmanın kazancı olan- marj olarak muhafaza eder. [190]

Tarihsel gelişimin mevcut aşamasından bakıldığında, bu yönetici sınıfların her biri hackin üretkenliği üzerinden

gelişmiş gibi görünürler. Pastoral sınıf, yasal bir hack olan özel toprak mülkiyetinin üretkenliği üzerinden gelişir. Kapitalist sınıf yalnızca özel mülkiyet üzerinden değil aynı zamanda kuvvet ve makinede gerçekleşen teknik yenilikler üzerinden gelişir. Vektörel sınıf ise iletişim ve kontrolde gerçekleşen daha başka yenilikler üzerinden gelişir. Her biri sırasıyla kendi önceliyle, kendi birikimleri için toplam üretkenlikten mümkün olabildiğince fazla artı değer çıkarma kapasitesi için, rekabet ederler. Her biri artı değer kullanımı için de yönetici sınıflarla mücadele ederler. Ama ortada mücadele edilecek sürekli büyüyen bir artı değer olması, hackerın soyutlamasının mülkiyet çatısı altında yeni üretim biçimlerinin ya da tüketim için yeni taleplerin keşfine uygulanmasının ürünüdür. [191]

Bir kaynağın mülkiyet tarafından zapt edilmesiyle malına mülküne el konulanlar, çıkarlarını mülkiyet olarak düşünmeye başlarlar. Mülkiyet sahibi olmak için ayrı ayrı ya da müşterek olarak bir kısmını yeniden tahsis etmek için mücadele edebilirler. Her iki yolda da mülkiyet, mülkiyet sahibi sınıflar için olduğu kadar üretici sınıflar için de mücadelelerinde bir pay haline gelir.[192]

Toprak, sermaye ve bilginin tümü özel mülkiyeti savunma ya da genişletme iddiasında olan mal sahipleri ve kamu mülkiyetini savunmak ve genişletmek için çabala-yan mülksüzleştirilmişler arasındaki mücadele alanları olarak görünür. Çiftçiler topraksızlıklarına karşı mücadele ederler. İşçiler mülkiyetsizliklerine karşı sosyal bir ücret talep etmek için mücadele ederler. Hackerlar ise hackin

bağlı olduğu bilgi stoklarının, akışlarının ve vektörlerinin bir kısmını kamulaştırmak için mücadele ederler.[193]

Entelektüel mülkiyet aracılığıyla kendisine bir parça mülkiyet kıymığı bağışlanan hacker sınıfı, kendi haklarını vektörel çıkarlar tarafından defalarca meydan okunmuş olarak bulur. Hackerlar, onlardan önceki çiftçiler ve işçiler gibi, mevcut üretim araçları üzerindeki mülkiyetlerinin, hem karşı karşıya oldukları hükmeden sınıfın pazar gücü tarafından hem de bu sınıfın mülkiyet betimlemelerinin devletin tanımı üzerinde sahip olduğu nüfuz tarafından uzlaştırıldığını görürler. Bu yüzden hackerlar bireysel olarak kendi çıkarlarını satmak zorunda kalırlar ve bir sınıf olarak kendi mülkiyet haklarının azaltıldığını görürler. [194]

Hackerlar kendi çıkarlarını mal sahibi olarak değil üretici olarak hesaplamalıdır ki onları vektörel sınıftan ayıran da budur. Hackerlar yalnızca bilgiye sahip olmayı ve ondan kar elde etmeyi sahiplenmezler. Onlar bilgiyi meta biçiminin mutlak hâkimiyetinden kurtarmak için erişime ihtiyaç duyan üreticiler olarak, yeni bilgi üretirler. Eğer hackleme eylemi, özgür bir üretkenlik ve doğanın sanallığının bir ifadesi olarak tanımlanıyorsa, o halde onun özel mülkiyete ve meta biçimine bağlılığı onun üzerinde bir engel teşkil eder. “ Bir dizi karakterin anlamı satın alınabildiğinde ve bir yere kapatılabildiğinde, bu tek soğutmalı bir odaya indirgenen dilin termodinamiğidir.”* [195]

Hackerlar bilgiden bir çıkarı olan bir sınıf olduğu müddetçe, özel mülkiyet hacker sınıfının gözlerini bu mülkiyetin korunması konusunda çok güçlü bir ısrarın tehlikelerine karşı kör edebilir. Hacker sınıfının bilginin özelleştirilmesinden elde ettiği en ufak bir kazanç, onun değerini paraya çeviren vektörel sınıfın ellerindeki araçların sabit birikimi tarafından uzlaştırılmıştır. Bilgi hackin kendisi için can alıcı bir önem taşıdığına göre, bilginin özelleştirilmesi hacker sınıfının çıkarları arasında değildir. Hackerların özerkliklerini sürdürebilmek için, hackten ve böylelikle kısıtlanan bazı haklarının korunmasından bir gelir elde etmelerini sağlayacak araçlara ihtiyaçları vardır. Bilgi hackin çıktısı olduğu kadar girdisi olduğuna göre, bu çıkar tüm bilginin serbest dağılımındaki daha büyük bir çıkara karşı dengelenmelidir. Kısa vadede, entelektüel mülkiyetin bazı biçimleri hacker sınıfı için vektörel sınıftan biraz özerklik sağlayabilir, ancak uzun vadede, hacker sınıfı kendi sanallığını kendisine engel olan entelektüel mülkiyeti ortadan kaldırarak gerçek hale getirir. Hacker sınıfı kendi sınıfını hackleyerek hacki serbestleştirir, kendisini ortadan kaldırarak kendisini gerçekleştirir. [196]

Çiftçiler pastoral alanların özel mülkiyete çevrilmesinden zarar görmüşlerken, hackerlar da bilgi alanlarının özelleştirilmesine karşı direnmelidirler. İşçiler artı değer bir kısmını sosyal güvenlik olarak kamusallaştırmak için mücadele etmişlerken, hackerlar da artı değer bir kısmını kültürel ve bilimsel güvenlik olarak tanımlamalıdır. Saf ve özgür bir deneysel eylem olarak hack, kendini dayatmayan her türlü kısıtlamadan kurtarılmalıdır. An-

cak çiftçilerin ve işçilerin eylemleri gibi, hackerlar radikal mi yoksa reformist mi bir politika izleyeceklerine karar verebilirler ve vektörel sınıfın jargonunda yalnızca “entelektüel mülkiyet” olarak adlandırılan ortak çıkarları ıslah ederek radikal olanla reformist olanı yeniden tanımlayabilirler. [197]

Bilgi alanları olmadan, bütün sınıflar eğitimin vektörel özelleştirmesinin esiri olurlar. Bu hackerların, eğitimin kamu hükmünü talep eden çiftçiler ve işçilerle paylaştığı bir çıkardır. Hackerlar, çiftçiler ve işçiler aynı zamanda, devletin devamlı gözaltında tuttuğu ve sıklıkla yönetici sınıfın esaretine boyun eğmiş olanlarla, bilgi alanları üzerinde ortak bir çıkara sahiptirler. Pastoral ve kapitalist sınıflar bile bazen bilginin vektörel sınıf tarafından metalaşmaya bağımlı kılınmasını kısıtlamak için müttefik olurlar. Vektörel çıkar, bilgi üzerinde tek el bir güç yakalamaya çalışır ve artı değeri tekelleştirmeyi artı değeri genişletmenin önüne koyar. Vektörel sınıf için “etkin” olan, artı değerini gelişimini ve böylelikle tarihin sanallığını engelleyebilir. [198]

Hacker sınıfı kamu mülkiyetini ve özel mülkiyeti sınıf çıkarı ve ittifakı ölçeğinde dengeleyerek, ama bilginin özelleştirilmesinden bir sınıf olarak uzun vadede çıkarı olmayacağını da hesaba katarak mülkiyet hakkında taktiksel düşünmelidir. Onun stratejisinin bir bölümü, diğer sınıfların bilginin kamusal üretimi için müttefik olmasını sağlayabilir. Ama başka bir strateji bütünüyle mülkiyetin hediye olan mülkiyetin- başka bir çeşidini yayabilir. [199]

Mülkiyetin özel ve kamu biçimlerinin her ikisi de, paranın niceliksel vasıtasıyla öznelerin nesnelerle alıcılar ve satıcılar olarak karşı karşıya geldikleri bir mülkiyettir. Kamu mülkiyeti bile nicelleştirmeyi değiştiremez. Meta ekonomisi, kamusal ya da özel olsun, nesnelerini metalaştırdığı gibi öznelerini de metalaştırır ve doğanın sanallığına bir sınır koyar. [200]

Özel mülkiyet, sadece feodal mülkiyete karşı olarak değil aynı zamanda meta ekonomisinin artan üretkenliğine bir engel teşkil eden hediye ekonomisinin geleneksel biçimlerine karşı olarak ortaya çıkmıştır. Toprak, sermaye, bilgi ve emek, paranın aracılığıyla nicelleştirmenin soyut bir düzlemine indirgenmiş soyut varlıklar olarak birbirleriyle karşı karşıya gelirler. Para olarak tedavüle konularak miktarı belirlenen takas, niteliksel takasın yerini almıştır. Hediye olan mülkiyet saf bir niteliksel takastır. Meta tarafından istila edilen ve katıksız tüketime dönen her yerde, hediye mülkiyetin sıra dışı bir biçimi haline gelir. Hediye marjinaldir ama yine de, aksi takdirde birbirleriyle yalnızca malların alıcıları ve satıcıları olarak karşı karşıya gelebilecek insanlar arasında karşılıklı ve toplumsal ilişkiler kurmakta hayati bir rol oynar. [201]

Üretim kendi vektörelize olmuş biçimi haline geldikçe, araçlar hediye ekonomisinin yenilenmesi için ortaya çıkarlar. İlişkinin vektörel biçimi, niceliksel takasın ki kadar muazzam ve güçlü olabilecek niteliksel takasın soyutlanmasını hesaba katar. Vektör ulaştığı her yere, metanın yö-

rüngesini getirir. Ancak vektör ulaştığı her yere, aynı zamanda beraberinde “hediyenin boyutunun açılımını, değerli ve değersiz arasındaki, eşsiz ve sıradan arasındaki zarafetin ve güzelliğin” gelmesi olasılığını getirir. [202]

Hacker sınıfının hediye ekonomisiyle yakın bir benzerliği vardır. Hacker, hack eyleminin kendisi aracılığıyla kısmen ama sadece kısmen niteliksel ve tekil bir öznellik yaratmak için çabalar. Hack eylemi hackera, hackerın doğaya dalmasının niteliksel, açık ve sanal boyutunu gösterir. Ama hackerı diğer hackerlara ya da dünyaya bir hacker olarak göstermez. Hack nesnelliğin nesnel olmayan artı değerini açığa vurduğu gibi, öznenliğin de öznel olmayan artı değerini açığa vurur. [203]

Hediye, niteliksel bir takas olarak, üretimi ve üreticileri tekillik üzerinden yaratır. Metalaşmış mülkiyet üreticiyi yalnızca göreceli değerin ölçülebilir herhangi bir metası, bir nesnesi olarak betimlerken, hediye üretimin üretiminin sanallığını dışa vurur. Bilginin hediyesinin bilgi üzerinde mülkiyet çatışmasına sebep olması gerekmez, bilginin kıtlık hilesini çekmesine de gerek yoktur. [204]

Vektörelize olmuş bilginin hediye ilişkisi, vektörel dünyanın doğuşundan beri ilk defa, doğanın yeni bir soyutlamasını mümkün kılar. Doğanın nesnelleştirilmeye ihtiyacı yoktur. Doğanın mülkiyet ve mülkiyetsizlik ilişkisi içerisinde kendi ayrı bir şeymiş gibi görünmesine gerek yoktur. Doğa niceliksel yönünden ziyade niteliksel yönüyle meydana çıkar. Doğal ve suni kıtlığa dayanan sınır-

sız üretkenliğe dayanan savunulamayacak paradoksun, görünürdeki kaçınılmaz düşüşüne durmaksızın ilerlemesine gerek yoktur. Hediye ilişkisinde, doğa niceliksel değil niteliksel farklılıkları bakımından durmaksızın üretken gibi görünür. Doğanın sınırlı kaynaklarını nesnelleştirme ve nicelleştirmeden ziyade ayırımın sanallığı için çalıştırma imkânı ortaya çıkar. Bu sonuncusu nihayetinde soyutlamanın soyutlamasından aşağıda kaldıkça, parçalı soyutlamalar gibi görünür. Eğer mülkiyet hırsızlıksa, ilk andan beri doğadan çalınmıştır. Hediye, doğayı yeniden kendisi olarak kendisine döndürme kapasitesine sahiptir. [205]

Vektörel sınıf, farkında olmaksızın, hediyenin mülkiyetin dönüşünü sınırlandırdığı ama çok geçmeden hatasını anladığı vektörel dünyanın gelişimine katkıda bulunur. Vektörel ekonomi geliştikçe, gittikçe azalan bir kısmı açık ve serbest hediye takasının kamu alanı şekline gelir ve gittikçe artan bir kısmı da el altından satış için metalaşmış üretim şeklini alır. Vektörel sınıf kamu bilgisine, kendi esas çıkarlarına katkıda bulunması için devlete ödediği karşılık olarak isteksiz bir şekilde hizmet eder. Ancak vektörel sınıf tamamen haklı olarak, hediye yalnızca kazançlarına değil aynı zamanda mutlak varoluşuna karşı bir meydan okuma görür. Hediye ekonomisi vektörel sınıfın bir sınıf olarak asalak ve lüzumsuz olan doğası için sanal bir kanıttır. [206]

Bilgi siyaseti, bilginin tarihi, yanlış betimlemelerin eleştirel bir şekilde yadsınması yoluyla değil ama dışavurumun sanallığının olumlu yönde hacklenmesiyle ilerler. Betimleme her zaman betimlediği şeyden daha azını taklit eder, dışavurum ise her zaman kendi üretiminin hammaddesinden farklılık gösterir ama onu aşar. [207]

Betimlemenin tümü sahtedir. Bir ihtiyacın sureti onun betimlediği şeyden farklıdır. Eğer öyle olmasaydı, betimlediği şey olurdu ve o zaman da bir betimleme olmazdı. Gerçekten sahte olan tek betimleme, gerçek betimlemenin mümkün olduğu inancıdır. [208]

Katıksız bir betimleme olarak mülkiyet, gerçeği çarpıtarak kendisini dünyaya yerleştirir. Sahtenin güçleri gerçeği üretmek için bir araya geldiklerinde, bu durumda hackleme gerçeği, sahtenin gerçek güçlerini, sahteyi gerçek güç olarak üretmek için kullanma meselesi haline gelir. Bu mülkiyetin kendi sahte gerçekliğini doğrulamasını, dünyanın sahte ihtiyacının yerini alıp yeni olasılıklar üreterek çarpıtma gücüdür. [209]

Kendi başına eleştiri olan çözüm değil, problemdir. Eleştiri betimlemede, yalnızca mülkiyetin değerinin kurulması yoluyla onun muhafazasına yarayan bir polis tezgahıdır. Problem daima tamamen başka bir üretim türüne, eleştirel olanın değil sanal olanın üretimine, giriş-

mektir. Eleştirinin tek rolü eleştirmenin kendisini eleştirmek ve böylelikle doğrulama için alan açmaktır. [210]

Betimlemenin eleştirisi daima yapay kıtlığın “gerçek” yorumunu muhafaza eder. Ya da daha kötüsü, sıfır toplamlı eleştiri ve karşı eleştiri tarafından gerçek betimlemeleri olmasa bile, en azından sahte olanları parçalamanın doğru yöntemini yaymakla yetkili, yöntemin sahiplerini, yapay kıtlığın “gerçek” yorumcularını muhafaza eder. “Teorisyenler yazarlar olarak başlarlar ve sonunda otorite olup çıkarlar.”* Bu, kültürel üretimin bu dalında kıtlık ve saygınlık, en hassas özneler için bir prim ürünü arayan vektörel sınıfın egemen olduğu eğitimle mükemmel bir şekilde uyuşur. Eleştirel teori, ikiyüzlü bir teori haline gelir. [211]

Bir bilgi politikası dışavurumun sanallığını doğrulayabilir. Dışavurumun bitmek tükenmek bilmeyen artı değeri, bilginin hackerların sınıf çıkarılarının dayandığı yönüdür. Hackleme doğal ya da toplumsal olsun, şairane, mantıklı ya da kıyaslanabilir olsun, anal ya da oral olsun, işitsel ya da görsel olsun tüm kodların çeşitliliğini türetir. Ancak hackerı ve hacki tek seferde birleştiren hackleme eylemidir. Hackleme, hackerların kendi aralarındaki hediyeli ilişkisi tarafından oluşturulanlardan başka yapay kıtlığı, yasal izni, polis gücünü onaylamayı reddeder. [212]

Betimleme politikasının eleştirisi aynı zamanda betimlemenin politik olarak eleştirilmesidir. Kimsenin seçmenlerden mülkiyet olarak konuşmaya ya da seçmenlerin

mülkiyeti adına konuşmaya yetkisi yoktur. Kolektif bir ada başvuran bu manifesto bile bunu, yetki istemeden ve yetki peşinde koşmadan yapar ve uzlaşma için yalnızca kendi imkânlarını sunar. [213]

Devletin sınırları içerisinde, rakip güçler çoğunluğun temsilini tekelleştirmek için mücadele ederler. Temsili politikalar, birini diğerinin eleştirisiyle doğrulayarak bir belirlemeyi diğeriyile rakip hale getirirler. Her biri özneyi devletin içine koyarken, öznelerin özne olduğunu iddia etme mücadelesine girer. [214]

Temsili politikalar sahte temsil görevi üzerinden gerçekleşirler. Dışavurumcu politikalar, bir sınıfın çıkar olarak var olmasının bir parçası olarak dışa vurumun sahteliğini kabul ederler. Sınıflar kendilerini dışa vurarak, kendilerinden ayrılarak ve kendi dışavurumlarını aşarak, kendileri için sınıf olarak var olurlar. Bir sınıf ne kadar çeşitli olursa olsun tüm ifadelerinde somut bir şekilde dışa vurulur. [215]

Yönetici sınıflar arzulanacak bir ifade boşluğunu destekleyerek alt sınıflara görece ifade alanları yaratırlar. Yönetici güç kendisinin, kendi dışavurumundan ve dışavurumunun aşılmasından başka bir şey olmadığını bilir. Ve böylelikle kendisini pastoral bir sınıftan kapitalist bir sınıfa ve sonra da vektörel bir dışavuruma ayırarak, değiştirerek ve dönüştürerek kendi üstesinden gelir. Her dışavurum, sınıfın mülkiyet ve mülkiyetsizlik olarak çatallaşmasına yol açan mülkiyetin soyutlanması ayrımını ilerletir.

Yönetici sınıf, her bir değişiminde artı değer in elde edilmesi için yalnızca sömürü amacıyla üretici sınıflara gereksinim duyar. Kendisini kendisi olarak tanımaya gereksinim duymaz. Yalnızca beraberinde değiştiği ve nabzının attığı bir vektöre ihtiyacı vardır. Üretici sınıflar da aynı biçimde yalnızca onları alt konumlarında alıkoymak için çabalayan efendileriyle girdikleri mücadelede, kendilerine yutturulan tahakkuktan hiçbir şey elde etmezler. [216]

Üretici sınıflar, betimleme yoluyla aslında tam tersi olması gereken yerde var oluşlarının gerçekliğini sınayarak, betimlemelermiş gibi duran kendi dışavurumlarına aldanırlar. Ya da daha kötüsü, üretici sınıflar sınıf çıkarıyla hiçbir alakası olmayan betimlemelere aldanırlar. Milliyetçilik, ırkçılık ve kuşakçılık gibi çeşitli bağnazlıklara aldanırlar. Üretici sınıfa bir kimlik bahşeden bir betimleme yoktur. Etrafta üretici sınıfın çeşitliliklerinin bir araya gelebileceği bir şey yoktur. Yalnızca sahip olanlar ve olmayanlara ayrılarak çatallaşan bir çeşitlilik doğuran mülkiyetin soyutlaması vardır. Değiştirilmesi gereken, ezilmiş öznelerini bir mülkiyetten yoksun olumsuz bir kimlik olarak yutturan betimlemeler değil, soyutlamanın kendisidir. [217]

Betimlemeler baskı veya sömürünün sınıfsız biçimlerini tanımlayarak faydalı bir işe hizmet ettiklerinde bile, hala kendi başlarına baskı araçları olurlar. Betimlemenin nesnesi olmaya en yatkın olanların onunla özdeşleşmekte en yetersiz olanları tanımaması yoluyla araçlar haline ge-

lirler. Yönetici sınıflar betimlemeden kurtulup mülkiyetin bolluğu gibi arzularını yerine getirirken, devlet talep sahiplerini birbirleriyle yarıştırmak göndergelerin hakemi olur. [218]

Temsili politika her zaman devletin politikasıdır. Devlet, betimlemenin betimlediği kitleye yeterliliğinin denetiminden başka bir şey değildir. Yalnızca bir kısmı yalan beyanla suçlandıkları için her zaman kısmen uygulanan bu politika, başta betimlemeye dayanan her rejimin adaletsizliğidir. Diğer taraftan bir dışavurum politikası, işaret ve gönderge arasında topluma uyumsuzluk sergileme tehdidine ve karşı tehdidine aldırmayan bir politikadır. Benjamin: “ Prensip olarak şiddetin hariç tutulması, çok anlamlı bir etmen tarafından tamamen açık bir şekilde kanıtlanabilir: yalan söylemenin yaptırımı yoktur.” [219]

Temsili politika en radikal biçiminde bile, seçilmiş betimlemelerinin kefilî sıfatıyla hareket edecek ideal bir devlet olduğunu varsayar. Ezilmiş öznenin tanınacağı bir devletin özlemini çeker ama bununla birlikte sınıf çıkarının infazcısı olarak itham edilmeyen ve betimlemenin yargıcı olarak kabul edilen bir devlet arzular. [220]

Ve daima, bu aydın devlet imgesinin mevcut tehdidinden kurtulan, betimlenmeye ihtiyacı olmayan, betimlemenin de üretimi dâhil olmak üzere üretimin mülkiyetine ve denetimine hâkim olan yönetici sınıfın iktidarındır. Hacklenmesi gereken devletin betimlemeleri değil ama

dışavurumun yokluk ve bolluk olarak sömürücü bir şekilde çatallaşmasına dayanan sınıf yönetimidir. [221]

Ve daima, bu aydın devlet imgesinin dışında tutulanlar, betimlemeyi reddedenler yani bir sınıf olarak hacker sınıfı olacaktır. Hacklemek betimlemeyi reddetmek, sorunların başka türlü ifade edilmelerini sağlamaktır. Hacklemek her zaman bilginin üretiminde tek ayrıma yol açmaktır. Hack, nesnelerin ve öznenin kendi betimlemeleri yoluyla var olup birbirlerini tanıdıkları mutlak üretim sürecini bir şekilde dönüştürerek nesnenin ve öznenin başını ağrıtmaktır. Hack, betimlenebilir olmayana, gerçek olana temas eder. [222]

Kendi varlığına dışavurum, müspet ayırım olarak sarılan bir politika, devletten kurtulan bir politikadır. Betimlemeyi reddetmek, yok saymak ya da aşırmaq, onun mülkiyetlerinden vazgeçmek, hak olarak iddia ettiklerini yadsımak, devletin değil devletsizliğin politikasının ilk adımını atmaktır. Bu neyin değerlendirilmiş bir beyanat olup olmadığına yetki veren devletin yetkisini reddeden bir politika olabilir. Lautréamont: "Aşırmacılık gereklidir. İlerleme bunu beraberinde getirir." Daha doğrusu: İlerleme mümkündür, aşırmaq bunu beraberinde getirir. [223]

Devletin dışındaki dışavurum politikası her zaman geçici olmuştur ve her zaman başka bir şey haline gelmiştir. Hiçbir zaman kendisine dürüst olduğunu söyleyemez. Devletsiz her ifade hala, betimlemenin yetkili polisi tara-

fından yakalanabilir ve bir değer tahsis edilerek, kıtlığa ve metalaşmaya tabi kılınabilir. Bu faydalı olarak değerlendirilebilecek tüm hacklerin kaderidir. [224]

İşin ters tarafı faydasız hackler bile kendi faydasızlıklarının saflığından dolayı değerlendirilebilirler. Ortada bir betimleme olarak değerlendirilebilecek hiçbir şey yoktur. Onun mülkiyetlerine gösterilen itina dolayısıyla, eleştirecek ve bu durumda zaten değerlendirilebilecek bir şey de yoktur. Hack, farkın yenilenmesini talep eden varoluş-dışavurum-koşulu tarafından geçmişe itilir. [225]

Her yerde, betimlemelerden hoşnutsuzluk duyulması yaygındır. Bazen bu birkaç megabaytı paylaşma meselesidir, bazen de birkaç dükkân camı indirme meselesidir. Ancak bu hoşnutsuzluk, -ütopik de olsa- alternatif olarak başka bir devlet sunan isyanı doğruca bazı temsilcilerin ya da diğerlerinin ellerine bırakan bir eleştirinin üstesinden gelmeyi her zaman beceremez. [226]

Nadiren polisine atılan taşlardan fazlasına patlayan devlete karşı şiddet, yalnızca kendi mazoşist biçiminde dışa vurulan bir devlet arzusu içindir. Bazıları kendi betimlemelerini kucaklayan bir devlet isterken, bazıları da onları hırpalayacak bir devlet ister. Ama hiçbiri, eğitim mekanizması tarafından insanın içine işlenmiş arzudan -sadece devlet arzusu olan bir arzu devleti- kurtulamaz. [227]

Anlamalı bir politikanın vektörün hızından korkacak bir şeyi yoktur. Dışavurum zamanının ve mekânın ötesine geçen bir olaydır ve telestezi vektörünün onu, hayata geçirip sanal olanı açığa çıkartabileceği mekân ve zamanın mükemmel bir genişleticisi ve çoğaltıcısı olduğunu çabucak kavrar. Betimleme her zaman, en azından başlangıçta, olayın gerisinde kalır, ama çok geçmeden olayı kendi tekilliğinden yoksun bırakarak olayı katıksız bir yinelemeye uydurup sınırlayan hikâyeleri ve görüntüleri sahneye koyar. Bu, “Bir kere ortam dışı olan bir şey ortama açık bırakılırsa, başka bir şey haline dönüşür.” demek değildir. Bu, bir kere betimleme vektörün içindeki dışavurumu bastırırsa, kendi tekilliğindeki olay biter demektir. Hacklediği yeni mekân ya da zaman ne olursa olsun, dışavurumun sonsuz şenliğindeki müstakbel olaylar için bir kaynak haline gelir. [228]

En iyi, en soyut ve en tabiatına yakışır şekildeki, renk körü, cinsiyet ayrımı gözetmeyen, çok kültürlü devlet bile betimleme değerini yalnızca nesnelleştirmeye devreder. Öznenin betimlemelerini tanımaktan ya da tanımakta başarısız olmaktansa, devlet meta şeklini alan bütün betimlemeleri geçerli kılar. Bu, özellikle devletin mülkiyetlerini yasal olarak tanıyamaması yüzünden vaktiyle ezilenler için ilerlemeyken, metalaşma biçimindeki nesnelleşmeyi reddeden ve devletin tanıyabileceği ve pazarın değer verebileceği bir betimlemeden başka bir şey olmak için çabalayan öznenin ifadelerinin tanınmasında aniden durur. [229]

Bazen temsili politikanın yeni bir özneyi tanıması talep edilir. Irksal, cinsi ve cinsel azınlıklar-hepsi betimlenme hakkı talep ederler. Ama çok geçmeden bunun bedelinin farkına varırlar. Artık devletin aracıları haline gelip kendi betimlemelerinin anlamını ve üyelerinin buna bağlılıklarını denetlemelidirler. [230]

Ancak her zaman betimlenebilir olanın ufkunun üzerinde asılı kalan başka bir şey vardır. Betimlenebilir olanın, tartışılmaz talebin bir sunum politikası adı altında bir politikası vardır.

Bu, o veya bu betimlemeyi reddeden bir politika değil, betimlemenin kendisinin reddi olan bir politikadır. Soyut olduğu halde ütöpik olmayan bir politikadır. Betimlemenin yerini reddinde ve dışa vurumun yer değişimlerini yontmasında atopik olan bir politikadır. Bu yüzden de “Algılanamayan, saptanamayan, tanınmayan, görünmeyen, kamusal olmayan gizlice yapılan” bir politikadır.* [231]

Dışavurum politikasında bir hack betimlemesini sorgusuz sualsiz kabul etmek için maskesini çıkartmaya tenezzül edebilir; ancak bu yalnızca, pazarlıkta anlaşıp işini halledinceye kadardır. Saf dışavurum sadece polis tahminlerindeki anlamını koruduğu sürece sürekliliğini sağlar. Lovink: “Yeni bir arzu yükseliyor.” [232]

1989 dolaylarındaki isyanlar günümüze işaret eden olaylardır. Doğuda ve güneyde, üretici sınıflar zulüm ve sıkıntının tüm çeşitlerine karşı isyan etmişlerdi. Çiftçiler ve işçiler -maddi ve gayri maddi işlerdeki işçiler- devletin en ezici ve sıkıcı biçimlerine karşı hep beraber müttefik oluşturmuşlardı. Onların arasına karışanlar arasında pek de az sayıda olmamakla beraber mücadeleye katlanan, başlı başlarına politika hackerları olan her çeşit hacker vardı. [233]

Pekin ve Berlin’de, Manila ve Prag’da, Seul ve Johannesburg’da, bilginin vektörel akışını değiştirebilecek müttefikler onlara ihtilaf olanların başlarını crackleyerek betimlemeyi denetlemeye alışmış devletlere karşı ayaklandılar. Başların cracklenmesi, kanunların hacklenmesiyle karşı karşıya geldi ve sonuçta hack galip çıktı. [234]

Sadece an için.. 1989 isyanları, hackin değerinin tanınmasına gayet kayıtsız olarak yalnızca kendi hackerlarını değil aynı zamanda kendi işçilerini ve çiftçilerini artı değerdeki herhangi bir artıştan mahrum bırakan rejimlerin yıkılmasını sağlamıştır. Bu rejimler, kayırmacılıkları ve çalıp çırpmacılıkları, bürokrasileri ve ideolojileri, polisleri ve ajanları yüzünden kendi pastoralistlerini ve kapitalistlerini bile yenilikçi gelişim ve büyümeden yoksun bırakmışlardır. 1989 isyanı bunların hepsine bir nokta koymuştur. [235]

Her yerde başarılı olamamıştır. En kalabalık dört devlet, Çin, Rusya, Hindistan ve Endonezya eski düzenden başarılı bir şekilde kopamamıştır. Hindistan spritüel milliyetçiliğe doğru tepkisel bir dönüş yaşamıştır. Rusya gizli polisin çalıp çırpımacılığı ve denetimi yüzünden batmıştır. Endonezya cesur ama kırılğan ve eksik bir isyan görüp geçirmiştir. Çin, demokrasinin tanrıçası ise, kaçak bir hareketin dışavurumu haline gelmeden önce Tiananmen Meydanı'nda kısa süreliğine bulunmuştur. [236]

Eski soğuk savaşın “cephedeki devletleri”, isyan güçleri, daha başarılı olmuşlardır. Tayvan, Kore, Tayland ve Filipinlerde, Çekoslovakya'da, Doğu Almanya, Polonya, Macaristan, Slovenya ve Baltık devletlerinde, isyan güçleri eski yönetici sınıfları, soyutlamaya karşı bundan sonraki hareketlerin en azından mücadele şansına sahip olacağı yeni bir devlet biçimine sevk eder. [237]

Latin Amerika'da sözde “geçiş”, otoriter devletlere ve aynı zamanda üretici sınıfların kamusallaştırılan mülkiyetlerine özelleştirme ve “tasarruf” bütçeleri yoluyla zarar vererek karışık sonuçlara yol açmıştır. Ortadoğu'da petrolün suları bulandırdığı devletlerdeki yönetici sınıflar, artan dışavurumun ve azgelişmişliğin ya da rüşvet ve hırsızlığın bedeli olarak, çoğu zaman devleti dünyanın açılımına karşı siper olarak kullanırlar. Afrika'da, demokratik hareketler, sömürgeciliğin zehirli mirası olan etnik bölünmenin gelgit gücüne ya da vektörel iktidarın yeni sö-

mürgeciliğine karşı nadiren yol alırlar. Güney Afrika dünyaya istisnai bir işaret ve esin kaynağıydı. [238]

1989 yılının yaygaracı sularında gruplaşan isyanlar karışık sonuçlar elde etmişlerdir. Ama onlar vektörel çağda her yerde devletin, hâkin değerini tanıyamayan, onun varlığının dönüşümüne dâhil olamayan her devletin çok geçmeden üretici sınıfın arzuları için giderek daha uç sapmalar bulmaya zorlanacağını farkına varmasını sağlarlar. [239]

Üretici sınıflar dünyanın sunabileceği şeyleri görmüştür ve hepsine sahip olmak isterler. Onları durduran bir şey yoktur. Çok gelişmiş ülkelerin iyi insanlarını vektörün cömertliğinden ötürü pişman edebilecek şey, dünyanın geri kalanı hazır olsalar da olmasalar da bunu almaya geldikleri, herkesin artık telestezinin inceliği olarak gördüğü kaçamak özgürlüğün ve tüketimin iyi yaşantısıdır. "Muhالیf olanlar, insanlık halinin yerel ve kendine özgü kısıtlamalarından kaçarken, aynı zamanda durmaksızın yeni bir beden ve yeni bir hayat oluşturmaya kalkışır."* Ama sıradan bir beden değil- dışavurumun bedeni olan soyut bir beden. [240]

1989 isyanları sıkıntıları ve zorunlulukları ortadan kaldırdı...en azından bir süreliğine. Dünyanın tarihsel gündemine ifade özgürlüğünün sınırsız talebini yeniden koy-du...en azından bir süreliğine. Var oluşun katıksız sanallığını ifade etmek için dünya tarihinin gizli kaderini gözler önüne serdi...en azından bir süreliğine. Ama sonra

yeni devletler kendilerinin isyanın arzuladığı betimlemeler olduğunu iddia ederek uyduruk bir şekilde birleştiler. Aman tanrım, ne çılgınlık. [241]

1989 isyanları, sanala giriş kapısını açtı, ama bu girişin çevresinde yeniden gruplaşan devletler çok geçmeden onu kapattılar ve tarihin sonu olarak çabucak yeniden yazılmış yeni dönüşüm teorilerini tasdik ettiler. İsyancıların gerçekten başardığı şey dünyayı vektörel iktidar için daha güvenilir bir yer haline getirmek oldu. Giriş nihayetinde göreceli olandı, mutlak olan değil. Başarısızlığa uğrayan doğunun devlet-kapitalizmi ve güneyin hırsız-kapitalizmi sınırsız bir arzu tarafından çökertilmiş olabilir, ama bu arzu çok geçmeden yönetici sınıfların yükselen bir küresel ittifakı için serbest bir ticaret alanı ve vektörel ekonominin tüketilebilir imgeleri için de bir düşürüm yeri haline gelmesi gerçeğiyle karşı karşıya gelmek zorunda kalır. [242]

Yeni durumlar yeni teoriler ve yeni uygulamalar gerektirebilir ama aynı zamanda farklı, alternatif ve mutant soyların işlenmesini gerektirir. 1989 isyanları gelişip kaybolmuş olabilir ama gelecek hareketler için bir tohum deposudur. Bir geçmiş olduğu sürece bir gelecek de vardır; bellek olduğu sürece imkân da vardır. Debord : “ Teoriler yalnızca zaman savaşında ölmek üzere üretilir.” [243]

Seattle ve Cenova’da 90’ların sonundaki sözde küreselleşme karşıtı protestolar, 89’un bu verimli olaylarının bir yan ürünüdür ama gerçekten ait olduğu akımı bilmeyen bir yan üründür. İsyanın çok gelişmiş dünyadaki bu heterojen hareketi vektörel iktidarın bir sınıf düşmanı ol-

duğunu sezer ama çoğu zaman kendisinin yerel kapitalist ve pastoralist sınıfın çıkarları tarafından kısmen ve geçici olarak ele geçirilmesine razı olur. Zira çıkarlarını, çeşitli şekillerde kendisine engel olan çok gelişmiş ülkelerinkiyile nasıl birleştireceğini pek kavrayamaz. [244]

Ama bu isyan henüz çocukluk döneminde. Daha sınırsız arzu motoru ve serbest dışavurum arasındaki bağlantıyı ve taktik talepler yaratma sanatını keşfetmesi gerekmektedir. Halen daha özgür ve adil bir gelecek için meçhul olan serbest dışavurumunu, en esaslı sınıf güçlerinin koalisyonu ile örtüşen çıkarların bir betimlemesi ile nasıl, ne zaman ve kimin çıkarına maskeleyeceğini keşfetmelidir. Daha doğrusu, isyanın gizli tarihinde zaten bilinenleri -öteki bilgi ve ötekinin bilgisini- yeniden keşfetmelidir. [245]

Politikada, uluslar içindeki sınıf mücadelesinde ve uluslar arasındaki emperyalist mücadelede her ikisinde de bulunabilecek iki taraf vardır. Bir taraf zarfın ya da perdenin politikasıdır. Hayali bir geçmişin içine sığınmaya çabalar. İttifakların var olan çıkarlarını muhteşem bir gelecek adına korumalarının olanak dışı olduğu bir perdenin gerisinde ulusal sınırları yeni bir duvar gibi kulanmaya çalışırlar. Deleuze: "Onların yöntemi harekete karşı çıkmaktır." Karşı olduğu politika, vektör politikasıdır. Diğer politika ise, bilinmeyen bir geleceğe doğru ivme kazanmaya çalışır. Ulusal ya da toplumsal zarflar tarafından dayatılan kısıtlamaların üstesinden gelen bolluk ya da özgürlüğün yeni kaynakları için mücadelenin eklektik

aracı olarak ticaretin, eylemciliğin ya da bilginin uluslararası akışını kullanmaya çalışır. [246]

Bu politikaların hiçbiri 1989 isyanlarının tamamen üstesinden geldiği solun ya da sağın eski kavramlarıyla örtüşmez. Zarf politikası, iktidarın yeni kaynaklarına karşı kutsal olmayan bir ittifak içinde, solda yeniliğe karşı çıkan işçilerin güdüleriyle, sağda ırkçı ve gerici olanların güdülerini bir araya getirir. Vektörel politika nadiren bir ittifak biçimi alır, ama karşılıklı bir şüphe diyaloguna kilitlenmiş sağın liberalleştiren güçleriyle, solun sosyal adalet ve insan hakları güçlerinin her ikisinin de, hala ulusal düzeyde biriken iktidarın gücünü debloke etmek için ulusal olmayan ve uluslar ötesi çözümler aradığı iki paralel süreç meydana getirir. [247]

Popüler bir mitin aksine, 1989 isyanları sola değil sağa yumruk atmıştır. Stalinizmin çöküşü, sağın vektörel ve kuşatan güçlerini bir arada tutan dış güçleri yok etmiştir. Yönetici sınıflara mantıklı gelen uzlaşmaları en saf biçimleriyle betimleyen sağın politik güçlerinin popülizm, milliyetçilik ve ırkçılığın daha uç dışavurumlarının yönetici sınıf yararına ehlileştirilebilmesi -alıkonulabilmesi- kapsamında, soğuk savaşın kalıntılarından kendi ittifaklarının öğelerini yeniden bir araya getirmesi gereklidir. [248]

Üretici sınıfların devletin gücünü biraz kavramak için sarılmak zorunda oldukları her çıkarı toplamak için geniş bir şekilde yayılan solun politik güçleri, daha aydınlatıcı bir an yaşamamıştır. Sol, vektörel enternasyonalizmin bulanıklığı ve milliyetçiliğin uydurma kimlikleri arasında

bir seçimle karşı karşıya geleceğinin henüz farkına varmaz. Popüler destek sağlayabilecek alternatif küresel bir demokrasiyi henüz açıkça belirtmemiştir. Aşırı milliyetçi ve bölgesel çıkarıcılığı kontrol altına almanın ve etkisiz hale getirmenin formülünü henüz bulamamıştır. Sağ, iktidardayken, her ikisinden de bir anda desteğini azaltmadan önce, endişeli bir şekilde, bir taraftan diğer tarafta taktiksel imtiyazlar arasında zigzaglar çizip durur. [249]

Küresellik, vektörel sınıfın dünya üzerindeki transandantal gücü olarak, zor tatmin eden bir seçenektir; ama küresel soyut bir adaletin çağrısını reddeden ve devletin etrafını saran paravanın arkasında gizlenen yerel ve özel çıkarların hiçbirisi haksız talepleri kabul etmez. Bu paravan da vektörel sınıfın mülkiyeti olduğundan beri, bu tamamen aynı amaçların başka bir arzunun nesnelleştirme araçları yoluyla vardığı zor bir alternatiftir. Her iki halükarda, bu bir plandan fazlası değildir: cehenneme doğru ivme kazanmış bir ilerleme ya da haksızlığın mevcut dengelerini bloke eden daimi bir araftır. [250]

'89 sonrası dünyanın ittifaklarının ve uzlaşmaların dışında duran üçüncü bir politika daha vardır. Zarf politikasının ve vektörel politikanın her ikisinin de parti ittifaklarının ve çıkarlarının toplamıyla uğraşan betimleyici politikalar olduğu yerde, bu üçüncü politika böylesine bir politikadan kaçmaya çalışan uyruksuz bir politikadır. Bu üçüncü politika betimlemenin dışında ilişkiler yaratan bir hack politikasıdır. Betimlemeler gerçek hayatta kaçınılmaz olarak sözlerini tutmakta başarısız olduklarından be-

ri, politik doğrultuda onun ötesinde olabilecek bir açılımdan başka kaybedecek pek bir şey yoktur. Bir hareketin taraftarlığını ya da aleyhtarlığını betimleyen betimleyici bir politikadan ziyade, betimlemeden kaçan dışavurumcu bir politika vardır. Blissett: "Eylemi bir plana göre yürütmeyin." [251]

Betimleyici politika, özel ya da kamusal olsun, mülkiyete hâkim olma mücadelesinde birleşen sınıfları korumak için çabalayan bir politikadır. Dışavurumcu politika ise mülkiyetin kendisini çökertmeye çalışır. Halen bir mülkiyet biçimi olan dışavurumcu politika, mülkiyeti kolektifleştirme değildir. 1989 hareketleri tarafından, devlet yönetimli mülkiyetin kolektivist biçimi, idari ve özel yönetici çıkarlarının tek ve aynı olduğu güneyin çalıp çırpmacılığıymış gibi iflas etmek üzere gösterilmiştir. Dışavurumcu politika, pazarı toplayıcı biçimi ve bürokratik devlet biçimi olmak üzere meta biçiminin her iki sürümünden de arındırılabilenleri kurtarma mücadelesidir. [252]

Meta biçiminden tamamıyla arınabilecek şey, toprak ya da sermaye değil ama bilgidir. Mülkiyetin bütün diğer biçimleri tekeldir. Mülkiyet bir başkasının onu kullanmasının yasaklanması veya kısıtlanması üzerinde yükselir. Sınıf ilişkisi azaltabilir ama üstesinden gelemmez. Vektörel sınıf, vektörel üretim ve dağıtım araçlarının gelişiminde, bilginin metalaşması yoluyla dünyayı metalaştıracak en iyi araçları görür. Buna karşın hacker sınıfı aynı tarihsel fırsatın farkındadır ve bilgiyi ticari bir meta olmaktan çıkarmaya yakındır. Bilgi, kılığı dışında hiçbir

şeyin eksilmeden paylaşılabilceğı bir hediyedir. Bilgi meta biçiminden tamamıyla kurtulabilir. Bilgi tarih olan metadan ve meta olan tarihten kurtulur. Soyutlamayı onun metalaşmış evresinden kurtarır. [253]

Mülkiyet olarak bilgiye bir son vermekten bahsetmek avukatları ve liberalleri endişelendirir. Lessig: “ ‘Mülkiyetin’ kapsamını sorgulamak, mülkiyeti sorgulamak demek değildir.” Ama neden olmasın? Neden yalnızca birkaç vektörel tekelin sınırlı sayıdaki eleştirisi sanki metalaşma kanseriymişçesine, tekele bağlanmış? Belki de, bilginin alakadar olduğu nokta, meta biçiminin kanser olduğu ve tekellerin de yalnızca yürüyen ölümlerden ibaret olduğu noktadır. [254]

Politika yalnızca bilginin sanallığını özgürleştirme politikası olduğunda dışavurumcu bir politika haline gelebilir. Bilgiyi bir meta olarak nesnelliğinden liberalleştirirken, aynı zamanda dışavurumun öznel gücünü de liberalleştirir. Özne ve nesne birbirleriyle, birbirlerine olan katıksız ihtiyaçlarının dışında, birbirlerine olan tutkuları yoluyla, devlet tarafından kılığın meta biçimini devam ettirmek üzere kullanılan tutku yoluyla buluşlar. [255]

Dışavurumcu politika, kendi sınıf çıkarı olarak yalnızca mülkiyetsizliği düşünmeyen, ama üretici sınıflara bunun tüm üretici sınıfların çıkarlarına uygun olduğunu ileri sürebilen bir sınıf çıktığı zaman varlığını sürdürebilen bir politika haline gelebilir. Bu sınıf, her ikisi de kılığın ve açlığın baskısı altında dışarıda buluşan ve karşılaşma-

yan ihtiyacın hüznünlü dansından ziyade birbirlerinin dışavurumun yeni biçimleri olduğunu doğrulamak için buluşan, öznenin ve nesnenin soyutlanmasını keşfeden hacker sınıfıdır. [256]

Bu dışavurumcu politika devleti yıkmaya, onun daha büyük yapılarını ıslah etmeye ya da var olan bir çıkar birliğini devam ettirmek için o yapıları muhafaza etmeye çalışmaz. Var olan devletlere başka bir şekilde nüfuz etmeye çalışır. Gündelik hayatın alternatif bir uygulamasının tohumlarını saçar. [257]

Devlet ilk ve son olarak içinden bir içe dönüş fışkıran bir zarf, geçirgen bir zar, bir deridir. Bu içe dönüklük birleşik, -soyut ama sınırlı bir düzlem olarak- kendi betimlemesinin, dışarısı olarak dışladığından ayrı olduğunu öğrenir. Ama devletin muhafazası ve içe dönüklüğü yalnızca, soyut düzleminin iç uyumunu üretmek için maddi araçlar sağlayan vektör tarafından mümkün kılınabilir. Devletin zarfını mümkün kılan aynı vektör, aynı zamanda ona nüfuz etmekle, muhafazasında içe dönük bir betimleme olarak kapanma yeteneğini zorlayan delikler açmakla en çok tehdit eden şeydir. [258]

Önce vektör gelir sonra da zarf: devlet “disiplinli” olmadan önce vektöreldir. Önce yalnızca vektörün sınırlarıyla sınırlandırılmış homojen bir alan üreterek, alanın özelliklerini vektörün soyutlamasına bağımlı kılma yeteneği gelir. Geniş alan, yoğun alan için, sınırları dâhilinde sınıflara ayrılacak ve düzenlenebilecek bir devletin kuşatılması ve gözetlenmesi için ön koşuldur. [259]

Çok gelişmiş dünya, vektörü alanın bir tarafından öbür tarafına yansıtmadaki erken gelişmiş yeteneği sayesinde azgelişmiş dünyanın sömürünün nesnel ve öznel kaynaklardan biri olduğunu belirterek çok gelişmiş bir hale gelmiştir. Çok gelişmiş dünya az gelişmiş dünyanın aynı vektör boyunca ticaret yapma kapasitesini kısıtlarken, aynı zamanda kendisini, kaynakları çekecek bir vek-

törün ötesinde ve boydan boya yansıtan devletlerin bün-yesinde muhafaza eder. Az gelişmiş dünya devletin zarfını, vektöre karşı olan türlerin bir koruması olarak tepkisel bir şekilde elde eder ama kendi içsel soyut alanını inşa etmek için yine vektöre bağlıdır. Vektör hem devletin sınırlarını mühürleyen hem de onu derisinden sessizce yüzen çifte bir açmazdır. [260]

Öznelerin ve nesnelerin, vatandaşların ve mülkiyetlerinin betimlemesini düzenleyen, kaydeden ve onaylayan devlettir. Devletin boş kalbindeki karanlık oda, nesnelerin öznelardan ayrılmasını sağlayıp onların bir araya gelecekleri ortamı denetlemekte kendi yetkisini kullanarak şiddetin temel kanunu oluşturur. Nesnelerle objelerin karşılaştığı bu en soyut düzlemi rafine etmek için her türlü teknolojiyi kullanan vektörel devlet, rakip sınıflar için en yayılmacı ve kurnaz çatışma ve müzakere bölgesini üretir. Devlet sınıfları aynı zamanda bir betimleme politikası olan temsili bir politika olarak meydana getirir. Tüm sınıflar direkt olarak çatışır ya da birbirlerine tuzak kurarlar ama onların direkt temasları kısmi ve belirlidir. Bu, onların soyut ve resmi devlet tarafından yaratılan betimleme düzlemiyle temas etmeleridir. [261]

Devlet yalnızca mülkiyet biçimlerini tanımlayan ve mülkiyet üzerindeki rakip iddialar arasında arabuluculuk eden bir mekanizma değildir, aynı zamanda vergi tahsilâtı ve aktarım yoluyla mülkiyeti devreder. Sınıflar kimin, ne oranda vergilendirildiği konusunda ve vergi gelirinin devletten sınıflara ya da sınıf fraksiyonlarına aktarımı ko-

nusunda mücadele ederler. Üretici sınıflar mülkiyeti devlet yoluyla kamusallaştırma mücadelelerinde kısmen dahi olsa bir kere başarı olurlarsa, mülkiyet sahibi sınıflar devletin yeniden dağıtımçı rolünü kısıtlamaya çalışırlar. [262]

Devlet sınıfların kendi çıkarlarını sınıf çıkarları olarak betimledikleri ama aynı zamanda sınıfların, sınıf doğasından kaynaklanmayan yerel ya da belli çatışmaları kendi avantajlarına döndürmeye çalıştıkları yer olan düzlemi inşa eder. Vergi olarak tahsis ettiği artı değerın payının tanzimi yoluyla, devlet var olan çıkarları dile getirir. Bunların arasında kolektif bölgesel çıkarın, nesillerin ya da cinsiyetlerin çıkarlarının, etnik yapıların ya da endüstrinin çıkarlarının temsilcileri olabilir. Aynı zamanda devlet kamu mülkiyeti aktarımları yoluyla, emekliler, sivil hizmetliler ya da ordu gibi çıkarlar yaratabilir. Böylece devlet sınıf çatışması için soyut bir düzlem inşa etmenin yanı sıra, buna diğer çıkarlarına ve arzularına kaynak ve itibar sağlayarak olası boyutlardaki çatışmaları ve ittifakları ekleler. Her ne kadar arzu metalaşmayı aşsa da, metalaşmadan aşağı kalsa da devletin içinde bir yuva arar kendine. [263]

Bu diğer temsili çıkarların tümü devletin etki kapasitesini kısıtlama ya da işlevselliğini köstekleme gücüne sahiptir. Ama bu yalnızca devletin ve toplumun pozitif dinamiklerini belirleyen sınıfların çıkarıdır. Diğer betimlemeler belki de devletin sırasıyla önce gelişimi ele geçirip sonra da onu yavaşlatmasına neden olarak devleti ele ge-

çirebilirler. Yalnızca sınıf çıkarları devleti teşvik edip bir artı değerin ve tarihin üretimine doğru itebilir. [264]

Bir sınıf kendi çıkarına uyan, genel gelişmeyi kendi avantajına çevirip ilerletmek için bir düzlem sunan bir soyutlama bulduğu gibi, devlet aracılığıyla bu çıkarın sanki genel çıkarmış gibi betimlenmesine ve devleti onun gücünü çoğaltmayan ve kabul etmeyen soyutlamaların gelişimini önlemek için kullanmaya çalışır. Devlet betimlemeyi denetleme yeteneği aracılığıyla, devletin nesneler ve özneler arasındaki yasal ilişkiler olarak tanıdıklarının dışında kalan yeni dışavurumlarda fren vazifesi görür. Devlet entelektüel mülkiyeti tanıdığı anda vektörel sınıfın; nesnelerin ve öznelerin üretken bir şekilde bir araya getirilebileceği en soyut düzleme sahip olan lider sınıf gibi gelişebileceği bir düzlem yaratır. Aynı zamanda vektörü denetlemeyi, mülkiyetin içindeki bilgiyi kapsamayı, vektörel sınıfın sınıf çıkarı dışındaki her türlü hacki durdurmayı kendi üzerine alır. [265]

Vektörel sınıf diğer sınıfları, onun kolektif çıkar betimlemelerine itiraz edebilecekleri bilginin serbest akışından mahrum bırakarak devleti ele geçirmeye çalışır. Vektörel sınıf bilgi akışlarını meta biçiminde ele geçirir ve bilginin serbest akışını saptırır. Bu hacker sınıfını onun serbest dışavurum kapasitesinin önemli bir bölümünden mahrum bırakır ve onu vektörel çıkara bağımlı bir ilişkiye zorlar. Bu aynı zamanda diğer sınıfları da vektörel çıkar devletinin hâkimiyetine ve vektörel çıkarın genel çıkar olarak betimlenmesine itiraz edebileceği araçlardan mahrum bırakır. [266]

Devlet öznelerin haklarını nesnelerin mülkiyetleri gibi denetler. Devlet soyut bir devlet ya da özel bir devlet olabilir. Özel devlet bazı öznal betimlemelerin diğlerlerine oranla daha üstün haklarının olduğı devlettir. Tüm devletler bazı betimlemeleri dışlarken ve zarflarını bu dışlama kapasitesi yoluyla muhafaza ederken, soyut devlet ise eşit ölçüde geçerli iddialar olduğunu varsayarak ve onların gerçeklik değlerinden şüphe etmeyerek en geniş betimleme dizisini kucaklar. Özel devlet sınıfsız düşmanlığın uç sınıflar yüzünden sömürölmesinden doğar. Yönetici sınıflar bölüp yönetmek için üretici sınıflar arasındaki etnik, dini ya da cinsel farklılıkları sömürürler. Bu yönetim ezilmiş sınıfların üretken kapasitelerinin bir kısmının bastırılmasının karşılığında elde edilmiştir. [267]

Soyut devlet betimlemelerin yönetiminde her zaman en adil ve etkili araç olacaktır ama her zaman onun görüş açısının ötesinde bir şey olacaktır. Her zaman onun betimsel ağından kurtulup onu atlatmayı başaran bir hack olacaktır. Hacker çıkarı daima devletin belli bir soyutlaşmasının ötesine işaret eder. Yalnızca sorgusuz sualsiz en bariz ırk, cins, cinsiyet, ya da inanç ayrılıklarını kabul eden bir devlet, betimlemenin denetiminin yaptırımının olmadığı serbest bir dışavurum alanı olan makul bir hacker devletidir. Ancak hackerlar devletin belli türlerini diğlerlerine tercih etmekten bir fayda görebilirken, devlet her daim özgürlük ya da kaynak akışlarına dayanan betimlemenin ve karşı betimlemenin şiddetine kapılan ama eninde sonunda yalnızca sınıflar arasında üretken bir iliş-

kinin kurulmasına yardım etmek ya da köstek olmak için var olan bir araç olarak kalacaktır. [268]

Vektörel sınıf aynı zamanda kendisini soyut devletin avukatı ve savunucusu olarak takdim eder.

Vektörel sınıf hoşgörü ve çeşitliliği -olumlu ayrımcılık dahi olsa-, bu yalnızca betimlemeleri ilgilendirdiği sürece candan destekler. Vektörel sınıfa göre, tüm betimlemeler meta nesneleri olarak kendilerine değer biçmekte özgür bırakılmalıdır; tüm öznelere de değerlendirmek istedikleri betimlemeleri bulmakta özgür bırakılmalıdır. Vektörel sınıfa göre, soyut devlet kültürün tümünü metalaşmaya açabilecek en iyi devlettir. Ama bu bir dereceye kadardır. Vektörel devlet soyut bir devlettir ama betimlemenin dışında bir dışavurum politikasına sarılmak şöyle dursun artı değerini eşit bir şekilde paylaşılması yönündeki betimlemelerin tamamen yasal bir eşitliğini gözetmeyen bir soyut devlettir. Vektörel devlet çeşitliliği, betimleme biçimlerinden kaldırırken, betimlemelerin içeriğine bir kapak olarak teşvik eder. Bilginin tümü özel mülkiyetin emrinde. [269]

Tek bir mülkiyet şeklinin hüküm sürmesi, hacker sınıfının yararına değildir. Geleneksel toplumlar gibi hediye ilişkisinin hüküm sürdüğü yerlerde, önceden belirlenmiş biçimlerdeki karşılıklı yükümlülük hackerı duyarlı ve titiz kılar. Nadiren onun tamamen soyut biçimine ulaşır.

Kamulaştırılmış devlet mülkiyetinin hâkimiyetinde hack, hackerın kapitalist ve pastoral egemenliğin bürokratik biçimine doğrudan bağımlı olması yüzünden sekteye

uğrar. Vektörel dünyada olduğu gibi özel mülkiyetin hâkimiyetinde ise, hack özel mülkiyet olarak kabul edilip ivme kazanır ama o suretle meta biçiminin aralıksız yenden üretimine kanalize edilir. [270]

Hacker sınıfı tüm betimlemeleri aşarken ve keşfindeki madde ve bilginin sanallığını ifade ederken aynı zamanda potansiyel olarak tehlikelere ev sahipliği yapar. Hack üretken olduğu kadar yıkıcı da olabilir-ama yalnızca potansiyel olarak. Suları zehirleyen, plütonyumu zenginleştiren, ekinleri genetik olarak değiştiren, ya da tehlikeli öğretileri aşıl原因lar hackerlar değildir ama bu parlak yeni olasılıkları hackleyenler hackerlardır. Hackin potansiyelini kendi metalaştırma biçimine bağımlı kılan, potansiyel tehlikeleri gerçek tehlikelere dönüştüren de yönetici sınıflardır. Yine de diğer üretici sınıfların meşru korkularını hacker sınıfına çevirirler ve onu hackin üretken potansiyelini kontrol altına almak için devletin cezai güçlerinin seçmeli kullanımları ile sağlama bağlarlar. Vektörel sınıf devlet idaresinin bu türünü gerçek bir sanat biçimi olarak tatbik eder. Metalaşma biçiminden bağımsızlıklarını iddia edebilecek olan hacklemenin bazı sıra dışı biçimlerine suçlu muamelesi yaparak, genel kaygıyı okşar. [271]

İşçi sınıfı ve çiftçi sınıfının ortak sınıf çıkarı, artı bir değer üretmekte ve özgürlük kazanmaktadır. Hackerların sınıf çıkarı ise, sanallığın özgür ve açık dışavurumundadır. Bu çıkarlar şimdiden tezi yok betimleme hususunda soyut ve mülkiyet biçimleri hususunda da çoğul bir devlet biçiminde birleşirler. Yine de bu ortak üretken sınıfla-

rın arzulayabileceklerinin çıplak temelidir. Onlar yeterince soyut, yeterince çoğul, kılığın ve metanın ötesinde bir açılım yapmak için yeterince sanal bir devlet arzularlar. [272]

Devletin kendi sınırları vardır. Her yerde ve hiçbir yerde olabilir, eğitim ve kültürün idaresi yoluyla öznelrinin ta gözeneklerine ve partiküllerine damgalanmıştır ama yine de sınırları vardır. Sınırlardan biri egemenliğinin mutlaklığından doğan şiddet kullanım hakkıdır. Bu sınıra meydan okumak, herhangi bir şekilde kaçmaksızın yalnızca devletin kalbindeki adaletsizliği tasdikler. Devlet sınırdır, içe dönüktür, zarftır. Sınırın aşılması yalnızca onu teyit eder. Bir dışavurum politikası ihlal edici değildir. Devletle karşı karşıya gelmekten kaçmaya çalışır. Devletle karşı karşıya gelenler, onun şiddetini şiddetle karşılayarak daima söylediklerinin gerçekleştirilmesini arzularlar. [273]

Betimlemenin sınırlandırılması başlı başına devlete koyulan bir sınırdır. Agamben: "Son çözümlemede devlet tüm kimlik taleplerini kabul eder...Ama devletin hiçbir şekilde müsamaha gösteremeyeceği şey, tekilliklerin bir kimlik talep etmeden, aidiyetin temsili bir şartı olmaksızın üyesi oldukları bir topluluk oluşturmalarıdır." Kendi tutkularını betimlemekten onları dışı vurabilen bir sınıf, kanunun şiddetinden kaçan sınıftır. Öyle ki, adlandırılmaz, teşhis edilemez, suçlanamaz, mahkûm edilemez. Yetkisiz ve izinsiz soyutlama serbest sanallığı kanunun dışına açar. Farkında olarak ya da olmadan devleti savu-

nanların yineleyici teranesinin aksine, her zaman şiddet-
ten başka, onun kanunun dışında olan bir şey vardır.
[274]

Öznellik deneyimi evrensel değildir. Özne devletin ve meta ekonomisinin kuşatmasıyla var olduğu gibi, bu sınırlı ve kısmi soyutlamaların üstesinden gelmeyi de beceirebilir. [275]

Mülkiyet özneliliğin zırhını parça parça üretir. Bu zırh, varoluşu varolduğuna inançtan gelen ve dışarıdan gelen hiçbir şeyi hiçbir şeyden ayırmayan, içi boş bir kabuktur. [276]

Özne, yaratmak için çalışan nesnel varlığı kişiden ayırmayı sağlayan ve özneyi nesnel dünyanın yoksun olduğu bir şeymiş gibi sunan ayrılığın manevi tortusundan başka bir şey değildir. Özne kendi varlığını ancak herhangi bir nesne tarafından asla yeterince tatmin edilemeyecek bir yokluk olan nesnenin yokluğu üzerinden hisseder. [277]

Soyut özne adım adım ilerler ancak dünyanın nesnelleşmesiyle ilerlemesi sürat kazanır. Dünyanın bir nesne olarak üretiminin tarihi, öznenin üretiminin tarihiyle aynı zamana denk gelir yani bu kendisini ve kendi dünyasını şeyler olarak üreten kişinin bir şey olarak üretimidir. [278]

Özne, telestezinin müdahalesi tarafından kendi yokluğunun ve soyutlamasının giderek daha az fark ettirilmesiyle soyut bir yetersizlik olarak var olur. Kapitalist sınıf-

lar üretici sınıflardan önce nadir ve erişilmez olan kendi emeklerinin nesnelerini sallandırırken, vektörel sınıf arzu nesnelerinin sonsuz görüntülerini telestezi vektörleri aracılığıyla her yere yayar. Telestezi, arzu nesnelerinin yerine onların ister istemez her nesneye iliştirilebilecek bir görüntülerini koyar. Aynı zamanda, arzunun vektörel dönüşümü arzunun fiyatını yükseltir ve onu tamamen değerini düşürmekle tehdit eder. Vektörel sınıf metalaşmış tutkuyu tam da kendi tomurcuklanmasının üstesinden gelebileceği noktaya sürükler. [279]

Dünya mülkiyetinin soyutlanmasının tarihinin şafağında, pastoral sınıf yalnızca çiftçilerin emeği üzerinde hak iddia etti ve çiftçilerin de hazır üretim araçları olmaları dolayısıyla bir parça mülkiyete giriş hakları olduğu için önceleri kısıtlı bir şekilde faydalanma hakkına sahip oldu. Bu koşullar altında, çiftçi özneliği yalnızca kirayı karşılama ve hayati ihtiyaçları üretme talepleri tarafından dayatılan dış baskı olarak yaşar. [280]

Genel bir koşul olarak özneliğin tohumları halen pastoral yönetimin egemenliği altındadır ancak kilisenin kutsal vaziyetinin kurbanlarından sınırsız ve eksiksiz bir şekilde istemesi şeklindedir.

Teoloji özneyi kendisine ihtiyaç duyan şey olarak sunar; bu ihtiyacı ise manevi, maddi olmayan, daha çok sonsuz bir şey olarak sunar. Aslında kilise üretken bir özneliğin gelişimine karşı bir ayak bağı gibi davranır. [281]

Örgütlenmiş din, yönetici sınıfların özne üzerindeki hak talebi şeklinde olan ihtiyaçlarını dışa vurur. Bu talep sınıf yönetimi değıştikçe değışir. Bu yoksunluk sınırsız değil de sınırlı bir şekilde ortaya çıkarken onu tamamlayacak araçlar da maddi değil ruhani bir şekilde ortaya çıkar. Ya da daha doğrusu, ruhani yoksunluk maddi yoksunluğa verilen önem tarafından doldurulur. Ruh teolojisi meta teolojisi haline gelir. Kapitalist sınıf işçi üzerindeki iddiasını, işçinin içsellğine dıştan gelen bir âdetten öteye yaymıştır. Dünyaya ruhani tefeciliğin sınırsız borcunu indirmiştir ve işçiyi emeği aynı zamanda Tanrıya ve Zenginlik Tanrısına olan bir borç olarak gören bir özneelliğe zorlamıştır. Bir zamanlar Marx'ın "Din kitlelerin afyonudur" diye yazdığı noktada artık "Afyon™ kitlelerin dinidir". [282]

En azından çalışma saatleri dışında işçiler özgürdüler ve işçilerin çoğu boş zamanlarını daha uhrevi bir başka borcu ödemeye ayırma alışkanlıklarını yitirmişlerdi. Ama teoloji kürsüde olmasa bile o zaman sınıfta yaşamını idame ettirir ve yine korkunç taleplerde bulunur. Teolojide yoksa o halde en azından teoride vardır. Vaneigem: "Dünyevi ekonomiye sıkıca tutunan geçici iktidar; ilahi bir lanetin yerine, insanların hayatlarına el konulmasının kendi yaradılışlarında var olan bir koşul olduğunu iddia eden ontolojik bir tanesini getirerek teolojiyi kutsal olmaktan çıkarıp felsefe haline getirmiştir."* [283]

Sermaye yalnızca iş günü süresince işçinin bedenini talep eder. Vektörel sınıf varlığın her durumunda, bu varlık

ğın herhangi bir parçasını bir kaynak olarak gösterebilme gücü yoluyla bir hak iddiasında bulunma aracını keşfetmiştir. İş gününü kısıtlama mücadelesi bedeni meta işinden kurtaran bir araç olarak sağlıya yararlıyken, artık işçiye metadan kurtarmaz ama öznenin tüketici olduğu daha külfetli görevde bile özneyi yalnızca üretici olarak açığa çıkarır. [284]

Telestezi çağında, vektör bedeni ve zihni ve mülksüzleştirilenlerin ruhunu doğrusu daha önce hiç olmayan bir şekilde ele geçirir. Mükemmel hale getirilmiş kamulaştırmaya mülkiyetin herhangi bir biçiminden daha fazla yaklaşır. İsteki özne metaların üreticisi haline gelir ve işin dışındaki özne de metanın temsil ettiği şeyin değerini tanıyan bir müşteri olarak yine işe koyulur. [285]

Yerin tümünü nesnelleştirmek, zamanın tümünü nesnelleştirmek demektir. Mülkiyet yeri olduğu kadar zamanı da istila eder ve bu özne üzerindeki etkisinin en çok hissedildiği yerdir. Zaman bir zamanlar çiftçilerin pastoral ağaya karşı yükümlülüklerini yerine getirmek için diledikleri kullandıkları bir mülkiyetti. Daha sonra zaman, zaman ve “boş zaman” olmak üzere bölündü. İşçiye yalnızca ikincisi mülkiyet olarak kaldı. Ama artık tüm zaman mülkiyete aittir. [286]

Zaman, ileri görüşlü komün üyeleri atölyelerde işçilerin geliş ve gidişlerini kaydeden saatleri tuzla buz ettiğinden beri kendi başına isyanın geçici severanlarının nesnesi haline gelir. Ancak öznenin kendisinden öte bir şeye dö-

nüştüğü, tüm mülkiyetin isyanın kendisine bile el uzattığı, egzotik dinlerin özneye metalaşmış biçimde sunulduğu zaman geçici duraklamalara ve kesintilere uğrar. Aksi takdirde öznenin kıtlığa karşı kendisinin ve isyanın üstesinden gelme mücadelesinin tarihi olacak şey, özneyi yalnızca metanın koleksiyoncusunun baskılarında takdirle andığı isyan yoksunluğunda onaylayan isyanın metası yerine geçer. [287]

Kıtlık öznel tutkuların çok, maddi metaların ise az miktarda olması kavramına dayanır. Bu yüzden kıt kaynakları dağıtan bir güç oluşturulur. Aslında kaynakları dağıtan güç bir sınıf gücüne ulaştığında, liberal “teoloji” her zaman tarafsız objektif bir ilke, “görünmez bir el” olarak betimlenir. Kıtlık kavramı tutkuyu öznelleştirir ve tutkunun tatminini sağlayan araçları da nesnelleştirir. Sanki metafiziksel bir dar boğazın iki yakasında, birbirleriyle karşı karşıya gelen ayrı şeyler olarak algılanırlar. Tüm arzu edilen bir nesneymiş ve tüm nesneler tutku adı altında sahiplenilmek üzere yaratılmış gibidir. [288]

Yalnızca metalaşmış biçimde karşılaştırılan nesnelleştirilmiş isteklerin ve öznel tutkuların soyutlamasını yaratan, kıtlık mitinin yayılımının ta kendisidir. Arzunun bir nesneye sahip olmak olarak düşünülmesi ve böylelikle bu nesnenin meta olarak düşünülmesi gereği yalnızca kıtlık teorisinde vardır. Esas arzu, gerçek olana değil, gerçek olmayana duyulan arzudur. Üretkenlik, dünyada var olma arzusudur. Üretici sınıfları metadan kurtarma mücadelesi, arzuyu onun eksikliği mitinden kurtarma mücade-

lesidir. Deleuze: “Bunların tümü arzulama hakkı olarak adlandırılabilir bir hak teşkil eder”. [289]

Çok gelişmiş dünyada, üretici sınıfların bazıları kendi ihtiyaçlarını olmasa bile arzularını doyurmak için artı değerden yeterli miktarda alırlar. Kendi arzuları ihtiyaçları haline gelir. Metalaşmış hayatı üretmek için çalışmayanlar, metalaşmanın arzu imgesine doymuş yeni nesnelerini daha da var edecek yeni ihtiyaçlar üretmek için çalışırlar. Ve yine de daha yapacak çok iş vardır: Her özne kendi hesabına çalışmak ve kendi sınırsız kapasitesini sınırlı şeyler arzulamak için eğitmek konusunda tembilenmiştir. Yine de özneler, ihtiyacın üreticileri ve tüketicileri olarak çifte konumlarının külfetli zırhlarını taşımaktan yorgun düştükçe, nesnenin öznelliğinin ve öznenin nesnelliğinin bu muazzam üretimi tekrar tekrar çöküşe işaret eder. Böyle zamanlarda devlet, milli sınırların tüm düşmanlara karşı güvence olduğunu ve özneye kendi hesabına çalışmasını ya da kendi hesabına olmasa bile bir vatanseverlik vazifesi olarak çalışmasını tembihler, huzursuzluğu açıklamak üzere müdahale eder. [290]

Kıtlığa duyulan inanç öznenin kendi yaşama arzusu, kendi arzusunun yaşantısına çevirir ve öznenin güçlerini yadsıyıp onun sınırlarıyla alay eder gibi görünen imgelere doğru yönlendirir. Arzu kişiye eziyet eden bir yara haline gelir. Ve böylece çok gelişmiş dünyada, arzu haki-katen korkunç güçlerin kötüye kullanılmalarının bir ürünü olma eğilimi içinde, bir anda “haklı çıkarılmış” görünen az gelişmiş ülkelerden muzdarip olan ve yine de im-

genin içindeki öznenin onların işkencesinin üstesinden gelmekten aciz olması kadar imgeyi de imgenin içindeki eziyete tepki göstermekten aciz olarak gören özne haline getirmekten yeterince uzak olan arzu imgeleri haline gelir. Küresel zulüm, bireyin kendisini her zaman “tehlike altında” hissetmesi, ideolojinin vektörel şeklidir. Yalnızca artık, aynı zamanda, “orada” gerçek kurbanı, “burada” başkasının yerine eziyet çeken özneyi ve onların (olmayan) ilişkilerini yöneten telestezi vektörünü yaratan küresel sermaye değil ama küresel vektördür. [291]

Nesnelerin kıtlığının liberal ekonomik teorisi ve öznel bir gereksinim olarak arzunun psikanalitik teorisi aslında aynı teoridir ve her ikisi de aynı sınıf çıkarlarına hizmet eder. Bunlar, öznelerin nesnelerin üretimi için işe alındıkları ve nesnelerin arzunun gereksedikleri olarak sunulduğu araçlardır. Her ikisi de dikkati dağıtarak, özneyi yalnızca nesnelleştirilmiş arzudan bağımsız kılmakla kalmayan aynı zamanda özneyi kendisinden özne olarak bağımsızlaştıran serbest öznelliğin üretiminden, dışavurum olarak saf oluşun mutlak özgürlüğüne çeker. [292]

Nesnelleştirilmiş dünyanın hackerları olduğu gibi, öznel arzunun da hackerları vardır ve tüm nesnelleştirmelerin ortaya çıktığı doğanın serbest dışavurumculuğu doğrultusundaki birinci hack gibi, ikinci hack de kendisini ve var olan düzeni algılayışıyla sınırlı olan öznenin kısıtlamalarının ötesindedir. “Hiçbir toplum sömürü, kölelik ve uzlaşmaya varılmış hiyerarşi yapıları olmayan gerçek bir arzunun konumuna müsamaha göstermez.” Peki ya “ger-

çek arzu" hack -sanalı gerçekten kurtarma arzusu- değilse nedir? Arzunun kendisi, kendi dışavurumunu yalnızca gereksinimin yokluğuna gereksinim duyduğu bilgisiyle yayarak onu ihtiyaç gibi yanlış bir betimlemeden kurtarmak için hacklenmeyi gerektirir. İhtiyaç olan hack, hacke ihtiyaç duyar. [293]

Üretici sınıflar saf oluşu arzu edebilir ya da etmeyebilirler ama yine de arzuyu metalaşmış öznelerin ve nesnelerin kısıtlamalarından bağımsızlaştırmak konusundaki sınıf çıkarlarına sıkıca tutunurlar. Üretici sınıflar sürekli kendilerini arzunun belirli nesnelerinden ve özneliği arzunun belirli nesnelere esir eden çıkarlara iten özneliliklerden uzaklaştırırlar. Üretici sınıflar kendilerini belirli arzulardan uzaklaştırdıkları zaman, her zaman bir sonraki aşamaya, arzunun kendisinin metalaşmadan soyutlanması aşamasına geçmezler. Bu hem nesnel dünyanın hem de özneliğin hackerlarının kendi üretken ilişkilerini üretici sınıflara tekrarlayabileceği noktadır. [294]

Vektörel iktidar, paylardan kültürün merkezine doğru yayıldığında belirli aralıklarla ihtiyaçtan ziyade artı değer olan arzu talebine karşılık vermelidir. Kültür tarihi, kendiliğinden bir şekilde bilgi açılımının hacklenmesinin, arzunun sanallığını ve arzuyu sanallık olarak dışa vurma- nın örnekleriyle hayatta kalır. İktidardayken, pastoral ve kapitalist sınıflar bu salgınları efsanelerine sahte bir çekicilik katarak, hem halkça sevilen bir ayaklanma hem de öncüler yaratarak bastırmak suretiyle karşılık verirler. İktidardayken vektörel sınıf ise oldukça farklı bir karşılık

verir. Artı değeri arzusunu kucaklayıp onun imgesini hızla metalaştırır. Bu arzu her yerde ihtiyacın ağır zırhını üzerinden atar ve kendi neşeli bolluğunu dışa vurur, çabucak kendisini bir imge olarak ele geçirilmiş ve betimleme olarak kendisine geri sunulmuş olarak bulur. Böylelikle kendisinin baş göstermesiyle silahlanabilecek herhangi bir arzu stratejisi, betimlemenin kıtlığından ziyade dışavurumun artı değerini hızlandırmaya yönelik bir ilk adım olarak kendisine metalaşmanın dışında bir vektör yaratmak demektir. [295]

Nesnel ve öznel dünyaların vektör yoluyla serbestçe dolaşan bilgiye soyutlanması, arzunun sanallığının ve onun metalaşmadan kurtulma potansiyelinin yolunu açar. Bilgi "rakipsizdir"-doğal kıtlık nedir bilmez. Toprağın ve sermayenin nesnelleştirilmiş ürünlerinden farklı olarak, birinin bilgi tüketimi onu diğerinden mahrum bırakmaz. Artı değeri kendi mutlak biçiminde görünür. Mücadele, vektörü sanal olana açmak için vektörün hacklenmesi ve bilginin kıtlık ve saf betimleme olarak metalaştırılması arasındaki mücadele haline gelir. Bir öznelliğin üstesinden gelebilme olanağı bu altyapısal mücadelenin altında yatar. Arzu üretiminin araçları- bilginin maddi olmayan artı değerinin akışını sağlayabilen vektörler, öznelliği serbestleştirmek üzere başlatılan mücadeledeki ilk ve son noktadır. Ayaklanmadaki herhangi bir öznenin imgesi bir arzu nesnesi haline döndürülebilir ama vektörün kendisi başka bir meseledir. Vektörün serbestleşmesi, vektörel dünyanın tek mutlak yasağıdır ve ona meydan okunmak üzere olan noktadır. [296]

Bilginin serbest bir şekilde akışını sağlayan vektörlerin varlığının, evrensel olmasa da, dünyanın dört bir yanında ondan önceki sermaye saltanatınınkinden bile daha total yeni bir kıtlık rejimine eşlik ettiği görülür. Her yerde arzunun metalaşmış karşılığı olarak sunulan işaretler vardır; her yerde sahip olmadıkları işaretler tarafından yadsındıklarını düşünerek üçkâğıda getirilen öznelere vardır. Bazen bu öznenin tepkisel bir şekilde sertleşmesine neden olur. Bu bir takım gelenek zarfı içinde ya da vektörel dünyayı önceden getirmiş gibi görünenlerin içinde bir sığınak yaratır ve yeterince paradokssal olsa bile, vektörel olan artık geleneksel olanın kendisini geleneğin bir betimlemesi olarak yeniden üreteceği tek araç olur. Bazen gelenekteki bu sertleşme ve sığınma, açıkça olmasa da, bu sahte geleneğin karşı koyabileceği vektörel gücün imgeleri olabilecek gerekli niteliklerin bulunması noktasında çarpıcı bir şiddet yaratır. Vektör, vektörel olanın ivme kazanmasının paradoksal etkisiyle kendi vektörel tepkisini meydana getirir. Artık bizim köklerimiz yok, antenlerimiz var. Ve artık bizim kökenlerimiz yok, uçbirimlerimiz var. [297].

Vektörel sınıf arzuyu nesneden ayırır ve onu işarete bağlar. Arzulananın bu işaretleri kıtlığın ta kendisini anlamı gelmelerine rağmen hızla çoğalırlar. Ancak popüler arzunun her zaman kaynakları vardır ve vektörel arzu uyurken yakalanabilir. Popüler arzu çabucak önce kendisinin bir taklidi olan işareti taklit etmeyi öğrenir. Kendisini yeniden, ama ikinci göbekten, sahte olana göz dikerek

ve göz dikileni çarpıtarak kendisi olarak mal eder. Hacke kalan tüm şey, arzunun kendi bolluğundan bilgininin maddi olmayan çeşitliliğine doğru bir patikadır. [298]

Vektörel sınıfın çalışmasında fark edilir bir umutsuzluk havası vardır, maddi dünyada gerekli temeli olmayan bir kıtlık üzerine kurulu metalaşmış arzu rejiminin sürekliliğiyle ilgili sabit bir kaygı vardır. Üretici sınıflar tekrar tekrar kendilerini kendi arzularını tasdikleyebilir olarak gördüklerinin, bu öznenin onları nadiren metaya bağladığı ve bu kıtlığın doğanın nesnel bir gerçeği değil de sınıf yönetiminin ürünü olduğu bir farkındalığın eşiğine gelirler. Popüler arzunun eski köstebeği, vektörel iktidarın kurumlarının altında onun toprağını kazarak durmaksızın çalışır. [299]

İhtiyaç her yerde ve her daim yalnızca ihtiyaçtır. İnsanların düzüşmeleri, yemek yemeleri, acı çekmeleri ve ölmeleri aphoristlerin ebedi kaygılarıdır. İhtiyaçtan ayrı olarak insanoğlunun kolektif çabalarından ortaya çıkan şey yalnızca tarihi değil aynı zamanda bir betimleme olarak tarihin üretimini meydana getirir. Bataille: “Dünyadaki yaşamın tarihi esasen vahşi bir savurganlığın sonucudur, baskın vaka lüksün gelişimi ve gittikçe artan külfetli hayat biçimlerinin üretilmesidir.”[300]

Bir artı değer birikimi, onun kullanımı üzerindeki mücadele, onun savaşa, şölene ya da tarih yazımına yatırımı, ya da daha da fazla artı değer üretimine dönülmesi, bu tarihin yaşadıklarıdır ve yaşananların tarihidir. Artı bir değer toplaması onun kullanımı üzerinde mücadele edilecek soyut bir düzlemin yaradılışını da beraberinde getirir. Bu gizli bir tarihtir. Artı değer dağılımı için mücadele eden her başarılı yönetici sınıf kendisini büsbütün tarihin yazarı olarak betimler. Ama artı değer gizli tarihinde, onun soyutlanması yoluyla artı değer imkânı yaratan, ondan emek çıkarılmasını sağlayan ve bir çağdan diğerine bir mırıltı gibi taşınan tarihin artı değerini kuran birikimi yaratan haktır. [301]

Soyut haldeki sınıf toplumu artı değer birikiminden ortaya çıkar ve artı değer dağılımından lüks ve hediye şeklindeki bir fırsatı ve artı değer tekrar üretimin kendi-

sine yatırılmasını betimler. Bu andan itibaren her zaman eşleşebileceği bir arzunun artı değerini arayarak artı değer in içinde olacak olan üretimin kendisi olacaktır. [302]

İnsan toplumunun üretken gelişimi olan özü kavramaya çalışan teoriler iki biçimden biri olabilir. Bu teoriler kıtlık kavramına dayanabilirler ve kıt kaynakların idaresini eline geçirmek zorunda olan bir sınıfın ya da diğerlerinin yönetimini meşrulaştırabilirler. Ya da artı değer rezaletine, toplumdaki üretici sınıfların onların acil ihtiyaçlarından daha fazlasını üretmeleri ve kendilerini bu artı değerden mahrum bırakılmış olarak görmeleri kanaatine dayanıyor olabilirler. Üretici sınıfların bakış açısına göre, bunlardan yalnızca biri teori, diğeri de ideolojidir- yani çıkarlarının dışavurumuna yardımcı dokunmuyordur. [303]

Dünyanın büyük çoğunluğunda ezici bir açlık tecrübesinin olması fazlasıyla doğrudur ve bu durum dünyanın vektörelleşmesi tarafından fazlasıyla hafifletilir. Doğa meta üretimi için gittikçe niceliksel bir kaynak haline geldikçe, çok gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerdeki üretici sınıflar da benzer şekilde vektörel sınıfın dünyaya kazandırdığı gücü, aniden açlık, fakirlik, işsizlik ve kıtlık patlamaları yarattığı gibi ani zenginlik patlamaları da yaratarak orada ya da burada istediği zaman gelişimi yöneten bir güç olarak algılamaya başlarlar. [304]

Bir ödeme paketi ve metalaşmış prim üzerindeki kendi geçici kavrayış bilgileriyle üretici sınıfları yola getiren ay-

nı vektörel bilgi akışları, aynı zamanda tekrar tekrar dünyanın sahip olduğu uçsuz bucaksız verimli kaynakları ve kıtlık deneyiminin yapay doğasını gösterir. Nesneleri ve öznelere üretkenliğin muazzam küresel dansında birbirine sıkıca bağlayan bilgiyi dokuyan vektörler, dünyaya artı değer gösterisinden başka bir şey olmadığını gösteren vektörlerle aynıdır. [305]

Aynı vektörel bağlantı, vektörel sınıf tarafından nesnelleştirilmiş meta biçimine tekrar tıktırılmak ve yapay bir kıtlık olarak üretici sınıflardan ayrı tutulmak üzere tekrar tekrar meta biçiminden kaçan ve üretici sınıflar arasında kendi priminin reklâmını yapan saf bir hediye gibi akan bilginin kendisinin sonsuz sanallığını gösterir. [306]

Vektörel sınıf nesnel şeylerin artı değerinin yanı sıra öznel arzunun artı bir değerini de devam ettirmelidir. Arzu bir adım öne çekilmeli, daha az talep ertelenmeli ve şeylerin faydasız bolluğu kendi beyhudeliğinin çıplak ışığı altında görünmelidir. Bu görüldüğünden daha zordur. Üretici sınıflar, sanki onlar her nasılsa doğuştan hakları olan üretken enerjiden yoksunlarmış gibi, arzunun bu kolektif dışavurumunun onlardan tahsis edildiğini, metalara dönüştürülüp onlara geri satıldığını görmek için tekrar tekrar ihtiyaç ve metalaşma dışındaki kendi arzu dışavurumlarını yaratırlar. [307]

Pastoraller kıtlığın hakiki evlatlarıdır. Kapitalist sınıf kıtlık yönetimini bir miktar güvenle sürdürür; vektörel

sınıf ise kıtlığı yalnızca giderek artan yapay araçlarla sürdürür. Vektörel sınıf kıtlığın imzası altında, bilgiyi sanki bir arzu nesneymiş gibi metalaştırır. Üretici sınıflar haklı olarak tüm metalaşmış bilgiyi kendi kolektif üretimi yapmak üzere sahiplenirler. Biz üreticiler, tüm imgelerin, hikayelerin ve kültürü var eden vahşi savurganlıkların hepsinin kaynağıyız. Üretici sınıflar bilginin her türlü dışavurumunun serbestçe korsanlığını ve kaçakçılığını yaparken, vektörel sınıf bunların hepsini metalaşmış biçime getirmek için çabalar. Mauss: "Onların bireysel olduğu kadar kolektif zihnin ürünü olduğunun öne sürülmesinden hoşlanılır. Herkes onların mümkün olduğu kadar çabuk bir şekilde kamusal alana düşmelerini ya da zenginliğin genel dolaşımına katılmalarını diler." [308]

Vektörel sınıf bu üretkenliği metalaştırmak için yepyeni yollar ve araçlar üretip böylelikle bir arzunun artı değerini ve arzulanan nesnenin kıtlığını beslemek için hackerların çabalarına yardım eder. Vektörel sınıf bilgi üreten ve dağıtan tüm vektörler üzerinde tekel sahibi olmayı kısıtlayarak, arzunun serbest üretkenliği için daha da yakıt üretmeye devam eden hacker sınıfının serbest üretkenliğini tamamıyla sınırlayamaz. Yeni imgeler ve hikâyeler, onları örgütleyecek yeni vektörler, dünyayı algılayıcı ve örgütleyici yeni teknik araçlar, yaşantı üretecek yeni kültürel araçlar. Vektörel sınıf üretkenliği teşvik etme ihtiyacında gözü döndüğünde, metanın kendisini aşan fazla üretkenliği ikna eder. [309]

Çiftçiler ve işçiler, metalaşmış bilgi akışı üzerinden hackerların varolduğunu ve arzuyu kıtlığın olumsuzluğundan kurtarma imkânı olan, hem öznel hem de nesnel eksenler üzerinde yeni soyutlamalar üretmek için çabalandıklarının farkına varırlar. Vektörel sınıfın sanallığı kitlelere sattığı metalaşmış biçimden ziyade, yeni soyutlamaları benimseyip kendilerini onlara uyarlamayı öğrenirler. [310]

Çiftçiler ve işçiler, hacker sınıfının da biraz yardımıyla özgürleşmeyi dileyen bilgiyi ve onun yalnızca vektörün metalaşmasının yapay araçları ve betimlemenin devlet tarafından denetlenmesi yoluyla korunan kıtlığını keşfederler. İlk olarak üretici sınıflar, dilediklerini elde edebilecek bir araç olarak bilgiyi serbestçe yayacak araçları bulurlar. Ancak bilginin özgürleşmesi, üçüncü doğanın paylarında bile, kıtlık ekonomisini ve nesnenin kıtlığı yoluyla korunan özne ve nesne ayrımını ihlal eder. Üretici sınıflar öncelikle kasıtsız olarak ama bir şekilde kıtlığın kendisinin dışında bir arzunun tohumlarını atmaya dair kendi serbest üretkenliklerine kavuşurlar. [311]

Vektörel sınıf -ironilerin alasını- kıtlığın alasını keşfeder. Bilgi için yeni "iş modelleri" bulmaya çalışır ama bilginin üretiminin her bir dalı üzerindeki tekellerin biçimlenmesi yoluyla onun yapay kıtlığından bir artı değer çıkarabilecek tek güvenilir aracın yerleşmesiyle sonuçlanır. Bilgi stokları, akışları ve vektörleri sürecin tüm öğelerinin kusursuz bir şekilde metalaşmasından bir artı değer elde etme gayesiyle muazzam girişimlerde bir araya getirilir-

ler. Vektörel sınıf, üretici sınıflardan kendi kültürlerini yeniden yaratmaya yarayacak özgür herhangi bir aracı esirgeyerek, üretici sınıflara kendi ruhlarını geri satmaktan bir artı değer elde etmeyi umarlar. Ancak vektörel sınıfın en büyük gücü olan vektörü tekelleştirme kapasitesi, onun zayıflığını gösterir. Tek yoksunluk gereksinimin yoksunluğudur. Gerekli olan tek şey ise gereksinimin ortadan kaldırılmasıdır. Kıtlık yalnızca kıtlığın kendisidir. [312]

Vektör viraldır. Burroughs: "Sözcük artık bir virüstdür. Grip virüsü bir zamanlar sağlıklı bir ciğer hücresi olmuş olabilir. Artık ciğerleri istila eden ve zarar veren parazit bir organizmadır. Sözcük bir zamanlar sağlıklı bir sinir hücresi olmuş olabilir. Artık merkezi sinir sistemini istila eden ve zarar veren parazit bir organizmadır."* Ve sözcük ya da virüs vektör sayesinde hosttan hosta taşınır. Vektör belirli bir hastalık mikrobunun bir kitleden diğerine gidip gelme yolu ve aracıdır. Su kolera için, vücut sıvıları da HIV için bir vektördür. Yayılma yoluyla, vektör hareket eden herhangi bir araç olabilir. Taşıyıcı vektörler nesneleri ve özneleri taşırlar. İletişim vektörleri ise bilgiyi taşırlar. [313]

Telgraf, telefon, televizyon, telekomünikasyon; bu terimler yalnızca belirli vektörleri değil aynı zamanda, dünyaya getirdikleri ve yaydıkları genel soyut bir kapasiteyi de adlandıırırlar. Hepsi telestezinin ya da belli bir mesafedeki algının biçimleridir. Telgrafla başlayarak, telestezi vektörü bilginin diğer tüm şeylere ilişkin hareket ettiği noktada hızını arttırır. Telestezi diğer tüm hızlar ölçülüp izlenebilirken soyut hızı yaratır. [314]

Vektörün gelişimi mülkiyetin soyutlanmasının doğayı giderek meta saltanatının boyunduruğu altına soktuğu bir alan yaratır. Marx: " Sermaye doğası gereği her türlü mekânsal engelin ötesine geçer. Böylelikle değiş tokuşun fiziksel koşullarının yaratılması -iletişim ve nakil araçları-

nın yaratılması, mekânın zamanla yok edilmesi- onun için olağanüstü bir ihtiyaç haline gelir.”* Belli geleneklerin ve zarfların imha edilmesi için maddi araçları yalnızca sermaye değil aynı zamanda vektör de sağlar. Mülkiyetin soyutlanmasının bir aşaması olarak sermaye ve mülkiyetin tüm biçimleri, yalnızca onu dünyanın ölesine taşıyan vektörün maddi gelişimi yoluyla dünyaya adım atarlar. [315]

Sermayenin vektörel olan olağanüstü ihtiyacı, sermaye ve çıkarlarının, sermayenin vektöre bağımlılığını sömüren yeni bir yönetici sınıf -vektörel sınıf- tarafından ele geçirilmesine yol açar.

Sermayenin pastoral sınıf üzerinden ortaya çıkması gibi, mülkiyetin en soyut tarafına yönelen uzmanlaşmış bir çıkar olarak vektörel sınıf da sermaye üzerinden ortaya çıkar ve önceki sınıfın kalanlarıyla bir bağlantı kurabilen soyutlamayı denetleyen kaldıraç gücünü keşfeder. Telestezi vektörlerinin iletişimi taşıyıcı vektörlerden ayırmasıyla, bilgi tüm yönleriyle -bir stok, akış ve vektör olarak- metalaşmaya hazır bir soyutlama olarak ortaya çıkar. [316]

Vektörel sınıf, hackerların kendi rekabete dayalı üstünlüklerini ve girişimlerinin karlılığını devam ettirmek için ürettikleri ilerlemelere kendisinden önceki pastoral ve kapitalist sınıflardan bile daha fazla bağlıdır. Toprak ve sermaye sahipleri gerekli yatırımın herkesin harcı olmaması nedeniyle hüküm sürebilirken, vektörel sınıf niteliksel olarak yeni üretim biçimleri meydana getirip eski üre-

tim araçlarının değerini düşüren sabit hacklere bağlı bir mülkiyet biçimine bel bağlar. Vektörel sınıf hacklemeden tahsis ettiği artı değeri emsalsiz bir rütbeye yatırır ve girişimlerinin zenginliğini entelektüel mülkiyete dayandırır. Onun hacklemeye yaptığı yatırım hemen hemen tarafsızdır. O bilgiyi bir meta biçiminde vektörelize etmenin yepyeni yollarını arar. [317]

Bilgi bir kere bir rejimin nesnesi haline gelirse, payını bilginin mülkiyetinden çıkaran vektörel bir sınıf meydana çıkar. Bu sınıf kendi içinde bilgiyi bir kaynak olarak metalaştırmanın en karlı yolları için yarışır. Bilginin metalaştırılması onun vektörelleştirilmesini getirir. Bilgiden bir artı değer elde etmek için bilgiyi mekândan ve hatta zamandan aktarabilecek teknolojilerin olmasını gerekir. Bilginin stoklanması en az onun iletilmesi kadar değerli olabilir ve telestezinin mekân yoluyla var olan bir vektör olması gibi, arşiv de zaman yoluyla var olan bir vektördür. Mekânın ve zamanın tüm potansiyeli vektörel sınıfın nesnesi haline gelir. [318]

Vektörel sınıf bilgiyi vektörelleştiren güçlü teknolojilere sahip olursa kendini iyice gösterir. Bilgi kendi üretiminin ve dolaşımının maddi koşullarından ayrı bir şey haline gelir. Bilgi belli mekânlardan, kültürlerden, biçimlerden elde edilir ve mülkiyet adı altında sürekli genişleyen halkalara yayılır. Bilginin dünyadan soyutlanması, sırasıyla, dünyayı kendisinden soyutlama aracı haline gelir. [319]

Vektörel sınıf iletişim vektörlerinin yanı sıra bilgi stoklarını ya da akışlarını da metalaştırabilir. Bir bilgi stoku bir arşivdir, zaman içerisinde muhafaza edilen bir bilginin içeriğinin daimi bir değeri vardır. Bir bilgi akışı olaylardan geçici değer bilgisini çıkarma ve onu çabucak ve geniş kapsamda yayma kapasitesidir. Bir vektör ya bir stokun geçici dağılımını ya da bir bilgi akışının mekânsal dağılımını sağlayan araçtır. Bir sınıf iktidarı olarak vektörel iktidar, tüm bu üç yönün mülkiyetinden ve denetiminden doğar. [320]

Vektör yalnızca kendi üretiminin belli koşullarından bilgi soyutlamaz, temas kurduğu tüm diğer ilişkileri soyutlar. Piyasaların, devletlerin, orduların, kültürlerin, yerlerden ulusala ve ulusaldan uluslar üstüne biçimlerin etki alanının genişlemesi, bilginin onları beraberce ipe dizmek üzere gidip geldiği vektörlerin gelişimi tarafından bu duruma getirilmiştir. Vektör genişleterek, patlatarak ya da yalamaya ve sıkıca kapamaya kışkırtarak herhangi bir zarfı traverse edebilir. [321]

Telestezi, vektörlerden derlenen bilgi soyutlamasının bu dönüştürülemez hali, nesnel ve öznel hareketlerin hızından edinilen serbest bilgiden hacklenerek elde edilmiştir. Bilgi bir kere insanlardan ya da nesnelerden daha hızlı hareket edebilirse, insanların ve nesnelerin sürekli genişleyen zarflardaki üretken eylemin çıkarları üzerine birbirine örüldüğü araç haline gelir. Telestezi vektörleri üstün hızlarıyla hareket vektörünün denetimini ele geçirirlerse, ikinci doğayı yönetme ve şekillendirme gücüne sahip

üçüncü bir doğa ortaya çıkar. Ama herhangi bir gündelik olay gibi- bu "normal" görünür. Üçüncü doğa tarihi hale geldikçe, vektör de normal hale gelir. [322]

Hareket vektörleri doğanın coğrafyasından soyutlar ve kolektif insan emeğinin doğayı ikinci doğaya dönüştürdüğü eksenleri temin eder. İkinci doğa dünyada, özgürlüğün kazanıldığı ama sınıf yönetiminin üretici sınıflara yine yeni zorunluluklar yükledikleri yeni bir yuva vaat eder. Uzaktaki telestezi vektörleri ikinci doğayı kendisinden soyutlayarak, yeni özgürlüklerin kazanıldığı ve sınıf egemenliği tarafından yeni zorunlulukların üretildiği üçüncü bir dünya meydana getirir. Ama vektör dünyaya giderek daha fazla soyutlama getirdikçe, sanala kapısını daha çok açar. Üçüncü doğanın coğrafyası, sanal bir coğrafya haline gelir. [323]

İkinci doğanın kendisini ona bağlı olmasına rağmen doğadan çıkarması gibi, üçüncü doğa da kendisini doğadan çıkarır ve ona bağlıdır. Üçüncü doğa bir üstünlük ya da doğadan kaçış demek değildir, ama yalnızca kolektif insan emeğinin bir ürünü olarak doğanın sanallığının dünyaya salıverilmesidir. [324]

Telestezinin gelişiyile, iletişim vektörü doğaya ilaveten ikinci doğada da olmak üzere her ikisinde de bir güç haline gelmiştir. Vektör doğanın ölçülebilir bir kaynak gibi, bir nesne gibi yönetici sınıf tarafından metalaştırılmak ve sömürülmek üzere yakalandığı, her daim mevcut üçüncü bir doğa yaratarak doğanın sömürülmesini şiddetlendirir. [325]

Vektörel çağın yönetici sınıflarının her biri dünyaya bulduğu gibi el koyar ve daima soyut araçları konuşlandırarak varisleri tarafından el konulmaya hazır bir dünya haline getirir. Pastoral sınıf doğaya kendi mülkiyetiymiş gibi el koyar ve ondan artı bir değer çıkarır. Kapitalist sınıf onu ikinci bir doğa, üstesinden gelinmese bile doğanın nesnelleştirmeye olan direncinin azaltıldığı inşa edilmiş bir çevre haline dönüştürür. Vektörel sınıf ikinci doğayı, özdeki hem doğal hem de toplumsal kaynakların nesne olarak betimlenebildiği üçüncü bir doğanın saltanatı için maddi koşullar olarak kendine mal eder. [326]

Vektör üretici sınıfların işe koyulmalarının şiddetini artırır ancak meta üretimi biçiminde. Yalnızca doğa değil aynı zamanda ikinci doğa da nesnelleştirilir ve ölçülebilir. Üretici sınıflar kendilerini ölçme ve hesaplama nesneleri haline dönmüş bulurlar. Üçüncü doğa, ikinci doğanın kendini küresel olarak algılamaya başlamasıyla ivme kazandığı ve şiddetlendiği bir çevre haline gelir. Üçüncü bir doğanın idaresi altındaki ikinci doğa, aynı zamanda doğanın kendisinin nesnelleştirilmiş bir şekilde zapt edildiği bir işliktir. Tam olarak nesnelleştiren bir güç, bir kaynak olarak onu kendi bütünlüğünde ele geçirdiği anda; doğa dünya gibi görünür ve dünya doğa gibi görünür. [327]

Telestezi her şeyin, dünyayı eş zamanlı olarak nesnelerin üretken ilişkiye kar sağlayacakları bir alan gibi gören anlayışa göre ölçülmesine, karşılaştırılmasına ve aynı zamanda kaynakların idaresine müsaade eder. Kaynaklar

olarak nesnelleştirilmiş doğa ve ikinci doğa, eş zamanlı olarak hesaplamaya ve seferberliğe hazırdır. Mekân ansızın gelecek emre tabidir. Ancak dünyanın belli bir tahsisatı olarak rasyonel olan aynı derecede rasyonel tüm diğer tahsisatlarla, irrasyonel bir bütünlükte bir araya gelir. Ya da aynı kapıya çıkan, statik bir denge olarak sayılan gerçekten bir düzen olan vektörel düzenin, dinamik bir olayı göz önüne sermesiyle mantıklı bir biçimde kaynaklarının tükenmesine itmesidir. [328]

Vektörel sınıf hesaplamasının ve denetimin anlık ve küresel bir düzleminin yanılmasıdır. Ama yalnızca dünyanın üretici sınıflarının çok iyi bildikleri gibi, nesnel dünya üzerinde öznel gücü elinde bulunduran aslında vektörel sınıf değildir. Vektörün kendisi yalnızca meta-laşmış haliyle ele geçirilebilecek bir dünya doğrultusunda iradenin yegâne veri havuzu haline gelerek komuta rolüne el koyar. Ortaya çıkan bu küresel düzlem aynı anda bütünleştirici ve bölümseldir. Bir bütünlük yalnızca bir yönde ortaya çıkar. [329]

Vektörel sınıf bu üçüncü doğayı dünyaya salıverir ve bundan dolayı ya da dolaysız, kar elde eder. Dünyayı nesnelleştirilmiş şeklinde ele geçirmek için vektörel kapasiteyi-telestezi kapasitesini sattığı üretici sınıflardan ve aynı zamanda diğer yönetici sınıflardan kar elde eder. Bazen vektörel sınıf kapitalist sınıf ve pastoral sınıf ile rekabet eder; bazen dolap çevirir ve işbirliği yapar. Devlet şekli kendini ona uydurur. Vektörel sınıf ile devlet iktidarının ilişkisinin göstergesi, hava dalgaları ve şebekeler gi-

bi vektörleri yöneten ve patentleri, telif haklarını ve ticari markaları düzenleyen kanunların değişmesidir. Düşün-
cenin ve havanın mülkiyet olarak kendi belimlenmelerine
tabi kılınmalarından vektörel sınıfın kendisi sorumludur.
[330]

Bu dünyanın vektörelleşmesi onun tüm kaynaklarının
üretken potansiyelinin ve aynı zamanda içinde olan her
şey için bir kaynak kategorisinin yaratılmasının özgür bı-
rakılmasıdır. Vektörel olan yalnızca her şeyi bir kaynak
olarak algılama potansiyeli değil aynı zamanda hangi
kaynaktan olursa olsun bu kaynağın üretken ilişkiye kar-
sağlaması potansiyeli demektir. Vektör belli coğrafyaların
kendine özgü niteliklerini değiştirilebilir nitelikler gibi
sunarak, onları sanal coğrafyaya döndürür. [331]

Vektörün saltanatı her şeyin bir meta olarak kavrana-
bildiği bir saltanattır. Her şey dilendiği takdirde başka bir
şeye dönüştürülebilecek, yeni bir değer yaratımında
herhangi bir değer nesnesiyle bir araya getirilebilecek,
farklı ve değerli bir şey gibi görünür. Vektörün saltanatı
değerin saltanatıdır. [332]

Üçüncü doğayı harekete geçirmekle, vektörel sınıf
kendisini kendi yaratımını kontrol etmekten aciz halde
bulur. Nesnellik vektörel sınıfa değil, onun eyleminin
kümülatif üretimine, vektörün yayılımını arttıran üçüncü
doğaya bağlıdır. Buna ek olarak doğa, bir de, kendi sınır-
larını zorlayarak gösterecek hale gelir. Bu kısıtlamalar her
gün onlarla yaşamak zorunda olan üretici sınıfların dik-

katinden kaçmaz. Üçüncü doğa, ikinci doğanın hep idame ettirildiği şekilde, doğal kaynakları tahsis etmekte başarısız olmuştur. [333]

Bunda üretici sınıflar için züğürt tesellisi olabilir. Hayatlarından bilgi elde edildiği ve onlara meta biçiminde geri döndüğü araçları denetleyemezler. Dünyadaki her şeyin bir anlık nicelleştirilmesine dayanan kaynakların dağılımını denetleyemezler ama zaten hiçbir sınıf bunu yapamaz. Vektörel sınıf dünya üzerinde kendi emeklerine ve haraçlarına bile egemen olan bir egemenlik aracı yaratır. [334]

Vektör dünya çapında bir güçtür ancak eşit miktarda dağılmamıştır. Vektörün doğasındaki hiçbir şey orası yerine burada, o insanlar yerine bu insanlar arasında, bu hinterlandlar yerine bu şehirler arasında, az gelişmiş ülkeler yerine imparatorluklarda konuşlanması gerektiğini belirleyemez. Vektörle ilgili hiçbir şey sözde, patrondan işçiye, şehirden taşraya, imparatorluktan koloniye, çok gelişmiş dünyadan az gelişmiş dünyaya, hangi akıntılarda yalnızca tek bir yöne akması gerektiğini söyleyemez. Ve bu da, zaten bildiğimiz gibi vektöreldir. Bu potansiyeli açık ama yine de kısıtlı uygulama tam da vektörün halini gösterir. Geometride bir figür olarak vektör, sabit bir konumu olmayan sabit bir çizgidir. Teknolojide bir figür olarak vektör, sabit hız ve kapasite niteliklerine sahip bir hareket aracıdır ama önceden belirlenmiş bir uygulama değildir. Bir vektör kısmen belirli ve aynı zamanda açık-

tır. Bir vektör kısmen gerçek, kısmen de sanaldır. Teknoloji tarafından belirlenen tek şey, nerede ve nasıldan ziyade, bilginin ne şekilde nesnelleştirileceğidir.

Bu vektörel gelişim, onun sanal açıklığına el koyan ve onu gerçekten eşitsiz duruma getiren sınıf iktidarı şekline, teknik fetişin ötesine bakan bir analizi gerektiren eşit olmayan bir gelişimdir.³³⁵

Dünyanın en gelişmiş bölgelerinde tüm hayatlar kendilerini vektörlerin muazzam bir birikimi olarak sunarlar. Çok gelişmiş dünyanın “gelişimini” sağlayan vektörün yayılması ve kuvvetlenmesidir. Bu cehennemın en ücra köşelerine doğru bir ilerleme gibi görünse de, görüldüğüyle kalmayabilir de. [336]

Az gelişmiş dünyada vektör doğanın ikinci doğaya dönüşümünün gerçekleştiği araç haline gelir.

Ama en azından çok gelişmiş dünyada bu süreç, üretici sınıfların kendi yerel yönetici sınıflarına karşı mücadele etmelerine imkân sağlarken, az gelişmiş dünyada da üretici sınıflar küresel ve soyut üçüncü bir dünyaya karşı mücadele etmelidirler. Orada keşfedilen ve el konulan doğal ve toplumsal kaynaklar, ileride başka bir yerdeki çok gelişmenin gelişimi için araç haline gelir. [337]

Söz konusu bunun nasıl her zaman vektörel gelişimin kolonyal boyutunda olduğudur. Ama az gelişmiş dünya bir kere kesin bir şekilde zorla el koymaya ve metalaşmaya karşı mücadele ederse, artık her yerde ve hiçbir yerde soyut ve vektörel güce karşı mücadele eder. Bir zamanlar

kolonilere bir tabur asker hükmediyordu; şimdi-bir falanks banker. Az gelişmiş dünyanın, çok gelişmiş dünyadan fışkıran vektörel güce karşı kendi sınırlarını savunmak için vektörel gücü elde etmekten başka pek fazla şansı yoktu. [338]

Tamamlanmış vektör tüm yönleriyle ve ehemmiyetiyle potansiyel olarak her iki dünyadan biri haline gelen bu dünyayı elinde tutan bağlantı olabilirdi. Henüz vuku bulmayan bu dünya, keşfedebildiğimiz kadarıyla gerçek dünyanın hakikaten sanal yönü olmasına rağmen, bu potansiyeli kısıtlayan güçlerin bir sorgulanmasına yol açar. Vektörün metalaşmış biçimi ve vektörel sınıf yönetimine bağımlılığı tarafından vektörün gelişim yönünün dayatıldığı kısıtlamanın nedeni açıklanmalıdır. [339]

Hacker sınıfı vektörü meta saltanatından kurtarmaya çalışır ama onu rasgele bir şekilde özgür bırakmak için değil. Daha ziyade onu kolektif ve demokratik gelişime bağlamak için. Hacker sınıfı vektörün sanallığını yalnızca prensip itibariyle salıverir. Bu potansiyeli gerçeğe çevirmek üretici sınıfların birleşmesine kalıdır. Üretici sınıflar vektör üzerinde bir kere gerçek denetime sahip olurlarsa, işte o zaman onun sanal güçleri kolektif oluşun bir süreci olarak salınabilir. [340]

Vektörel sınıfın denetimi altında, vektör nesnelleştirme araçları yoluyla ilerler ve karşılıklı bir öznellik yaratır. Nesnenin soyut bir değer haline gelmesi gibi, özne de soyut bir hal alır. Çok gelişmiş bir ülkede olmanın hayalini kuran ama evrensel olarak aydınlanmış özne anlamına

gelmeyen vektörel bir öznellik ortaya çıkar. Vektörel öznellik soyuttur ama evrensel değildir. Kendi özgüllüğünü, vektörün soyut düzleminde görünen değerlerin farklılaştırılmasının içselleştirilmesi olarak kazanır. Bu öznellik vektörel nesnellik kadar kısmidir -bir özne potansiyel olarak bilirken, bir nesnenin kendisine bir kaynak olarak vektör tarafından el konulduğunu bilmemesinin yarattığı fark. Özne, benzer değer alanları -eksikliği ilk sırada yaratan vektörün alanı- ile tamamlamaya çalışabileceği kendi kısmiliğini bir kayıp ya da eksiklik olarak görür. Ya da vektörü sınıf egemenliği altında iletişimin egemen biçiminden dışlanan niteliklerin üretimine açarak hackleyebilir. [341]

Vektörel sınıf her fırsatta vektör üzerindeki öznel gücünü korumaya çalışır ama vektörün yayılımından kar etmeye devam ettiği sürece, vektör üzerindeki bir miktar kapasite her zaman kontrolü kaybedecektir. Vektör üzerinden satmaya çalıştığı bilgiyi ticarileştirmek ve kar elde etmek için, bir dereceye kadar onların gerçek arzularına dayanarak üretici sınıfların büyük çoğunluğuna hitap etmelidir. Vektörel sınıf her zaman kendisini vektörü üretici sınıflara açarken ve sonrasında uyandırdığı yoğun arzuları dindirmeye ve yeniden el koymaya çalışırken bulur. Betimlemelerin gerçek isyanı betimlemeye karşı kaçınılmaz isyanlar doğurur. [342]

Sanki onlara arzunun üretici temsilcileri olarak hitap edilmiş gibi, kendilerini gerçekten kendileri olarak ve kendileri için üretmek ve mevcut vektörleri kolektif bir

oluş için kullanmak gerçekten yalnızca üretici sınıflara kalır. Üretici sınıflar tarafından verilen bu sınıf iktidarı mücadelesi, kolektif oluş için verilen bir mücadeledir. Bu mücadele, hayatta kalmak için verilen, doğanın tüm boyutlarıyla yaşamın ve kolektif güçlerin çokluğu olarak görülmesinin gerektiği gezegensel mücadele ile birleşir. [343]

Hackerlara okunabilecek en büyük meydan okuma yalnızca, vektörün geliştirebileceği soyutlamaları yaratmak değil, en öldürücü ve tek taraflı gelişme olan metalaşmanın yanı sıra, bilimum nesnelleştirmenin de üstesinden gelebilen kolektif dışavurumun biçimleridir. Ama hacker sınıfı tek başına dünyayı değiştiremez. Kendisini metanın saltanatının devam etmesi için kiralık olarak vektörel sınıfa sunabilir; ya da soyutlamayı meta biçiminin sınırlarının ötesine iterek kendisini üretici sınıflara bir armağan olarak dışa vurabilir. Hacker sınıfı sanallaştırır, üretici sınıflar gerçekleştirir. [344]

Hacker sınıfının üretimin üretiminden, dünyanın soyutlanmasından, doğanın sanallığının dışavurumundan olan çıkarı, doğanın kendi ihtiyaçları ve çıkarlarıyla uzlaşmaya sevk edilebilir. Ama bu da yalnızca başka bir tarihe doğru adım atmaktır. Doğanın kendisini ne nesne ne de özne olarak, yalnızca onun sonsuz sanallığı olarak, kendisi olarak dışa vurduğu bir tarih. Dördüncü ya da beşinci bir doğanın, sonsuza dek giden doğanın üretiminin, doğanın kendisini doğruladığı bir tarih. [345]

Vektörün nesnelleştirdiği doğanın kaynaklarının eşitsiz gelişimi, devletlerarasında sömürü ilişkisine yol açar. Bunlar, yönetici sınıfın çabucak soyutlamaların kontrolünü ele geçirebileceği ve onları üretken bir şekilde diğer devletler üzerinden güç kazanan kaynaklara uygulayacağı ve eşit olmayan takas ilişkisine zorlayabileceği devletlerdir. [346]

En gelişmiş devletler, belli mülkiyet formlarının feodal yamasının ve kaynakları dağıtan geleneksel araçların daha üretken, soyut ve vektörel biçimler tarafından alaşağı edildiği devletlerdir. Yerel ve niteliksel mülkiyet biçimleri, çiftçileri pastorallerle ve işçileri kapitalistlerle önce yerel, sonra bölgesel ve daha sonra da ulusal ölçekte rekabete sokan özel mülkiyetin soyutlanmasına yol açar. [347]

Mekânın bu soyutlanması, yayılımının her aşamasında, iletişim vektörlerinin soyut coğrafyaları üzerinden doğanın ve ikinci doğanın somut ve ayrıntıları ile belirlenmiş coğrafyalarında gelişir. Vektör, yerelliklerin bölgelere, bölgelerin devletlere, devletlerin de devlet üstü birliklere karışıp kaybolduğu düzlemi meydana getirir. Telestezinin gelişimi ve vektörün iletişim ve taşıma olarak iki kola ayrılması bu süreci büyük ölçüde hızlandırır. [348]

Artı değer üretimini en iyi açığa çıkaran hack nerede olursa olsun çabucak tanımlanabilir, uygulanıp pratiğe dökülebilir, artı değer birikir ve en üretken yerelliklerin, bölgelerin, devletlerin ve devlet üstü birliklerin bölgesel güçleri süratle büyür. Eğer hack vektörün gelişimini hızlandırırsa, vektör de hacki hızlandırır. Her biri diğerinin potansiyelinin ve bu üretkenliğin en geliştiği bölgelerin bir çarpanıdır. [349]

Hackleme nerede en serbest, en iyi kaynaklı ve en hızlı tatbik edilmiş; olursa olsun, bir artı değer açığa çıkarılır ve üretkenlik büyür. Hacklemenin metalaşmaya uygulandığı yer neresi olursa olsun, tüm geleneksel ve yerel tımarlar, üretken olmayan boşluklar temizlenmiştir ve onların kaynakları her daim çeşitli üretken olanakları ilerde üretilebileceği çok daha büyük kaynak havuzlarına dökmüştür. [350]

Hackleme en çeşitli üretken olanakları nerede üretmiş olursa olsun, bölgeyi onun taleplerine bağımlı kılan güç ortaya çıkar. Yerellikler bölgelere, bölgeler devletlere, devletler diğer devletlere hükmeder. Bu muazzam güç nerede ortaya çıkarsa çıksın, hacklemeyi, ilerde onların güçlerini arttırıp koruyacak soyutlama biçimleri için yönetici sınıfın artan taleplerine bağımlı kılarak onun üzerinde de bir güce sahip olurlar. Böylelikle serbestliğin yol açtığı soyutlama ve soyutlamanın yol açtığı güç, hacker sınıfının dışavurumu üzerine yeni zorunluluklar empoze etmek için döner. [351]

Bu sürecin en hızlı geliştiği ülkelerde, yani bu güç merkezlerinin bir az gelişmiş ülkeler bloğu kurduğu yerde, az gelişmiş ülkelerin yönetici sınıflar tarafından sömürülmesi, devletin üretici sınıflarla uzlaşıp onların bir takım çıkarlarıyla birleşebilmesi üzerinden -azgelişmiş dünyanın hesabına- artı değer yaratır. [352]

Gelişen dünyada yayılmak için yönetici sınıflara izin vererek, soyutlamanın dünyaya açılmasına imkân veren aynı vektörler, çok gelişmiş dünyayı korumak için engel koyan bir araç haline gelir. Bu şekilde yönetici sınıflar gelişen dünyayı vektörün sermaye ve bilgi akışlarına açmaya çalışır, ama o çok gelişmiş dünya sınırları içinde az gelişmiş dünyadan kaynaklanan akışlara karşı engellerin korunması için üretici sınıflarla bir ittifak geliştirir. Gelişen dünyanın ne işçisinin ne de o işçinin ürünlerinin çok gelişmiş bölgelere serbest giriş hakkı yoktur. [353]

Vektörün mümkün kıldığı dünyanın soyutlanması, yönetici sınıfların çıkarlarını betimleyen ama çok gelişmiş dünyanın üretici sınıflarının devlet mülkiyeti yoluyla mülkiyetin kısmi olarak kamulaştırılmasında ve devletin kısmi olarak demokratikleştirilmesinde pay sahibi olduğu bir gelişim devletinde durdurulur. "Göstergeler imparatorluğunda zenginlik üretimi, kıtlığın ve dışarıdaki her şeyin siber denetimli yoksulluğunun yeniden üretimidir." [354]

Pastoraller ve çiftçiler çok gelişmiş dünya tarafından sınırlanan yiyecek pazarlarını korumak hususunda az ge-

lişmiş dünyaya karşı birleşirler. Kapitalistler ve işçiler de aynı şekilde pazarlarını korumak için azgelişmiş dünyada üretilen ürünlere karşı birleşirler. Vektörün eşitsiz bir şekilde yayıldığı ve soyutlamanın devlet sınırlarında durduğu bir “tarihi uzlaşma” ortaya çıkar. [355]

Hacker sınıfı aynı zamanda entelektüel mülkiyetin mülkiyet olarak tanınması ve onun kısmi olarak kamulaştırılması yoluyla kısmen uzlaştırılmıştır. Yeni soyutlamaların yüksek oranda üretilmesi böylece çok gelişmiş bölgelerde hacker sınıfının çıkarlarının uzlaştırılmasıyla güvence altına alınmaktadır. Bu uzlaşma şartlı ve geçicidir. Çok gelişmiş dünya, onun yerel ve bölgesel çıkarlarını çevreleyen bir araç haline getirerek vektörün soyutlanmasını durdurabilir, ama aynı zamanda bu tarz sınırların üstesinden gelebilen vektörel teknolojilerin hızla hacklenmesi çok gelişmiş dünyanın kafasını kurcalayabilir. [356]

Az gelişmiş ülkelerin üretici sınıfları, kaynaklardan mahrum olmalarına rağmen, küresel dezavantaj üzerinden fırsatlar yaratan kolektif hünerleri sayesinde kendilerini aşarlar. Onların vektörel adalet talebine gösterilen her direnç, eşitsizlik ve sömürüyü atlatmaya yarayacak her daim özgün araçlarla karşılaşır. Azgelişmiş dünyada hacker sınıfı, entelektüel mülkiyet ilkesinin henüz gelişmemiş olmasından dolayı, sınıf olarak yeterince iyi tanımlanmamış olabilir. Hackin yaratıcı uygulaması, bununla birlikte, azgelişmişlikten uzaktır. Bir dereceye kadar bazen çok gelişmiş dünyanın üretici sınıfları arasında kaybolan,

çiftçiler ve işçiler arasında günlük hayat taktiklerinin organik bir kısmıdır. [357]

Çok gelişmiş dünyada yönetici ve üretici sınıflar arasındaki uzlaşma yalnızca, üretici evrenlerini küresel soyut bir düzlemde algılamaları vektörün potansiyelinin kısmi gelişimi tarafından her halükarda sınırlanan pastoral ve kapitalist yöneticilerin çıkarlarını kapsar. Bilginin kendisinden kar eden bir vektörel sınıfın yükselişi, yönetici sınıfların bölgesel emellerinin tedbirli bir şekilde sınırlanmasını hızla ortadan kaldırır. Vektörel sınıf, onun örtüsünün gözeneklerine sızarak, şebekelerine ve kimliklerine ulaşarak, azgelişmiş dünyayı doğrudan yönetmeyi arzular ve sonuç olarak en şiddetli tepkileri provoke eder. [358]

Vektörel sınıf, çok gelişmiş dünyanın meta ekonomisinin soyut alanının gelişiminde ikincil bir rol oynadığı halde, soyutlanmayı tüm ayrıntılarıyla dünyaya yaymakta bir başrol üstlenir. Onun dünyanın tüm kaynaklarını vektörelleştirip onların hepsini aynı soyut ve ölçülebilir düzleme koyma kapasitesi, yönetici sınıfların hepsinin bölgesel emellerinin ve arzularının yayılması için ortam hazırlar. [359]

Meta ekonomisi her zaman küreselleşen bir güç olmuştur, ama sermayenin egemenliği altında küresel olan güçlü yönetici devletlerin çıkarlarına hizmet etmiştir. Oy-saki vektörel egemenlik altında devletler yükselen küresel bir gücün çıkarına hizmet etmeye başlarlar. Vektörel sınıf,

gücü onun uzamsal sabitliğinden ayırır. Vektörel sınıf mesafeye ya da öze mahsus rastlantıya aldırmadan, konumun boşluğa boyun eğdiği, vektörün dokunduğu her yerin değerler matrisinde bir düğüm haline geldiği, verimli nesnelerin kendi üretkenliklerinde özgürce sahiplenildiği ve her türlü diğer nesneyle özgürce birleştiği bir dünyanın hayalini kurar. [360]

Vektörel sınıf devletin örtüsünden sıyrıldıkça, sermayenin üretici sınıflarla kendi sınırları dâhilinde vardığı tarihi uzlaşmaları lime lime eder ve uluslar arası, ulusal üzerinden metalaşmış bilgiyi, kamulaşmış kültür ve eğitimi parçalara ayırır. Vektörelistler çıkarlarını çok gelişmiş devletlerin tüm yönetici sınıflarının diğerlerini, pastoralist, kapitalist ve vektörelist çıkarların dünya çapında yayılımını en iyi iletecek küresel koşullara zorladıkları devlet üstü örgütler yoluyla betimlemeye başlar. Vektörel çıkarın etkisinin devlet üstü siyasetteki bir göstergesi, uluslar arası patent, telif hakkı, ticari marka koruması ve medya ve iletişim serbestisine öncelik verilmesidir. Vektörel sınıfın gücünün dayandığı mülkiyetin soyutluğu, kanun rejiminin küreselleşmesine ve onu koruyacak denetime gereksinim duyar. [361]

Vektörel sınıfın başkanlığı altında, çok gelişmiş dünyanın yönetici sınıfları kendilerini az gelişmiş dünyanın yönetici sınıflarının çıkarlarıyla ve bu daha az güçlü devletlerin küresel metalaşmanın akınlarını daraltmaya çalıştığı devlet sınırlarıyla boy ölçüştürür. Vektör çok gelişmiş dünyanın tüm yönetici sınıflarına, yalnızca tüm kaynakla-

rı nesnelleştirmekle kalmayan aynı zamanda azgelişmiş dünyanın ulusal amaçlarının caydırıcılığını ve gözetimini koordine eden dolaysız, ustaca ve anlık araçlar tedarik eder. [362]

Azgelişmiş dünyanın yönetici sınıfları kendi devlet sınırlarını korumak için mücadele ettikçe, kendi üretici sınıflarının üretici potansiyelini kısıtlarlar ve kendilerini tüm yeni hacklerin seri yayılımıyla gelen soyutlamanın hızlandırılmış üretiminden koparırlar. Ama bu yönetici sınıflara sunulan tek seçenek, çok gelişmiş dünyanın yönetici sınıflara satılmak ve kendi bölgelerini yerel uygulamaların tasfiyesine ve yüksel küresel normların boyunduruğuna teslim ederler. [363]

Çok gelişmiş dünyanın yönetici sınıfları tarafından el koyulan artı değer yatırımı yüzünden vahim durumda olan az gelişmiş dünya devletleri, bağımsızlıklarından feragat etmek ya da çok gelişmiş dünyaya göre artı değer azalan büyüme oranına ve gücün aralıksız bir şekilde azalmasına razı olmak arasında bir seçim yapmaya zorlanırlar. [364]

Azgelişmiş dünyanın üretici sınıflarının karşılaştığı seçimler daha bile serttir. Devletleri bağımsızlıklarını kaybettiğinde, her yerin maksimum kar etmeye çalıştığı küresel gıda ve eşya üretimi için bir kaynak haline gelirler. Devlet bu artı değeri bir sermayeye erişim şartı ve yükselen küresel düzene giriş şartı olarak kamulaştırma yetisini kaybeder. [365]

Üretici sınıflara sunulan tek seçenek, ulusal bağımsızlığın sarsılmasına karşı direnen yerel kapitalist ve pastoralist fraksiyonlarla ittifak kurmaktır. Bu durumda üretici sınıflar gelişmeden kopmuş ve artı değerın küresel üretiminde ve dağılımında arkada kalan bir devletin bünyesinde bir pazarlığa oturabilir. Biraz pazarlık. Netice ise çoğunlukla yönetici sınıfların muhtemelen yeterince zayıf, çökertilmiş ve hatta çok gelişmiş dünyanın askeri eğlence yapısının askeri kanadı tarafından doğrudan saldırılmış olan bürokratik ya da çalıp çırpımacı biçimdeki bir devletle birleşmeleridir. Sırbistan ve Irak örnekleri, bu tarz devletlerin çok gelişmiş dünyanın cezalandırıcı güçlerinin kurbanı olmamaları için daha baskıcı olmaları ve cüzi artı değerın daha fazlasını silahlara ayırmaları için fazlasıyla uyarıcı nitelik taşır. [366]

Önce ulusal sonra uluslar arası alanlar içinde vektörel bir sınıfın yükselişi, beraberinde tüm bilginin özelleştirilmesini de getirir. Vektörel sınıf, pazar her açıdan tamamen üretim ve bilgi dolaşımına dayanıncaya dek artı değer elde etmeye çalıştığı takdirde her yerde bir zamanki dostlarıyla çatışma içine girer. Kapitalist ve pastoral sınıflar eskiden, verimsiz olarak gördükleri bu eylemlerin sorumluluğunu devletin almasına ve onları kamulaştırmasına rıza göstermekten memnundular. Vektörel sınıf devlete iletişim, eğitim ve kültürle ilgili tüm hisseleri özelleştirmesi için ve aynı zamanda entelektüel mülkiyet haklarının çok daha güçlü biçimlerini elde etmek için, bu ge-

lişmelerin artı değeri genişletme mantığına tamamen ters olmasına rağmen baskı yapar. [367]

Vektörel sınıfın çıkarları aynı zamanda bilginin devlet yoluyla kısmen kamulaştırılmasından faydalanan altı sınıflarla da çatışır. Egemen devletlerin içindeki alt sınıflara patlayan hesabın bir kısmı, bilginin fiyatındaki artışın özgürlük mücadelesinden daha ağır bastığı gelişen dünya- nın vektörelistlerinin sömürüleri tarafından karşılanmıştır. [368]

Çok gelişmiş dünyadaki üretici sınıfların devletin içinde bilginin özelleştirilmesine karşı mücadele ettikleri gibi, onlar da gelişen dünyanın sınıf yelpazesinin karşısındaki çıkarlarla, bilginin vektörel bir tekeline karşı küresel mücadelede birleşebilirler. Çok gelişmiş ve az gelişmiş dünyaların üretici sınıfları pek çok lışuşta karşı karşıya gelirken, burada ortak zemini bulurfa.. [369]

Bilgi vektörlerinin yayılımı dünyanın bir ölçülebilir kaynaklar dizisi gibi görünebileceği ilelebet soyut bir alan yaratır. Belirli şartlı sınırlar ve yerel nitelikler nicelleştirmenin soyut bir alanına boyun eğer. Bu süreç doğal ya da kaçınılmaz olmamakla beraber her yerde dirençle karşılaşır. Ama bu direncin kendisi de, eskiden doğal yerel koşullar gibi görünen şeyi soyutlamanın yükselen düzlemi tarafından tehdit edilen bir şey haline getiren soyutlama sürecinin bir ürünüdür. Vektöre karşı sırf dirençten ibaret olmak, ister istemez vektörel bir biçim halini alır. Üretici sınıflar için zor olan, yalnızca vektöre tepki göstermek

ya da onu tepkisel bir şekilde kullanmak değil, onun sanal biçimini görmek için gerçek biçiminin ötesini bakmaktır. [370]

Vektörün yayılımı, eski devlet gözeneklerinden geçerek ve bir zamanlar devletin sınırlarına tartışmasız bağlı kalmış hususları tehdit ederek mekânı homojenleştirir ve zamanı birleştirir. Vektörün küreselleşmesinin peşinden giden yerel kimlikler, onun antitezi değildir ama yalnızca betimlemeleri temas ve çatışma haline getiren vektörün bir ürünüdür. “Geleneksel” ve “yerel” betimlemeden başka bir şey olarak var olmayı bıraktıklarında, betimleme olarak görünürler. [371]

Az gelişmiş dünyanın vektörelistleri küresel meta-şükreti için kendi geleneksel kültürlerinin betimlemelerini yönetmeyi ve sömürmeyi öğrenirler. Kendi kültürlerinin bir meta olarak dışavurumunu, bu gerçeklik görüntüsünü kopyalamayı öğrenen küresel vektörel çıkarlardan, daha önce tanımlayıp pazarlamazlar. Maddi nitelikli metallerden farklı olarak, bilgi serbestçe taklit edilebilecek bir metadır. Çok gelişmiş dünyadan yayılan vektörel çıkarların “entelektüel mülkiyet”lerini şiddetle korudukları noktada, az gelişmiş dünyadan değer bilgisini serbestçe gasp ederler. [372]

Vektör, yere dair doğal görünen ilişkisini ihlal ettikçe kimi zaman yerel betimlemeleri şiddetle bir yüzleşme durumuna getirerek başıboş küresel rakiplere döndürür. Ama vektör aynı zamanda nitelikli yeni farklılık çeşitleri-

nin üretimi için sanal bir alan açar. Bu farklılıklar da betimleme savaşına ve bilginin anlam ve önem alanlarının denetlenmesine kapılabilirler. Ama vektör aynı zamanda farklılığın serbest bir dışavurumunun kendisini doğruladığı ve yenilediği düzlem olabilir. Heterojenite standart küresel meta biçiminin dayatmasının yanı sıra vektörel üzerinden hacklenen yeni bir çeşitlilik olarak gelişir. [373]

Küreselleşme politikası bu eğilimlerin düzensizliklerini ve kesişmelerini betimlemeye başlar. Çok gelişmiş dünya ile az gelişmiş dünyayı birbiriyle karşı karşıya getirerek, devletin içindeki sınıf çizgileri ya da sınıfın içindeki devlet çizgileri boyunca geçici ve fırsatçı ittifaklar yaratır. Her iki eksen boyunca da vektörel sınıf; vektörün, kimliğin betimlemesini ya da çıkarın dışavurumunu değiştiren hakiki aracın üzerindeki egemenliği sayesinde dilediği zaman ittifak kurarak ve bozarak tüm diğerlerine hükmetmeye başlar. [374]

Üretici sınıfların kendi aralarında dahi ama özellikle gelişmenin ayrı yörüngelerinde olan diğer devletlerin üretici sınıfları ile ittifak kurabilmeleri engellenir. Üretici sınıflar genellikle, bugüne kadar ki çıkarlarını ve arzularını, enlemesine bir doğanın sınıf dışavurumlarından ziyade ulusal kimliğin sınırları içerisinde görmeye başlayarak hatta ulusal zarflar içerisinde var olurlar. [375]

Hem çok gelişmiş hem de az gelişmiş dünyadaki devlet mekanizması, üretici sınıfların çıkarlarını yerel yönetici çıkarlarla bir uzlaşma biçimine sokma yeteneğini kaybet-

mehtedir. Yönetici sınıflar her yerde devlet içerisindeki uzlaşmalarını, üretici sınıfların hesabına bırakıp giderler. Bu milliyetçilik açısından çıkarın betimlemesini hem zayıflatır hem de aşındırır. Üretici sınıflar her yerde, arzunun herhangi ama en yanıltıcı betimlemelerini korumaktan aciz oldukları noktada, milliyetçiliğin arkasına sığınır-lar. [376]

Ulusal zararların delinmesi eşitsiz bir şekilde gelişir. Çok gelişmiş dünyadaki üretici sınıflar, az gelişmiş ülkelerden gelen gıda ve ürünlerin serbest akışını yavaşlatma ve aksi takdirde az gelişmiş dünyanın hem üretici hem de yönetici sınıflarına fayda edebilecek çalışma olanakları sürdürme güçlerini muhafaza ederler. Ama bu yalnızca çok gelişmiş dünyanın üretici sınıflarının, azgelişmiş dünyanın üretici sınıflarıyla ittifak kurabilmesini köstekler ve azgelişmiş dünyanın üretici sınıflarını, onların çıkarlarını betimlemelerinden dolayı yöneticilerini kucaklamaları konusunda destekler. [377]

Farklılıklar aynı zamanda, çıkarları bölgesel ya da küresel bir ölçekte betimleyebilmen devlet üstü bir aygıt geliştirme politikasında ortaya çıkar. Az gelişmiş dünyadaki üretici sınıflar kendi çıkarlarını; kendi bölgelerini özellikle çok gelişmiş ülkelerin yönetici sınıflarının oransız bir şekilde idare ettiği devlet üstü kuruluşlar yoluyla betimlenen çok gelişmiş dünyanın yönetici çıkarlarına açmaya zorlandıkları gibi, devlet üstü kuruluşları çok gelişmiş dünyanın pazarlarına kendi gıda ve ürünleriyle açılmak

için bir araç olarak kullanmak için çabalayan yerel kapitalist ve pastoral çıkarlarla özdeşleştirebilirler. [378]

Çok gelişmiş dünya, azgelişmiş dünyada üretilen nesnelere göreceli olarak kapalı olduğunda, o suretle onun özneleri için bir mıknahtis haline gelir. Az gelişmiş dünyanın üretici sınıflarının pek çok üyesi, legal ya da illegal bir şekilde, çok gelişmiş dünyaya göç etmenin yollarını arar. Çok gelişmiş dünya onun ürünlerini almayıp böylelikle işsizliğe ve göçe neden olsa da bu kendisini salıveren göçü kucaklamayı reddeder. Göç, çok gelişmiş ve az gelişmiş dünyaların üretici sınıfları arasındaki ittifak olanağını, her biri bir diğerini kendi yerel kimliğine muhalif olan bir yabancı olarak gördüğü müddetçe, daha da gerer. [379]

Az gelişmiş dünya tüm engellere rağmen herhangi bir gelişme fırsatı bulması durumunda, kendisini vektörel sınıfın artı değer peşinde koşan çıkarlarının nesnesi olarak bulur. Diğer yönetici sınıfların yalnızca emeği ya da gelişen dünyanın kaynaklarını sömürmek istedikleri ve onun kültürel dışavurumuna ve öznel hayatına oldukça kayıtsız oldukları yerde, vektörel sınıf dünyanın her yerindeki üretici sınıfları kendisinin metalaşmış kültürünün, eğitiminin ve iletişiminin müşterisi haline getirmeye çalışır. Bu yalnızca, çıkarların bir betimlemesi olarak yerelleşme ya da milliyetçiliğe sığınılmasına ve dünyanın soyutlanmasına olan direnci daha da kuvvetlendirir. [380]

Peki bir sınıf olarak hacker sınıfının olayı nedir? Bütün bu küreselleşen gelişmelerde onun çıkarları nerede yatar? Hacker sınıfının çıkarı öncelikle ve en başta dünyanın çevresindeki bilgi, kültür ve iletişim vektörlerinin serbest açılımında yatar. Yalnızca bilgi akışının yerel önyargılardan ve muhtemel çıkarlardan serbest olarak soyutlanması, onun sanallığını tam olarak anlaşılır kılar. Hacker sınıfı dünyanın her yerinde, yalnızca her türlü bilginin araştırılıp bir araya getirilmesi sayesinde kendisini ifade etmekte özgür olduğu zaman, kendi potansiyelini kendisi ve dünya için açığa çıkarabilir. [381]

Bilgi akışının serbest bir şekilde soyutlanması ve onun meta ile vektörel sınıfın çıkarlarının egemenliği altında soyutlanması arasında bariz bir fark vardır. Bilginin metalaşması, onun serbest dışavurum imkânını kısıtlayarak ve vektörün serbest sanallığını sınırlayan eşitsizlikleri genişleterek yalnızca yeni bir küresel bilgi kıtlığı yaratır. Hacker sınıfı, dünyayı devlet zarflarının ve yerel kimliklerin arkasında güvende bir hâle getirmenin romantik bir arzusu namına değil de, vektörün sanal biçimi namına onun gerçek biçimine karşı çıkar. [382]

Metalaşmış bilginin vektörel yayılımı, hem şeylerin metalaşmasına hem de arzunun metalaşmasına neden olur. Bu çok gelişmiş dünyanın yönetici sınıflarının yararlandığı küresel bir sömürü bilincini arttırır. Ama bunu adaletsizliği yalnızca maddi bir eşitsizlik olarak betimlemek suretiyle yapar. Çok gelişmiş ve az gelişmiş dünyaların üretici sınıfları kendilerini birbirlerinin betimlemele-

riyle karşılaştırmaya başlarlar. Biri diğerini, onun sahip olduğu kendisininse yoksun olduğu şey için hor görür. Ve yine biri diğerini onun istediği kendisininse kaybetmek zorunda olduğu şey için hor görür. [383]

Az gelişmiş dünyada haset ve kırgınlık artarken, çok gelişmiş dünyada ise korku ve bağınazlık baş gösterir. Üretici sınıflar kendi sömürülerinin vektörel boyutunun farkına vardıklarında bile, kendi çıkarlarını bütünüyle yerel ve ulusal bir biçimde betimlerler ve farklı yerel çıkarlar arasındaki çelişkilere kulaklarını tıkırlar. Küresel üretici sınıfların çıkarlarının soyut bir dışavurumu için verilen mücadele, etrafını uzlaşmayı reddeden ama küresel bir ölçekteki sınıf bilincinin soyut olmayan ve benimsenecek kadar çok yönlü olan yerel ve belli çıkarların sıkı çalılıklarla kaplanmış halde bulur. [384]

Hacker sınıfı kendi çıkarını, hack ve yalnızca bu artı değer üreten hackleri ilerletmek suretiyle artı değer elde etmek konusunda vektörel sınıfın çıkarlarına bağımlı olan bilginin serbest üretiminde bulur. Ama hacker sınıfı aynı zamanda, vektörel sınıfın üretici sınıflara gittikçe daha soyut ve evrenselleştirici bir vektörün ürünü olan belli ve yerel betimlemelerin çalılıklarında yol göstererek, kendilerini sadece kaybettikleri olarak duyumsadıkları bu dünyaya her geçen gün daha fazla insanı dahil ettiğini keşfeder. [385]

Hacker sınıfı güç olsa da, kendisini üretici sınıfların her yerde özgür bir ittifak içinde olmasına adayıp onları

her yerde birbirleriyle rekabete sokan yerel ve koşullu çıkarların üstesinden gelerek yapabileceği en mütevazı katkıyı yapabilir. Bu katkı ister teknik ya da kültürel, ister nesnel ya da öznel olsun, her yerde serbest küresel soyutlamanın özel mülkiyetin betimlediği hem yerel hem de küresel egemenlik olan metalaşmış boyun eğmeye bir alternatif olarak ifade edeceği sanallığı hacklemenin biçimini alabilir. [386]

Meta üretimi, sermayenin mülkiyet olarak egemenliğinden bilginin mülkiyet olarak egemenliğine doğru bir geçiş yaşamaktadır. Meta üretiminin ötesinde bir dünyaya geçiş teorisi bu aynı geçişi yaşamamıştır. Bu teorinin çekirdeği iki çeşit hataya tekabül eden iki safhadan oluşur. İlk safhada, teori işçi hareketinin elinde olduğunda, toplumsal oluşumun ekonomik altyapısını fetiş hale getirir. İkinci safhada, teori akademik radikallerin elinde olduğunda ise, ideoloji ve kültürün üstyapılarını fetiş hale getirir. İlk teori çeşidi üstyapıyı ekonominin bir yansımasına indirirken, ikinci teori çeşidi ise üstyapıya göreceli bir özerklik verir. Ama ikisi de, toplumsal oluşumu ya da şimdi mülkiyet olarak bilginin egemenliği altında ortaya çıkan yeni sınıf mücadelesi türlerini geçersiz kılan meta üretimindeki temel değişiklikleri kavrayamaz. Mülkiyet ekonomi ve kültür arasında liminal ve karar verilemez bir yer tutan bir kavramdır. Bugün bize düşen görev; meta üretiminin tarihsel gelişimini, yalnızca altyapı ve üstyapı desteklerine değil aynı zamanda sınıf mücadelesine dayanan mülkiyetin bakış açısına göre kavramaktır. [387]

Tarihin hackerlar açısından tekerrüründe, bir sınıf teorisi olarak vektör teorisi ortaya çıkar. Bu teori aynı zamanda vektörün dünyada yürürlükteki bir soyutlama kuvveti olarak kavranılabileceği bir soyutlamanın yanı sıra vektörün sanal güçleriyle onun vektörel sınıfın hakimiyeti altındaki gerçek kısıtlamaları arasındaki uçurumun eleştirel bir farkındalığını sunar. Ortaya çıkan bu perspektiften, geçmiş dünyayı sırf yorumlardan ibaretmiş gibi göstermeye kalkışır. Bugünkü yorumlar ise, tarihsel geleceğin soyundan geldiğini iddia edenler dahi, vektörel sınıfın hakimiyeti altındaki metalaşmış bilginin esirleri gibi görünürler. [388]

Tüm adiliklerin sanki kusursuzmuş gibi paketlenildiği bu bezdirici devirde, hava eriyip radyo dalgalarına karıştığında bile, bu sözde görünümüleri hackleyip sıvışmak imkanı yine de var olur. Bu dünyanın içinde başka dünyalar da vardır. [389]

NOTLAR

Gilles Deleuze, *Negotiations* (New York: Columbia University Press, 1995) p. 145. *Hacker Manifestosu* boyunca okumanın belli protokolleri, onun cezbediği ve bir açıklama gerektiren çeşitli metinsel arşivlere uygulanır. Bu aslında pek fazla, metinleri üretim koşullarında dayatılmış kendi kısıtlamalarına düşman eden homeopatik kadar semptomatik bir okuma değildir. Örneğin, yapımda, eğitim işinde, Deleuze adının çevresinde belki de kurtarılması gereken bir sanayi vardır. Onunki ne olduğuyla sınırlandırılmayan ama ne olabileceğinin ucu açık bir felsefedir. O, *Negotiations*'ta, politik ve kültürel zemini genişletmek için kavramlar üretirken ve devletten, piyasadan, partiden ve kimlikle betimlemenin diğer tuzaklarından kaçılacak hatlar sağlarken bulunabilir. Zevkleri aristokratiktir. Ve onun çalışması kendisini, özellikle Anglo-Amerikan eğitimsel piyasa tarafından arzu edilen türün tümüyle yasal olarak işlenmesi tuzağına düşürür. Herhangi biri Deleuze'ü tepetaklak ederek ve ona kusursuz kavrayış tarafından mutant bir döl vererek daha iyi yapar. Neticede bu Deleuze'ün kendi yöntemidir. Kendi yerleşik alışkanlıklarından saptırabilir. [007]

Guy Debord, *Society of the Spectacle* (Detroit: Black and Red, 1983),164. Bu-gizli Marksist gelenekteki klasik çalışma, eylemdeki eleştirel düşünce için standardı ayarlar. Debord'un yazısı kendi tezlerini kaçınılmaz olarak ılımlılaştıracak, değiştirmeye kalkışacak ve böylece Debord'un öyle çok anti(harikuladelikle) kınadığı "hari-

kulade toplum" ile değiştiren şeyin_karışıklığını açığa çıkaracak şekilde tasarlanmıştır. Bu çalışma, sadece kendi tezlerinin daha soyut bir temel üzerinde tamamen yenisinden imgelenmesiyle, Debord'un kendisinin Marx'a uyguladığı ve gizli-Marksist yöntemin temelini oluşturan bir yöntemle onurlandırabilecek bir çalışmadır. [011]

Arthur Kroker and Michael A. Weinstein, *Data Trash: The Theory of the Virtual Class* (New York: St Martin's, 1994), p. 6. Bu kitabın büyük meziyeti, sınıfsal boyutu entelektüel mülkiyetin yükselmesine kadar kavramak zorunda oluşundan ileri gelir. Sadece K+W'nin - muhtelemeden yeni radikal güçlerin sınıfsal birleşiminin karşı duracağı- meçhul bir şekilde bıraktığı yere varmak için entelektüel mülkiyeti mülkiyet olarak araştırır. *Hacker Manifestosu*, sanalı düşmana semantik tutsaklık olarak koymayı tercih etmezken, Data Trash, yeni yönetici sınıfın oluşumunu "sanal sınıf" olarak tanımlar. [021]

SINIF

Karl Marx and Friedrich Engels, "Manifesto of the Communist Party", in *The Revolutions of 1848: Political Writings*, vol. 1, ed. David Fernbach (Harmondsworth: Penguin, 1978), pp. 98, 86. Karatani, Marx'tan gelen mülkiyet sorusuna karşılık Engels'e ait devlet mülkiyeti cevabını ve Marx'ın tüm yörüngesinin bir sapmasını görmek isteyebilirdi. Bkz. Kolin Karatani, *Transcritique: On Kant and Marx* (Cambridge MA: MIT Press, 2003). *Hacker Mani-*

festosu açıkçası ne bir Ortodoks Marksist alan ne de post-Marksist bir inkâr değildir daha ziyade kendi tarihi içinde teoriyi pratiğe dökmek için materyalist metodun gizli-Marksist bir şekilde yeniden tasarlanmasıdır. Herhangi biri, entelektüel yeni bir ürün yaratmak üzere yalnızca düşüncede olan uygun bir kategori olarak değil, tarihsel sürecin bir parçası olarak dünyada işleyen soyutluğu keşfetmek için Marx'tan ilham alabilir. Gizli-Marksist düşünce Marx'ın eğitimsel süreç ve onun ölçülü, tekrarlı zaman aralıkları için güvenli hale gelmesi yararına olan geçmişte kalmış bir Ortodoksluk betimlemesinin bir tekrarı veya betimlemenin kendine hizmet eden bir "eleştirisi" yerine, o ana dek sadık bir şekilde, her dakika teorinin yeniden yaratılmasını gerektiren günlük yaşam süresinin çeşitliliğini yakından baltalayabilir.[024]

Critical Art Ensemble, *The Electronic Disturbance* (New York: Autonomedia, 1994), pp. 16-17. Bkz. Critical Art Ensemble, *The Molecular Invasion* (New York: Autonomedia, 2002). Bu grup, kendi yaratıcı pratikleri çerçevesinde, bilginin ve mülkiyetin bağlantı noktasında nelerin düşünülmesi gerektiğini keşfeder ve böyle bir projede başlangıç olarak gerekli araçları sağlar. Çalışmaları genetik bilginin metalaştırılması hususunda özellikle aydınlatıcıdır-vektörel sınıfın gelişimi için bir ön cephe hareketidir. Gerekli olan tek şey soyut düşünme pratiğinin derinleştirilmesidir. Adilkno, Ctheory, EDT, Institute for Applied Automony, I/O/D, Luther Blissett Project, Mongrel, Nettime, Oekonux, Old Boys' Network, Openflows, Public Netbase, subRosa, Rhizoma, Sarai, The

thing, VNS Matrix and The Yes Men, Critical Art Ensemble gibi gruplar, ağlar ve birlikler hep beraber, sanatın, politikanın ve teorinin karşılıklı bir eleştiri içerisinde birbirine yaklaştığı yerde bir dizi hareketi oluştururlar. Bu grupların birbirleriyle sadece “ailesel benzerliği” vardır. Her biri en az bir tanesiyle aynı olmasına gerek olmaksızın, ortak bir özelliği paylaşır. *Hacker Manifestosu*, diğer şeyler arasında, onların ürettiği uygulamalardan ve kavramlardan soyutlanmak için bir teşebbüstür. Bkz. Josephine Bosma et al., *Readme! Filtered by Nettime* (New York: Autonomedia, 1999). 031

Naomi Klein, *No Logo* (London: Harper Collins, 2000), p. 35. Bkz: Naomi Klein, *Fences and Windows* (New York: Picador, 2002). Gazeteciliğin bu örnek niteliğinde olan çalışması, çok gelişmiş dünyada kapitalist ekonominin eşelediği amblemler gibi olan marka ve logo arasındaki bağlantıyı ve kapitalist üretimin büyük hacminin, az gelişmiş dünyanın ucuz işçi çalıştıran işyerlerine olan sürgününü ortaya çıkarır. Burada adı hariç sermayenin tamamen tarihsel bir oluşum şeklinin yerini aldığını açıkça görürüz. Ancak Klein belirtilerin tanımını kısa keser. Tam olarak doğru teşhisi önermez. Ama zaten bu onun kendisi için öngördüğü bir görev değildir. Böyle zamanlarda tek bir kitap, tek bir usta düşünür olması beklenemez. Algının, düşüncenin ve duygunun heterojen modlarının birleşiminin uygulamasını, araştırma ve yazmanın farklı stillerini, farklı okuyucularla farklı bağlar kurulmasını, bilginin farklı medyalar tarafından yayılmasını gerektirir ve bunların hepsi, bir dogmayı, sloganı, eleştiriye veya bir çizgiyi

yayınlamak yerine, farklılıklar dışı vurularak ve detaylandırılarak hediye ekonomisine uygulanmıştır. Entelektüel iş bölümünün tüm yönleri gibi yazının üslup ve tarzı da, hacker sınıfının bir sınıf olarak özerk gelişimine karşıdır ve sadece bilginin vektörel sınıfın mülkiyetine olan bağımlılığını güçlendirmek için çalışır. [032]

Gregory Bateson, *Steps Towards an Ecology of Mind* (New York: Ballantine, 1972). Bateson, bilgi ve doğa arasındaki bağı araştırırken, her ne kadar kendisi bu bağı biçimlendiren tarihsel güçlerden çekirse de onu soyut bir seviyede kavrar. Ve hala kendisi bir hacker'ın düşüncesinde ve eyleminde akademik çevrelerin mülkiyet kurallarını umursamazlığıyla bir öncüdür. Aldırmaksızın biyolojiden antropolojiye, oradan epistemolojiye, alanlar ve hatta ifadeler arasındaki ayrımlarda bölgelendirmenin ve gelişmenin yalnızca mülkiyetin çıkarına uyduğu dünyanın ideolojik bir inşasını görerek atlar. Vektörel sınıfın ideoloji kurumları, bilgi ve bilgisayar biliminde, sibernetikte oluşum sırasında ve bilgi sosyal ve hatta doğal fenomenin yeni özü olarak keşfedildiği sırada, Bateson tek başına o olgunlaşmamış kavramlarını, kritik amacını kavramıştır.[035].

Antonio Negri, *The Politics of Subversion: A Manifesto for the Twenty-First Century* (Cambridge: Polity, 1989), p. 203. Negri'ninki yaşayan ama aynı zamanda yeniyi eski külliyata yanlış bağlantılarda aşılamaya çalışan bir Marksizmdir. Marx'ın önemsiz bir iş gücü ve gerçek bir sınıflandırma üzerine yazdıklarını yeniden tasarlamak,

mülkiyetin merkezi sorusunu cevaplamaktan ve mülkiyet biçiminin tarihsel oluşumu açısından sınıf bağlantılarını yeniden tasarlamaktan daha az faydasızdır. Çok gelişmiş dünyadaki işçi sınıfının yeniden birleşmesi ve üretken sınıfların enerjilerinin meta ekonomisini aşağıdan nasıl yukarıya sürüklediği hakkında söyleyecek çok şeyi olan Negri, iş gücü dış çevreye itildiğinde ve çok gelişmiş dünyada tamamen yeni bir sınıf oluşumu yükseldiğinde, o tarihi an için kifayyetli yeni bir dil bulamaz. [046]

EĞİTİM

Stanley Aronowitz, *The Knowledge Factory* (Boston: Beacon Press, 2000), p.10. Bilginin metalaştırılması konusunda kendi akıl yürütmesine saldırmayan eleştirel teori sadece içten pazarlıklı bir teoridir. Aronowitz'den bu kurumsal bağlamın tarafsız olmadığını saptamak için gerekli bilgiyi bulabiliriz. O ayrıca ilimin özünü geliştiren eğitimde bir uygulamayı yapılandırmanın yollarını tasarlamak için örnek alınacak nitelikte bir figür olabilir. [051]

Bill Readings, *The University in Ruins* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1996), p. 191. Bu merak uyandıran eleştiriye konulan sınır, akademinin duvarlarının arkasında iz bırakmadan vektörel sınıfın yükselişine devam eden süreçlerin eğitimindeki belirtileri keşfetmesidir. Okumalar özgür ve açık bir sorgulama sürecini tasarlar ama insanlığın ve insanlık biliminin tamamen ken-

dine özgü türleriyle sınırlı olduğu için yalnızca “alanlar” arasındaki önyargıyı güçlendirir. Onun, bilginin özgür ve açık bir şekilde uygulanması yorumu, yalnızca eğitimsel mekanizmanın homojen, parçalara ayrılmış ve kesintisiz olduğu zaman hayal edilebilir. Okumalar, eğitimin ütöpik vaadinin olası tüm bilgi evrenleri içinde en iyisi olduğu bir öykü sunar. Bilgi yalnızca, vektörel sınıfın onu “mükemmellik” retoriğinin örtüsü altında metalaştırdığı “küreselleşme” çağında ihanete uğrar. Bu, bir kıtlık rejimi olarak eğitimin uzun geçmişini yok sayar. Okumalar eğitimi bilginin evi olarak dile alır ve böylece onu eleştiriden gizler. Bu sonuçta eleştirel olmamakla birlikte kendi üretim koşullarını gözden geçirmekten yoksun içten pazarlıklı bir teoridir. 057

Karl Marx, “*Critique of the Gotha Program*”, in *The First International and After: Political Writings*, vol. 3, ed. David Fernbach (Harmondsworth: Penguin Books, 1974), p. 347. Kutsanma -ve metalaştırılma- ile Marx’ın başlıca çalışmalarının eğitimsel sürece uygun hale getirilmesiyle, Gizli-Marksist yenileme projesi en iyi, eğitimsel mekanizmanın marjinal saydığı yazılarda görülebilir. Metinler sözgelimi, eğitim endüstrisinin evrensel ve homojen zamanı gibi bir şeyin içinde açıklanabilecek şeylerden ziyade kendi zamanlarının olaylarına bağlıdırlar. Bu özel metin, Marx’ın kendisini, eleştiriyi çoktan dogmaya çeviren “Marxist”lerden açıkça uzak tuttuğu bir yer olduğu için ekstra bir zevk verir. Burası Marx’ın, kendi düşüncesini herhangi toy bir betimlemekten ayırarak zaten gizli bir Marksist olduğu yerdir. 062

Alexander Bard and Jan Söderqvist, *Netocracy: The New Power Elite and Life after Capitalism* (London: Reuters, 2002), p. 107. Bkz. Slavoj Žižek, *Organs without Bodies: On Deleuze and Consequences* (New York: Routledge, 2004), pp. 192-195. B+S'nin ortaya çıkan "enformasyoncu" bir düzen, hüküm süren bir ideoloji ya da "varsayılan sabit" olarak tasarladığı şey, artık Tanrı ya da İnsan değil, bir Ağdır. Bu geçişken bir süreç oldukça, İnsancıl sabitin çöktüğü ve yeni bir sabitin ortaya çıkmaya çalıştığı bir kargaşa yaşanır. İnsancıl sabitin, Dil veya Özne olarak yer değiştirmesinden ibaret olan yeniden yapılanması ve onu desteklemek için -B+S'nin aşırı-egoizm, aşırı-kapitalizm, aşırı milliyetçilik olarak tanımladığı- umutsuz girişimler vardır. Kapitalist çağın toplumsal kurumlarının çöküşü, B+S için enformasyonculuğun ve "netokratik" olarak adlandırdıkları yönetici bir sınıfın yükselişinin işaretidir. Medya, devlete olan bağımlılığından kurtularak politikanın değerini düşürür ve artık bir burjuva kamusal alanı ile betimleme ilişkisinde olmayarak ayrı bir alan haline gelir. Bilgi bir nevi yeni dini kült olmaya başlar. Ekonomi, enfonomi ve biyolojinin alanları, bilginin saf bir nicelik olduğu kavramında birleşiyorlar. Nitelik bir değer olarak adeta söndürülmüştür. Ama bilgi ilim ile aynı şey değildir. Değerin ayrıcalıklı bir ilim, etkili bir bakış, zamanlı bir sentez olduğu yerde bilgi ucuz ve bereketli bir ürün olmaya başlar. B+S bilginin, bakış açılarının ve çıkarların sınırsız bir şekilde üremesinin, yeni yönetici sınıfın ayrıcalıklarını sürdürmede sansürcülük ve baskı kadar iyi çalıştığını iddia eder. Estetik ve politik görev çoğaltmak veya

birleştirmek için değil, nitelik kazandırmak içindir-ve bu “netokratik” gücün özüdür. B+S “netokratik” sınıfın kendi sınıfını ihlal edip alt sınıfın safına geçen kaçak bir fraksiyonunu görür. Onların “netokratik” sınıfı, “mülkiyet sorusunu” sorarak onları birbirinden net bir şekilde ayırmadığı sürece, vektörelist ve hacker çıkarlarının karışımıdır. Himanen gibi, gerçekten yenilikçi olan ile girişimciden ibaret olanı karıştırıyorlar. [069]

Richard Stallman, quoted in Sam Williams, *Free as in Freedom: Richard Stallman's Crusade for Free Software* (Sebastopol, Calif.: O'Reilly, 2002), p. 76.Bkz. Richard Stallman, *Free Software, Free Society: Selected Essays* (Boston: GNU Press, 2002). Örnek alınacak nitelikte bir hackleme yazılımı kariyerinden sonra, Stallman hacklemeyi bilgi politikasına çevirdi. Kendi Serbest Yazılım hareketi telif hakkının doğal bir hak olduğu söylemine meydan okur. Böyle olduğu halde vektörel sınıfla kafa kafaya çarpışmaz. O, entelektüel mülkiyet yasasını uygulanabilir esaret olarak kullanmaktansa, telif hakkı yasasını uygulanabilir özgürlük yaratan bir araç olarak yasanın kendisine karşı kullanır. Stallman'ın Genel Kamu Lisansı sadece, lisansın paylaşılma durumunda nelerin serbest kalacağı üzerinde değil aynı zamanda bu lisans adı altında piyasaya sürülen anonim maddelerin değiştirilmiş biçimlerinin de üzerinde durur. Stallman tekrar tekrar ticarete karşı olmadığını belirtirken, bilgi ekonomisinin tamamen farklı bir anlayışını ortaya koyar. Stallman için yapay kıtlık, etik olmayan bir şekilde bilgi biriktirmek için yaratılmıştır. O bir şeyi severse, bunu paylaşmak ister.

Serbest yazılım, işbirliğinin toplumsal avantajını ve kullanıcının özgürlüğüne saygı göstermenin verdiği etik avantajı temel alır. Bu post-kıtlık dünyasına atılan bir adımdır. O serbest yazılımı, özgürlüğü ve işbirlikçiliği -"hacker etiğini"- yayan pratik bir idealizm, olarak görüyor ve onu Açık Kaynaktan farklı bir yere koyuyor. Açık Kaynak, gelişim metodolojisi; Serbest Yazılım ise sosyal bir harekettir. Stallman, serbest yazılımı Genel Kamu Lisansı adı altında yaymak için gösterdiği pratik çabaları, telif hakkı sistemine olanlarla ilgili bir eleştiriyle tamamlar. Stallman telif hakkının Amerika'da doğal bir hak olarak değil, -aslında kısıtlı bir zaman için- yapay bir tekel olarak başladığını savunur. Telif hakkı, yayıncılara ve yazarlara kendileri için değil, kamu yararı için fayda sağlar. Bunun daha fazla yazmaya ve yayınlamaya cesaret verici olacağı tahmin ediliyordu. Ancak yazarların, yayınlanabilmek için yayıncılara haklarını devretmeleri gerekir. Yazarlar çalışmalarının değerini fark etmelerini sağlayan üretim ve dağıtımın araçlarını sahiplenmezler ve böylece kendi emeklerinin ürünü üzerindeki kontrollerini kaybederler. Yayıncılar sömürülebilir telif hakları sayesinde zengin bir birikim sağladıkça, telif hakkının meşruluğu, bir okuyucu topluluğunun ortak çıkarından, yazarlar ve yayıncılar arasında bir çıkar "dengesine" doğru kayar. Ya da daha ziyade okuyucular ve yayıncılar arasında. Telif hakkının kamu yararına, geçici tekellere izin verdiği yerde, ortaya çıkan "entelektüel mülkiyet" rejiminin hakları bizatihi yayıncıların -vektörel sınıfın yayıncılarının- çıkarlarını korur. Telif hakkı adı altında haklı çıkarılması gereken şey yapay tekeldir; entelektüel mülkiyetin anlaşılmasını güç-

leştirecek şey ise, onun “ortak çıkarı” nasıl betimlediğidir. Her halükarda “dengelenen” şey nedir? Okuyucunun bilgi ile dilediğini yapabilme özgürlüğü mü, ya da okuyucunun onun üretim fazlasından olan çıkarı mı? Entelektüel mülkiyet rejimi altında, sadece sonraki bir “haktır”, önceki değil. Okuyucunun hakkı yalnızca entelektüel mülkiyeti satın alma hakkıdır. Entelektüel mülkiyetin üretimi arttırdığına dair bu şüpheli varsayımı kabul etsek bile, aslında arttırdığı tek şey esaretin üretimidir. Başkalarından kopyalama, ekleme ve değiştirme hakkının kaybedilmesi onları hoşnut edecek şekilde işler, okuyucular tek haklarının yayıncılardan eser satın almak olduğunu anlarlar. Böylece yayıncılar kendi satışları dışında olan her şeyin “korsanlık” olduğunu iddia ederler. Yazarlar kendilerini, okuyuculardan (ya da dinleyicilerden ya da izleyicilerden) daha iyi durumda görmezler. Artık haklarının üstün olduğunu iddia eden bir vektörel sınıfla karşılaşırız. Kamu yararı yalnızca vektörel endüstrilerin payları üzerinden ölçülmek üzeredir. Buraya kadar çıkarlarını güvence altına alan vektörel sınıf, bunun üzerine bilginin her yönüyle tamamen mülkiyet kapsamında olmasını savunur. Bilgiyi yapay bir şekilde belli maddesel nesnelere bağlayarak şifrelemek isterler. Artık kesin olan bu özel mülkiyet hakkını ihlal eden her kim olursa onun için cezai yaptırım isterler. Stallman’ın işaret ettiği gibi patentler, telif haklarından çok farklı bir şekilde işlemelerine rağmen nihai sonuç -bilginin metalaşmanın soyut zemininde eşit değere sahip bir mülkiyet olarak korunması- aynıdır. Telif haklarının aksine patentler otomatik değildirler ama kimi zaman kimin bir patenti ne için tuttuğunu hiçbir suretle

bilmeyen hackerlar için zaman tüketen bir piyango olduklarından dolayı kaydedilmeleri gerekir. Bu vektörel sınıf için yükün en hafif kısmıdır. Vektörel işler patentlerin portföylerini biriktirirler, birbirlerinin sözde tekel pozisyonunu geliştirerek birbirlerine çapraz izin verirler. Stallman için bilginin mülkiyet kapsamında olmasıyla ilgili olarak en sinir bozucu nokta, pek fazla bir -hacker etliğinin merkezi ödülün fazlasıyla uygulanması-işbirliği kısıtlılığı gibi yenilik kısıtlılığı değildir. [070]

HACKLEME

Steven Levy, *Hackers: Heroes of the Computer Revolution* (New York: Penguin, 1994), p. 23. Bu bilgisayar mühendisi olarak hackerın, klasik basın açıklaması olmakla beraber, metalaşmış teknoloji ve eğitim güçlerine -ve askeri eğlence yapısının olduğundan daha büyük görünen dev hayvanına- karşı sanal alanı hack için koruyan hackerların mücadeleleridir. Bu örnek niteliğindeki hikayelerin incelenmesi, yalnızca bilgiyi mülkiyet haline getirerek yeni kavramların ve teknolojilerin gelişimini ilerletecek "teşvik edici"lerin tanıtılmasının mümkün olduğu yönündeki yalan haberi çabucak ele verir. Levy'nin kitabındaki iş başındaki hackerlar, hediye ekonomisinin neredeyse ayrıcalıklı olarak şekillendirdiği arzular üzerinden sıra dışı bir çalışma üretiyorlar. Hediye ekonomisinin saygınlığının özerk, kendini üreten devreleri, sıra dışı yeniliğin kendini üreten devrelerini meydana getirir.[071]

Pekka Himanen, *The Hacker Ethic and the Spirit of the Information Age* (New York: Random House, 2001), pp. 7, 18, 13. Eğer bir *Hacker Etiği*, Max Webber'in ruhunu yeniden diriltmeye çalışırsa, o zaman *Hacker Manifestosu* gizli-Marksist bir cevap takdim eder. Himanen'in mükemmel çalışmasının hacker zamanı ve onun metalaştırılmış zamana karşı olan tezi üzerine söyleyecek çok şeyi vardır ve buna rağmen hala hackerı vektörel sınıfla uzlaştırmaya çalışır. O kasıtlı olarak hacker'ı "girişimci" ile karıştırır. Hacker yeniği üretir; girişimci ise sadece onun fiyatını keşfeder. Vektörel ekonomide bir şey ne kadar çok sunulursa kullanım değeri o kadar az olur ve takas değeri yalnızca spekülatif bir olasılıktır, girişimci var olmayan yeni gereklilikleri keşfettiği sürece kahraman bir figürüdür. Burada "görünmeyen el" poker oyuncusunun blöfüdür. Girişimci yalnızca gereksiz ihtiyacı tekrarlar; hacker ise sanalı dışa vurur. Birinin bir diğeriyle karışması, vektörel gücün sönük büyücülüğüne biraz çekicilik katmak anlamına gelen ideolojik bir hiledir. [072]

Brian Massumi, *Parables for the Virtual* (Durham: Duke University Press, 2002), p.30. Ne sanal ve ne de onun için vektörün içinde ama iletişim sınırının dışında bir alan açmanın zorluğu daha incelikle tanımlanmıştır. Massumi, Deleuze'ün sadece felsefik ve metafiziksel olmaktan ziyade tarihsel ve fiziksel bir alan olan vektör alanı ile gerçekten meyve veren bir çarpışma düşüncesini getirir. Ama burada kendisini tarihsel olarak, belli bir ana varan bir olasılığın dışavurumu olarak algılama kapasitesini kaybeden, saf ve yaratıcı metafizik yönünde Deleuze'ü hala

uzaktan izlemenin zorluğu vardır. Burada Deleuze'ün düşüncesinin kalbindeki saf ontolojik düzlem ve eğitimin kapalı dünyasında kendisi için oyulan "tarafsız" dolambaçlı alan düşüncesi arasında çok muntazam bir uyum vardır. [074]

Ronald V. Betting, *Copyrighting Culture* (Boulder: Westview, 1996), p. 25. Eleştirel iletişim çalışmaları geleceğinden ortaya çıkan bu çalışma, gelişmekte olan vektörel ekonominin nasıl işlediğini ama onun düşüncede kendisini, sermayenin meta ekonomisine hakim olduğu çağın kategorilerine ve yaşanmışlıklarına yeniden batırmaya çalıştığını detaylandırmada faydalı bir yer kaplar. Eleştirel iletişim bilginleri, meta ekonomisi yüzünden sahip olunan özerklik kültürü ve iletişim eksikliğini vurgulamakta haklı olmakla beraber onların bu meta ekonomisinin hala kapitalizmin dilinde açıklanabileceğini düşünceleri yanlıştır. İletişim ve kültüre özgü ekonomi problemine dikkat çekmek, onun tamamen onun meta biçimi algısının yerine geçen bir anlayıştan kurtulduğunu gösterir. [079]

Andrew Ross, *Strange Weather: Culture, Science and Technology in the Age of Limits* (London: Verso, 1991), p.11. Bkz. Andrew Ross, *No Collar* (New York: Basic Books, 2002). Eğer gazetecilik tarihin ilk taslağı olsaydı, kültürel çalışmalar da ikinci taslağı olurdu. Ya da en azından bu şekilde tam kıvamında olabilirdi ve Ross bir örnek olabilirdi. Ross üretici sınıfların üretkenlikten sanata kadar boyutunu araştırır. Toplumsal fabrikanın uzunluğu ve ge-

nişliğı karşısında bilgi üzerindeki sınıf çatışmasını keşfeder. Gündelik hayatta, her türlü işçi anlam üretmek için özerk bir şekilde mücadele eder. İnsanlar kendi seçimleri olmayan araçlarla anlam yaratırlar. Kültürel çalışmalar şimdiye kadar yalnızca üretken sınıfların yorumlayıcı güçlerini yorumladılar; oysa asıl nokta, onları değişimin bir temsilcisi haline getirmektir. Kültürel çalışmalar, kültürel alandaki fenomenlerin ille de belli bir ekonomik “tabandaki” olaylar tarafından belirlenmediğini düşünmekte haklıydılar ama bilgiyi kuşatmak üzere genişleyen meta biçimindeki değişiklikleri fazla önemsememekle hata yapıyorlardı. Eski sınıf mücadelesinden bir “göreceli özerklik” alanı çıkarmak bir yana, kültürel çalışmalar, bilginin mülkiyet olması çerçevesinde yeni sınıf mücadelelerine doymuş ama aslında onu analiz etmek üzere bir sürü araçla tövbe etmiş bir alan ortaya çıkarırlar. [083]

TARİH

Gilles Deleuze and Felix Guattari, *What Is Philosophy?* (London: Verso, 1994), P. 96. Diğer şeyler arasında felsefe, ilimin de eğitim olarak metalaştırılmasından uzak durduğu sürece bilginin iletişim olarak metalaştırılmasından kaçış aracıdır. D+G oldukça resmi bir şekilde, hacker düşüncesinin imkan alanının genel şartlarını tanımlar. Ama onların tarihten kaçış biçimleri kolaylıkla yüksek modernist sanat ve hünerin eşsiz çalışmalarının bir merasimi olan aristokratik bir hal alabilir. Bunların hepsi, fazla eğitilmişlerin tasarımcı ürünleri olduğu sürece, akademik ve kültürel piyasa tarafından çok kolay bir şekilde ele ge-

çirilebilir. D+G kolaylıkla entelektüellerin Dolce ve Gabbana'sı haline gelir. [091]

Ellen Meiksins Wood, *The Origins of Capitalism: A Longer View* (London: Verso, 2002), p.125. Burada Wood "tarımsal kapitalizm" olarak tanımladığı şeyin nasıl endüstriyel kapitalizmin yükselişinden önce geldiğini gösterir. Kimsenin tarihsel olarak farklı evrelerden geçen meta üretiminin işlenmesinin değerini görebilmek için onun, materyalist tarihçiler arasındaki çeşitli iddialardaki tüm görüşlerini benimsemesi gerekmez. Eğer "tarımsal" ve "endüstriyel" olmak üzere sermayenin iki evresi olmuşsa, neden bir üçüncüsü olmasın? Ve neden terminolojiyi biz içindeyken, şimdiki konjonktürün bakış açısından gözden geçiremiyoruz? Tarihte Marxist bilimin tüm çeşitleri, antropoloji, sosyoloji ve siyaset bilimi, gizli-Marxist proje için tahsis edilebilir – ve saptırılabilir- ama bu, dünyayı sırasıyla metne karşı döndürerek dünyanın metninde başlamış eleştiriyi tamamlayan çok özel homeopatik bir okuma pratiği gerektirir. Bu heterojen söylevlerden yararlı olanları ayıran ve onları, somutlaştırılmış zaman ve eğitim alanını işaret etmektense, gündelik hayatın geçiciliği içindeki hacker sınıfını işaret eden bir yazıda sentezleyen bir okumadır. [104]

James Boyle, *Shamans, Software and Spleens: Law and the Construction of the Information Society* (Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1996), p.9. Boyle'un kitabının esas çabası bu vektörelit çağın, kapitalist çağın ideologlarından miras edindikleri bilgi kavramının ta kendisini il-

gilendiren ekonomik teorideki çelişkilerine dikkat çekmektedir. Ekonomik “verimlilik” açısından bakıldığında, bilgi özgür olmalıdır; teşvik açısından bakıldığında ise, bilgi bir meta olmalıdır. Böyle faydalı bir şekilde, yeni mülkiyetin yaradılışının temel ilkesi olarak “orijinalliğin ve bu yeni objeyi dünyaya getirmekle sorumlu özne olarak bir yaratıcının ” tanımlanmasına dikkat çeker ve bilgi kaynaklarının kolektif üretiminin her türlü hacke katkısını onun altından çıkarır. Açıkça “yaratıcı söylentisi” olarak adlandırdığı şeyin aslında hacker çıkarına karşı olduğunu gösterir. Bu, uzun vadede bilgiyi, onun değerini paraya çeviren araçlara sahip olan vektörel sınıfın ellerine bırakır. Boyle bile geçici olarak bilginin bir sınıf analizi olasılığını yükseltir. Ancak bunun üzerinde durmaz. Bilginin kolektif üretiminin -Lautreanmont’un aşırı macılığı- onayının zaten Marx’ın artı değer teorisinin bilgi alanına eşdeğer olduğunu görmez. Marx’a göre, ikinci doğanın ürünleri işçi sınıfının kolektif ürünüdür. Ayrıca üçüncü doğanın ürünleri de hacker sınıfının kolektif ürünüdür. Üstelik Boyle, bireysel kurumların çıkarlarıyla vektörel sınıfın çıkarlarını karıştırınca, yönetici sınıfın bir sınıf analizini yapmakta yetersiz kalır. Bir Microsoft ya da Time Warner, entelektüel mülkiyetin kanunlarını hali hazırdaki duruma bağlı olan kendi yararlarına kullanmaya çalışacaklardır. Ama tutarlı bir pozisyonun eksikliği, rakip vektörel çıkarların ayrıntılar üzerinde tartıştığı ama temelde - bilginin özel mülkiyet olarak onların kolektif elinde olmasında -aynı fikirde olduğu yasal bir alana erişimi olan bir sınıf çıkarını geçersiz kılmaz.- [117]

Gilles Deleuze and Felix Guattari, *What Is Philosophy?* (London: Verso, 1990), p.108. Bu metnin çıkış noktasının iletişimdeki bilgeliğin büyük kitlesinin ve salt fikrin bir eleştirisi olduğu gözden kaçırılmıştır. Ya da başka şekilde ifade etmek gerekirse, vektörel sınıf yönetiminin egemenliği altındaki gündelik hayatın yüzeylerinin bir eleştirisinden çıkar. Ancak tüm erdemlerine rağmen, D+G'nin felsefe, sanat ve bilime dönüşü tek başına yeterli değildir. Sanalı hacklemenin bu üç bağımsız aracı arasındaki temel farklılıkları keşfetmekte de yeterli değildir. Eksik olan bağlantı, sanat, bilim ve felsefenin ne şekilde vektörel güç için elverişli araçlara indirgendığının bir analizidir.[130]

Michael Perelman, *Class Warfare in the Information Age* (New York: St. Martin's, 1998), p.88. Bkz. Michael Perelman, *Steal This Idea* (New York, Palgrave Macmillan, 2002). Hiçbir şey Marxist düşünceye, kültürel çalışmalar ekonomideki gelişmeleri görmezden gelip kültürel üstyapılar üzerinde ayrıcalıklı bir hak iddia ederken, eğitim mekanizmasındaki ekonomistlerin kültürel üstyapıları görmezden gelmesine izin veren iş bölümünden daha fazla zarar vermemiştir. Sonuç olarak her ikisi de, bu iki karşılıklı olarak yabancılaşmış yetkinlik arasında geçen can alıcı gelişmeyi -bilginin mülkiyet olarak gelişmesini- kaçırmışlardır. Perelman, vektörel sınıfın gelişmekte olan ideolojilerini ortaya dökmekle iyi bir iş yapar, ama meta ekonomisini yalnızca kapitalist aşama yönünden düşünmekte biraz takılıp kalır.[135]

Friedrich Nietzsche, *Unfashionable Observations* (Stanford: Stanford University Press, 1995), p.80. Hem kültürün hem de eğitimin dışında durarak, Nietzsche farkındalığını ortaya koyar. Bununla birlikte, onları kendi disiplinlerine ve prosedürlerine alıştıranların bedenlerini biçimsizleştirmede yoğun bir baskı kullanmış gücün zayıf biçimleri halinde, hem de onların gerçek gücün başka yerde olduğu kaçınılmaz gerçeği için nasıl öznel kimlikler biçiminde boş mükafatlar sunduklarını görür. Nietzsche tüm zaaflarına rağmen hackerı, alınganlıktan kurnazlığa doğru, yani, etik olandan politik olana doğru yöneltir. Ayrıca O, *Birth of Tragedy*'de açıkça eleştirel medya teorisinin yaratıcısıdır. [143]

Gilles Deleuze and Felix Guattari, *What Is Philosophy?* (London: Verso,1990),p.169. D+G'nin çalışmasının eksantrik içeriğinin en büyük meziyetlerinden biri, kişinin ve toplumun zarflarını yırtıp açarak, bu görünürde özerk ve kendisi merkezli kabarcıkları, teknik katmanlardan bahsetmeye gerek duymaksızın, biyolojik olana, hatta jeolojik olana dokuyan ipliğin izini sürerek, tuhaf bir köşegende doğal/toplumsal bölmesinin ötesine geçme şeklidir. Kişinin ya da öznenin merkezsizleşmesini önermekte yalnız değillerken, toplumsal olanın sıkıntılı ve sıkıntıya yol açan sınırlarını aynı zamanda geçilecek bir alan olarak görmek konusunda daha seyreltilmiş bir topluluktadırlar. D+G, şu ana kadar "negatif" kimliğin bir başka değersiz katmanı olarak her biri bir diğerini ilgilendirmeye devam

eden önyargılardan kaçınabilen bilimin, sanatın ve teori-
nin çok farklı alanlarında, hacker uygulamalarının yeni-
den birleşmesi üzerine düşünmek için bir hat sunar.[150]

ÜRETİM

Karl Marx, *Capital*, vol.3 (Harmondsworth: Penguin, 1993), pp. 958-959 Burada, gizli-Marxist düşüncenin nite-
liği değiştirilmiş nakaratlar sunabileceği ama kaçamayaca-
ğı Marx'ın düşüncesindeki temel eğilim vardır. Tüm
şiddetine ve sömürüsüne rağmen meta ekonomisi, açığa
çıkartılabilecek ama kendisini açığa çıkaramayacak kay-
nakları çoğaltarak sanallığa doğru ilerler. Üstelik kapita-
list toplum, ihtiyacın tarihsel gelişimindeki son söz değil-
dir. Vektörel toplum mülkiyet rejimi, onun bilgi açlığını
bir ihtiyaç haline getirdiği noktada, soyutlaştırarak onun
üzerinden ve ona karşı geliştirtir. Ama bu artık ihtiyacın,
bir şeylerin ontolojik gerçekliği üzerine kurulu maddesel
bir ihtiyaç olmadığı noktadır. Bu yalnızca bilgiyi önemsiz
bir şey olarak gösteren ideolojik bir kimera üzerine ku-
rulmuştur. "Geç" kapitalizm diye bir şey yoktur, "erken"
vektörelizm vardır. Ve bu iyi haberdir. "Özgürlüğün ger-
çek krallığı" için tarihsel koşullar ufukta daha yeni belir-
meye başlar.[165]

Michael Hardt ve Antonio Negri, *Labor of Dionysus*
(Minneapolis: University of Minnesota Press, 1994), p.9.
Bu önemli bir noktadır-Gündelik hayat toplumsal bir fab-
rika olmaya başlar ama bunun tersi de daha az önemli

değildir. Çok gelişmiş dünyada “fabrika” toplumsal olmaya başlar. Vektörel sınıf, sanallığın kendisini tuzağa düşürüp yönlendirmenin yollarını aradıkça, iş zoraki bir oyun haline gelir. Yine de unutulmamalıdır ki, çok gelişmiş dünyada, çiftçilerin ve işçilerin mücadeleleri hiç dinmeden devam eder. Hayatın her yerde her açıdan vektörel ekonominin etkisi altında olan gerçek kapsamından oldukça uzaktayız. Ama zaman çok yönlü ve heterojendir. Kamu ağlarını, verinin yeniden ikramını, geçici özerk alanları, taktiksel medya stratejilerini –an itibariyle– deneyimlememek için hiçbir sebep yoktur. Vektörü vektörel sınıftan kurtarmak için yol gösteren yeniliklerin az gelişmiş dünyadan gelemeyeceğini düşünmenin de hiçbir sebebi yoktur.[170]

George Lukacs, *History and Class Consciousness* (London: Merlin, 1983), p.89. Bu metin bir gizli-Marxist klasiği olmayı kıl payı kaçırır. Lukacs’ın, emeğin cisimleştirilmesi üzerine yaptığı analizler, bir zamanlar bir sınıf gücünün ve tarihsel gücün olduğunu açığa vurması kadar, dünyada geçerli olan soyutlamayı idrak da eden bir başyapıttır. Burada metin kendisini, devam etmekte olan tarihin soyutlamasındaki kendi anının keşfine açar. Ama daha sonra Lukacs geri çekilir, saklanır ve en sonunda –teslim olur. Yazar başka bir yerde yaydığı ışığı bir Ortodoksluğun mühürlü dosyasına ne kadar gayretli bir şekilde sokuyor olsa da, metin hala metnin sanal olan bir açılım olarak soyutlamayı işaret ettiği satır aralarını çözen gizli-Marxist bir okumaya elverişlidir.[171]

Felix Guattari, *Chasmosis: An Ethico-Aesthetic Paradigm* (Sydney: Power Publications, 1995), P.21. Marx'ın canlı ve ölü işgücünü bir bütün olarak gördüğü yerde, Guattari de aynı şekilde insan ve insan dışı öznelliği bir bütün olarak görür. Marx' a göre paranın, genel muadilin, her çeşit somut işgücünün soyut işgücü ile karşılaştırılabilir hale gelmesini olanaklı kıldığı yerde, Guattari ise vektörün olanaklı hale getirdiği soyut ve makinik üretimin öznelliğine işaret eder. Marx'ın nesneyi kolektif iş gücünün fetiş ürünü kadar meta olarak gördüğü yerde, Guattari özneyi kolektif öznelliğin fetiş ürünü kadar bireysel görür. Kapitalist meta üretiminden vektörel meta üretimine dönüşmesiyle, Guattari'nin hacker sınıfının emeğini açığa kavuşturmak için bireysel öznenin sınırlarının ötesindeki yolu genişleten kolektif ve üretken bir güç olarak öznellik üzerindeki ısrarı, Marx'ın işçi sınıfının emeğini açığa kavuşturmak için yaptığı analizden daha az yararlı değildir. Hackerdan arta kalanlar serbest piyasada yalnızca adil ve serbest bir ticaret olarak gözüken işçilerin ücretlerinden daha az değerlidir. Bireysel çaba için bireysel ödülün arkasına bakıldığı takdirde, üretilene sahip olmayan ve ürünün toplam değerinden çok daha azını alan üretimin büyük kolektif bütünü ortaya çıkarılır. Bu üretici güçler bütünüünün iş bölümü, yorulmak bilmeden maddesel forma bürünmüş kendi geçmiş çabaları olan ikinci doğada çalışan üç üretken sınıftan -çiftçiler, işçiler ve hackerlardan - daha az değerlidir. Üçüncü bir doğanın ortaya çıkışıyla, bilginin ihtiyaçtan ayrıldığını, meta biçiminden kurtulma potansiyelini bildirdiği noktada, olanak bir yenilgi şeklinde değil, öznenin ve nesnenin fetişinden bir kaçış ve

dünyada özgür, kolektif bir öznelliğin kuruluşu olarak ortaya çıkar. Guattari'nin kolektif öznelliğin ve öznelliğin kolektif olarak üretimi konusundaki yaşam boyu tecrübesi bu yolu işaret eder.[172]

Slavoj Zizek, *Repeating Lenin* (Zagreb: Bastard Books, 2001), p. 82. Jerry Seinfeld'in gözlemsel mizahı komediyse, Zizek'in gözlemsel teorisi de eleştiridir. Bu gözlemlerden bazıları tam para üzerinedir: mahkemeleri Microsoft'un tekeli kapsamak için kullanmaktansa, tekelin kendisi kamulaştırılabilirdi. Onun çalışması post-Marxist kampta diğerlerini uğraştıran problemleri savuşturmak konusunda çok yetkindir. Etienne Balibar, Chantal Mouffe, Ernesto Laclau ve Alain Badio çeşitli şekillerde, siyasi olanı özerk bir alan olarak ele alırlar. Zizek'in "Leninizmi" meta formunun ekonomik dinamizmi ve politik müdahale arasındaki gerilimi sürdürme meselesidir. Zizek bilginin kıtlık alanda kırılmaya yol açtığı ve bunun hem politik hem ekonomik imaları olduğunu farkındadır. Onun Lenin'i "tekrarlama" gereksinimi eski dogmalara başvurmak için değil; eleştirel siyasi ekonomi, siyasi örgüt ve popüler arzuların bir sentezini yapabilmek içindir. Bkz. Slavoj Zizek, *The Spectre Is Still Around!*(Zagreb: Bastard Books, 1998). 175

MÜLKİYET

P.J.Proudhon, *What Is Property? An Inquiry into the Principle of Right and of Government*,

<http://dhm.best.vwh.net/archives/proudhon-property-is-theft.html>. Lautreamont'un söylediği gibi, piyasaya meydan okuyan Proudhon'un metni, çok geçmeden oraya satılacak malların ambalaj kağıdı oluverir. Zaman değişir. Vektörün oluşumu ve dijital telestezinin yükselişi ile, Proudhon'un ünlü tümcesi aşırılıp tersine çevrilebilirdi: hırsızlık mülkiyettir. İnternette şimdiden tüm bilgiyi, kimseyi paylaşımdan mahrum bırakmayan potansiyel bir hediye olarak algılayan bir nesil yetişti. Aşırılmış Proudhon'dan, Marx'ı aşırıya dek, tüm bilginin vektörelleşmesinin kıtlık olarak eskimiş mülkiyet eğilimine yerleştiği daha derin bir mücadele üzerine düşünüldüğünde, dosya paylaşımı henüz ilerlememişti. Proudhon'un sorusuna, soruyu hüsrana uğratan metnin dijital versiyonuna url vererek cevap vermek daha uygun görünmektedir. Yeniden üretilebilirliğinde dijital, kanunun oyunu onu öyle yapmadıkça, hiçbir zaman hırsızlık ya da mülkiyet değildir. Hali hazırda metne bu düşünce çizgisinin uygulanması kesinlikle yazarının başına bela açmazdı. Yalnızca mülkiyetin var olan biçimlerini ihlal eden "Bu kitabı çal" meselesi, mülkiyetin ötesine işaret eden "bu kitabı bağışla" meselesi gibi değildir. [176]

Matthew Fuller, *Behind the Blip: Essays in the Culture of Software* (New York: Autonomedia, 2003). Çağdaş dijital kültürü, çoğul ve serbest bir bilgi akışı çıkarına hacklemeye kalkışan Nettime, Mongrel ve I/O/D ile olan işbirliğini kullanarak, Fuller yaratıcı bilgi pratikleriyle Debord ve Deleuze'ün (Vilem Flusser yoluyla) eşsiz bir sentezini sunar. Hacker sınıfının potansiyelinin bir sınıf

olarak gerçeklik kazanmasında, bilgi üretimi için yeni biçimlerin yapılandırılmasının çok önemli bir yeri vardır. Fuller'in eleştirisi, bilginin ara yüzü biçiminde nesnelleş-tirmeyi araştırır. Stallman'ın serbest yazılım üretimine odaklandığı yerde, Fuller ve arkadaşları, insanı insan dışı üretime bağlayan gizli vektörleri araştırır. [195]

Asger Jorn, *The Natural Order and Other Texts* (Aldershot: Ashgate, 2002), p.171. Bu bir düşünürden ziyade bir zamanlar Debord ve Vaneigrem'in yanında Situasyonist Enternasyonal'e üye olan bir sanatçının kitabıdır. Ama Jorn'un çalışmasında, düşünce, sanat ve politikanın dünyanın yeniden yapılmasına adanmış tek hareket olacağı bir uygulama yaratmak için tutarlı bir çaba görürüz. 202

BETİMLEME

Stewart Home, *Neoism, Plagiarism and Praxis* (Edinburgh: AK Press, 1995), p.21. Şiddetli ama neşeli bir mizahla karıştırılmış Home'un kışkırtmaları, Dada'dan Fluxus'a ve Situasyonist Enternasyonal'e, öznel yazarlık ve nesnel mülkiyetten serbest yaratıma, özgünlüğü ve kavramsal sanattan çıkan sanat eserinin resmi ve tarafsız durumunu reddetmek için daha çağdaş estetik kaygısına kadar akıp giden girişimler arasında bir köprü oluşturur.[211]

Walter Benjamin, "Critique of Violence" in *One Way Street* (London: Verso, 1997), p.144. Bu parıldayan gizli

metinde, - gerçek gizli-Marxist olan- Benjamin koşulları betimleme alanının dışındaki serbest topluma göre yerleşir. Benjamin çalışmasının her yerinde bilgi vektörünü betimlemeden kurtarıp onu bir dışavurum aracı olarak kullanmanın yollarını ve araçlarını arar. O belki de mülkiyetin ve kıtlığın “aurasından” kaçmak ve vektörde hepsinden yaratılan bir şiirsellik için yeni araçlar görmek için yeniden üremenin gücünü kavrayan ilk kişidir. Onun çok geniş ve yararsız bilgeliği, eğitimde kalıcı bir çekicilik nesnesi olmaya başlar. Bununla birlikte onun zamanında, zamanının vektörünün içinde ve vektörün uygulamalı bir düşüncesi için ettiği mücadeleyi gizleyebilir. [219]

Comte de Lautreamont, *Maldoror and the Complete Works* (Boston: Exact Change Press, 1994), p.240. Lautreamont’a göre literatürün tamamı ortak mülkiyettir ve bu nedenle alıntı yapmak hırsızlık değil aslında sadece prensibin uygulamasıdır: yapabileceklerinden ihtiyaç duyduklarına kadar. Lautreamont hiçbir şeyi saklamaz, hiçbir şeyle kendisinin diye geçinmez ve fark üzerinden üretebildiği yeni olan her şeyi dönüştürür. Sürrealistler onu yüksek gotik eserleri için severken, Situationistler onun şiirde -şiir herkes tarafından üretilebilir şeklinde- genelleştirilebilecek radikal bir hamle olan yazarlık mücadelesini doğru tanımlarlar. [223]

Adilkno, *Cracking the Movement* (New York: Autonomedia, 1994), p.13. Bkz Adilkno, *Media Archive* (New York: Autonomedia, 1998). Adilkno ya da Association for the Advancement of Illegal Knowledge,

gündelik hayatın çehresinin vektörel biçime doğru dönüşümünü fark eden ve üzerine düşünmeyi başaran az sayıdaki gruplardan biridir. Onlar bu çalışmada, Amsterdam'daki işgal hareketinin yalnızca fiziksel bir alanı ele geçirip işgal etme meselesi olmadığını aynı zamanda vektörel alanda bir savaş olduğunu ortaya çıkarırlar. Ayrıca bu vektörel alanı, her zaman bir çeşit vektörel olmayan sosyal ilişkiye bağımlı olan ve ister istemez yeniden orta havale edilen bir şey olarak görmekten ziyade, onu kendi şartları içerisinde düşünmeye başlayacaklardır. Onlar medya sosyolojisine son noktayı koydukları için biz de sosyolojinin medyasını sorgulamaya başlayabiliriz. [228]

Kodwo Eshun, *More Brilliant Than the Sun: Adventures in Sonic Fiction* (London: Quartet Books, 1998), p.122. Eshun'un kitabı geleneğe bağlı bir kimlik politikasından ziyade Lester Bowie'nin Büyük Siyah Müziği diye adlandırdığı geleceği açık kimliksiz bir politika yaratmakta eşsizdir. Eshun techno, hip hop, dub ve "jazz fusion" diye adlandırdığı şey aracılığıyla bambaşka bir yol açarak, müziği sanalın belleği olarak yeniden hayal eder. Yalnızca dub için uygun şartların mümkün olduğu yerden geçerken, tamamen telif hakkı kanunlarına aldırmayan telestezi vektörlerini keşfetmesi yüzünden kolektif hackleme çeşitliliklerini gerçekleştirdiğinden bahseder. Bu gözlem onun bütün çalışmasına, hatta müziğin ötesinde sanalın akacağı ve hackin onun içine karışacağı diğer vektörler boyunca yayılabilir. Eshun'un müziğin vektörel mülkiyetinin yasa dışı sınırları içinde bulduğu serbest üretkenlik, tamamen mülkiyetin bilgi üzerindeki boğucu hakimiyetinden dola-

yı marjinal kalır. Bununla birlikte Eshun'un, entelektüel mülkiyetin 'ancient régime'inin gözeneklerinde bulduğu sanalın parçaları, gelmek üzere olan bir dünyanın modelleri olarak yankılanır. Eshun, bu atopik alanın öznenin kimliklerinin dışında olduğunu bilir ama mülkiyet onu betimledikçe nesne kimliklerinin dışında olma durumunu tam olarak kavrayamaz. [231]

Geert Lovink, *Dark Fiber: Tracking Critical Internet Culture* (Cambridge, Mass.:MIT Press, 2002). Bkz Geert Lovink, *Uncanny Networks* (Cambridge, Mass.:MIT Press, 2002). Herhangi birinden daha fazla Lovink (Adilkno'nun eski bir üyesi), özgür bir medya uygulamasını durmaksızın yeniden keşfederken, kendi eleştirel yanını geliştirmektense solcu kültürel eleştirinin faydasız yükünü üzerinden atmıştır. Onun ortaya çıkan medyadaki işbirlikçi çalışma uygulamaları, teknik hack, kültürel hack, politik hack arasında heterojen bir alanda işleyen ve çok gelişmiş dünyanın bereketli donanım kaynaklarını az gelişmiş dünyanın daha akıllı ve yansıtıcı uygulamalarıyla birleştiren bir hacker politikasının nasıl olabileceğine dair göze çarpan bir örnektir. Lovink, yerel ve geçici olarak işlev gören kavramlar için büyük resimden vazgeçen bir tür "taktiksel teori" uygular. Onun anarşist içgüdüleri gizli-Marxist geleneği nükteli ve saygısız bir şekilde ele alırken, keyifli bir felsefik pragmatizm ile harmanlanır. Bununla birlikte bu taktiğin hacker sınıfının ufukta tanımlayabileceği ve tarihteki önemini rahatça ifade edebileceği "yeni arzunun" dağınık dışavurumlarını bir araya getir-

mede ne şekilde etkili olabileceğine dair bir sınırlama olabilir. [232]

İSYAN

Michael Hardt and Antonio Negri, *Empire* (Cambridge, Mass.:Harvard University Press, 2000), p.214. Hardt ve Negri'nin *Empire*'ı ortaya çıkan uluslararası bir düzenin kanuni çerçevesinden söz ettiği ilk zamanlarda garip bir şekilde algılanır. Bir derecede, bu standart Marxist bir analitik tekniktir: öyle ki aksi takdirde saptanması zor alt-yapısal değişikliklerin temelinde yatanı görebilmek için görünürdeki üst yapıların dönüşümlerine bakar. Ama garip olan dikkat çekmek için seçilen belirli yasal altyapıdır. Entelektüel mülkiyet kanunun gelişimine bakmayı seçmiş olsalardı, H+N sınıf analizini yeniden canlandırmaya yaklaşabilirdi. Uluslararası hukuk ve egemenliği seçmek yerine, dünyadaki bir başka önemli ama ille de baskın olması gerekmeyen bir dinamiği takip ederler. Eleştirel düşüncede anti-kapitalist yolu izlemektense anti-emperyalist yolu izleyerek, vektör ve zarf arasındaki mücadeleyi ön plana çıkarırlar. Bu kısmen D+G'nin bölgesizleştirme ve yeniden bölgeleştirme kavramları tarafından kısmen kavranan tarihsel bir çelişkidir. Bu vektör ve kapsama politikasının bir fetişinin yaratılmasıyla ve "neo-liberalizm" ve "anti-globalizasyon" arasındaki steril bir karşıtlıkla son bulan sınıf oluşumu ve sınıf analizindeki yeniliklerinin görmezden gelinmesiyle olur. Aslında H+N'nin çelişki eksenini vektörelleşmesinin iki rakip biçimine -

imparatorluğa karşı halk yığınının- doğru kaydırması yenilikçidir. Ancak bir önceki şekilde özerk bir “kendini örtme” biçimini göz önünde tuttuğundan beri, küreselleşme karşıtı hareketin peşini bırakmayan yerlerden ve insanların romantik söylevlerinden kaçamaz. [240]

Guy Debord, *Complete Cinematic Works* (Oakland: AK Press, 2003), p.150. Debord’un yazılarının en büyük erdemlerinden biri, onun hassas, hatta zamanın deniz dalgasının melankolik farkındalığı gibi ve zamanın yaşanmış tecrübesinin gündemiyle, eleştirel düşünce ve eylem için gündemi ayarlama şeklidir. Otoriter anı yakalamak için sanki bir objeymiş gibi otoriter cazibeye karşı durmak için, herhangi bir politik hareket zamanı nasıl kollayacağını bilmelidir. Debord’un zamana incelikli yaklaşımı hiçbir yerde, tarihin kendisinin titreyen gölgelerde sanallığın görüntüsü olarak beklediği bir manzara olarak sinemanın tüm arşivinde sergilenen film çalışmalarından daha iyi ifade edilemezdi. [243]

Gilles Deleuze, *Negotiations* (New York: Columbia University Press, 1995), p.127. Deleuze örneğin hareketi ilerleten vektörel tarafını tutan bir politikanın belirsizliklerini çok iyi ortaya çıkaran serbest radyo hareketini desteklemiştir. Serbest radyo kültürel bir şey, bir “direnme” biçimi olarak başlamış olabilir ama metalaşmanın güçleri tarafından çabucak sömürgeleştirilmiştir.[246]

Luther Blissett, *Q* (London: Heinemann, 2003), p. 635. Bu dikkate değer tarihsel alegori, kelimenin tam anlamıyla-

la “popüler” olan kurgu, ortaya çıkan bir hacker duyarlılığı için bir Brechtimsi öğrenme metnidir. Kitabın çeşitli isimlerden ve kimliklerden yola çıkan başkahramanı, hem ihtiyacın idaresini güçlendirmek hem de onu açık etmek için onun içinde ona karşı mücadele ederek vektörün olasılıkları nasıl yarattığını keşfeder. Luther Blissett’in kendisi birçokları için yazarlığın aurasını ayakta tutan mülkiyet idaresinin üstesinden gelmek için taktik olarak gelişmiş bir isim, kolektif bir takma isimdir. 251

Lawrence Lessig, *The Future of Ideas* (New York: Random House, 2001), p.6. Bilgi mülkiyetin temelini yaratmak için garip bir şeydir. Bu Lessig’in belirttiği gibi rakipsiz bir kaynaktır. Entelektüel mülkiyet hakkındaki tartışmaların çoğu özel mülkiyetin savunucularını devlet yönetmeliklerinin savunucularıyla karşı karşıya getirir. Ama Lessig piyasayı veya devleti düşünmeden önce kontrollü ya da özgürce düşünüp tartışır. Lessig için serbest yenilik ve yaratıcılık için her zaman hayati önem taşır. Lessig vektörün üç katmanı arasında yararlı bir ayırım sunar. O fiziksel katman ve içerik katmanı arasındaki gerilimi tanımlar. Ama “kod” katmanı -dijital dünyadaki içeriği maddesel alt katmanına bağlayan yazılım- olarak adlandırdığı katmana yakın bir alaka gösterir. İnternetin hikayesi tekelin çöken tüm katmanlar üzerinde -bir süreliğine- kontrol sahibi olduğu ender bir hikayedir. İnternetin dehası, kod katmanının herhangi bir içeriğin onun fiziksel katmanı etrafında girdap gibi dönmesine izin vermesidir. Her tür aygıtın her iki uçta da üretilmesini sağlar. Serbest bilgi yeni bilgiyi yaratmakta can alıcı bir önem

taşıır. Bilgisayar kodu, şarkılar ve hikayeler kadar gerçektir. Ama bilgiden daha fazla alır. Erişime ve bir vektöre ihtiyacınız vardır. Tekel denetimi tarafından tıkanmayan fiziksel bir iletişim sistemine ihtiyacınız vardır. Ve kodu bilmeniz gerekir. Lessig oraya varmadığı halde, herhangi biri melodiyi ve uyumu, dilbilgisini ve kelime haznesini, denemeleri ve düzeltmeleri kod olarak düşünebilir. Müzisyenler, yazarlar ve film yapımcıları da kodun hackerlarıdır. Tek fark, kimsenin İngiliz dilini veya 12 ölçülük blues'u kendilerinin şirket yağmuru olarak kordon altına almak için entelektüel mülkiyet kanunlarını – henüz- kullanmamasıdır. Ama bu bilgisayar kodunun başına gelen şeydir. Mülkiyet kanununun deli gömleği onu tekelin çıkarlarına zincirler. Lessig “örtülü” entelektüel bir mülkiyet rejiminin yanındadır. Lessig “mülkiyet”in kapsamını sorgular ama mülkiyet sorusunu sormaz. O kanunun kendisini hacklemez. Lessig, tamamen insanların çıkarlarına uygun ortamlara vasıl olan entelektüel politika kanununun ve politikanın aşağı yukarı tarafsız hakemler gibi olduğuna inanan yazarlar arasında en etkileyici olanıdır. Ama kanun ve politikanın kendisi, açık bir şekilde Lessig’in çalışmasındaki önerideki yapıcı prestijin taklidini yaparak, vektörel çıkarlar tarafından atanır. [254]

DEVLET

Giorgio Agamben, *Means without End: Notes on Politics* (Minneapolis: University of Minnesota Press, 2000), p.87. Bkz. Giorgio Agamben, *Homo Sacer* (Stanford: Stanford University Press, 1998). Onun post-Althusserci kisvesi al-

tındaki Marxist düşüncesi, Debordcu görüntüyü Jean Baudrillard'ın katıksız sembol değerine yayarak takas değerinin kullanım değerini gölgede bıraktığı meta ekonomisinin oluşan görüntüsünü enine boyuna düşünemez. Görüntü, dilin kendisinin yabancılaşması, logoların ve bir kamu yararı imkanının kamulaştırılması olabilir ama Agamben kesinlikle bunu algılamamanın bir yolunu bulur. Görüntüde karşılaştığımız ters çevrilmiş dilbilimsel doğamızdır. O dilin kendisinin açığa çıkarıldığı –veya çıkarılabileceği-yabancılaşmış bir dildir. Görüntü, tüm insanların dilde mesken tuttukları yerden ayrılmalari, tüm devlet biçimlerinin kurumlarının ayrılması olabilir. Ama dilin bu oldukça yabancılaşması onu “dilini kendisini dile getirmek” olarak yaşanabilecek bir şeye –üçüncü bir doğaya-döndürür. Agamben, dilin bu tamamen yabancılaşması içerisinde devletin ortaya çıkan krizlerini keşfeder. Devlet, gizli polisin işler durumdaki son vasıta olduğu yerde, artık kalıcı bir olağanüstü hal durumu içerisinde var olur. Devlet herhangi bir kimliği tanıyabilir bu yüzden ona yeni kimlikler sunmak onu yıldırılmaz. Yeni kimlikler devleti daha ileri bir soyutlamaya itebilir ama onlar yalnızca devletin aslında bünyesindeki vatandaşlık türleri için son yetkiye sahip olmadığı, devlet içinde bir topraklanmayı tanırlar. Yaklaşan mücadele devleti kontrol etmek için değil, onu aşip betimlenemeyene kaçırmak içindir. Agamben' e göre, Tiananmen betimlemenin dışında ortak bir hayat yaratmak için yapılan bu hareketin ilk patlak verdiği yerdir. Agamben'in hiç aklına gelmeyen şey ise, bu en radikal devlete meydan okumanın var oluşunun -filolojikten ziyade- tarihsel koşullarını araştırmaktır.

Agamben her şeyi güce ve bedene indirger. O, Althusserciler gibi tarihsel güçler karmaşasını birbirleriyle ilişkilendirme problemini bir yana bırakmıştır. Meta biçiminden devlet biçimine çok hızlı bir şekilde geçilmesiyle, soyutlamanın üretiminin ve üretimin soyutlanmasının tarihsel süreci sorunu ve onunla beraber sınıf mücadelesinin gelişimi ortadan kalkar. Gelecek toplumun, her şeyin, kimliği olmaksızın, olduğu gibi tekrarlanabileceği bir toplum olması iyi olabilir – ama böyle bir ana ilk seferde ulaşmanın olasılık koşulu nedir?- O koşul, toplumun görüntüsünü onların negatif yönü olarak sunan, ama nesnenin kimliğinin kendisinin saltanatına ihtiyaç duymama durumu olan ilginin genelleştirilmiş soyutlanmasını, potansiyeli olarak sunan üçüncü bir doğa gibi birbirine dokunmuş telestezi ilişkilerinin gelişimidir. Agamben'in toplumunun ilk vatandaşları, ne kökenleri ne de kaderleri olmadan -bir devlet ihtiyacı duymaksızın-, nesnenin ve öznenin tüm mülkiyetlerini hackleyip onlarsız yapabilen hacker sınıfı olabilir. Ne kullanım değeri ne de takas değeri olan, meta biçiminin ötesinde saf bir uygulama, bir hareket olan jest, bu sıfatla aynı zamanda onun yok olma koşulları olan var oluşunun gerçek koşullarını yaratarak hacker sınıfının bir sınıf olarak hacklenmesi olabilir. 274

ÖZNE

Karl Marx, *"Critique of Hegel's Philosophy of Right"*, in *Early Writings* (Harmondsworth: Penguin, 1975), p. 244. Bu ideoloji alanındaki dikkate alınması gereken mutasyondur: kutsal olanın kültü dışında bir şey olarak var ol-

maktansa, piyasa kutsal olan tek şey olmaya başlar. Bu tabii ki içten pazarlıklı kurnazlıklarda bol bulunan bir özelliktir. Popüler inancın aksine, yönetici sınıflar piyasaya gerçekten inanmazlar. Hatta bunu bir ihtiyaç olarak bile kabul etmezler. Onlar devletin gücünü, serbest piyasanın onların çıkarlarına ters işlemesini önlemek ve kendi çıkarları söz konusu olduğunda bu gücü yönetici sınıflar içindeki rakip gruplara karşı uygulamak için kullanırlar. Hacker düşüncesinin vazifesi ne de olsa tek ideoloji olan liberal ideolojinin desteklenmesine ya da itham edilmesine kapılmak değil, onun aslında yüksek derecede olan uygulamada seçiciliğini tetkik etmektir. [282]

Raoul Vaneigem, *The Movement of the Free Spirit* (New York: Zone Books, 1998), p.37. Vaneigem, Situasyonist Enternasyonal' in o tuhaf co-filozofu, düşünciyi sınıf gücünün elinde bir araç haline getiren eğitim kurumlarındaki anlamından kurtarmak için hacker ruhunu buraya getirir. Tıpkı Deleuze'ün felsefenin içinde, düşüncüyü gelecek soyut bir devletin hayali yöneticisi olarak kurgulamayan karşı bir gelenek arayıp bulması gibi, Vaneigem de o karşı geleneğe karşı, gündelik hayata daha yakın karşı bir gelenek bulur. *The Movement of the Free Spirit*'de sanal için verilen mücadele üzerine, bir kaç değişiklikle hacker sınıfının kendisininmiş gibi sayabileceği gizli bir tarih tasarlar. [283]

Gilles Deleuze and Claire Parnet, *Dialogues* (New York: Columbia University Press, 1987), p.147. Arzunun yalnız-

ca, nesnel olan önemsiz şeylerden değil, aynı zamanda öznel olan kimlikten kurtulması, tamamen sanala doğru açılmasından dolayı hacker projesinin anahtar kısmını oluşturur. Burada Deleuze, Guattari ve onların bir araya getirdikleri bambaşka felsefik soylar -Lucretius, Spinoza, Hume, Nietzsche, Bergson-, bir zamanlar ona hayat veren arzusun eğitim aygıtı olduğu Deleuze'ün endüstrisinde gerçekleşen tarih üzerinden uçuşun çekimine direnilmesini sağlayarak fayda edebilirler. [289]

Gilles Deleuze and Felix Guattari, *Anti-Oedipus: Capitalism and Schizophrenia* (London: Athlone Press, 1984), p. 116. Bu örnek niteliğindeki gizli-Marxist çalışma, soyutlama düzlemlerini ve hareket vektörlerini tanımlayarak ekonomik, politik ve kültürel alana karşı analiz araçlarını yaratmaya ve uygulamaya kalkışır. Bu zamanının çoğunu, 68 Mayısının külleri arasında emeklemekle ve 70lerin ilerisinde radikal düşünceye zarar verebilecek çeşitli hataları işaret etmekle geçiren bir çalışmadır. [293]

ARTI DEĞER

Georges Bataille, *The Accursed Share*, vol. 1 (New York: Zone Books, 1988), p.33. Bataille bu çalışmasında, tarihteki ihtiyacın demir pençesini zayıflatmak için herhangi birinden daha fazlasını yapan örnek alınacak nitelikte bir gizli-Marxist yazardır. Ekonominin iktisat biliminin yalnızca artı değerın miktarını arttırmakla ilgilendiği yerde, Bataille -onu yeniden üretime yatırmaktan başka- onunla

bundan daha fazlasını yaratmak için gerçekte ne yapabileceğini araştırır. [300]

Marcel Mauss, *The Gift* (New York: Norton, 1990), p.67. Bu, hediyenin vektörel çağda alabileceği soyut şeklin ışığında yeniden incelenmeyi gerektiren bir metindir. Mauss'un sosyalizmi daha ortasını bulamamıştır. Telestezi yalnızca meta ekonomisi için değil, aynı zamanda hediye ekonomisi içinde yeni imkanlar yaratır. O verici ve alıcının birbiriyle direkt olarak karşı karşıya gelmediği soyut hediye ve de alıcıyı zenginleştiren ama vericiyi de yoksun bırakmayan bilgi hediyesini mümkün kılar. Çeşitli birebir ağlar, bilgi vektörü bunu mümkün kılar kılmaz kendiliğinden türerler ve kendileri üzerinde vektörel sınıf ve temsilcilerinin bütün teknik, yasal ve politik öfkesini kusarlar. [308]

VEKTÖR

William S. Burroughs, *The Ticket That Exploded* (New York: Grove Press, 1962), pp.49-50. Yalnız fener Lautreamont'tan Dada'ya, Sürrealistlere, Fluxus'e, Situasyonistlere, Sanat ve Dil'e, oradan Eleştirel Sanat Topluluğu gibi çağdaş gruplara kadar uzanan çizgi boyunca, aynı zamanda mülkiyetin dışında var olabilecek kolektif yaratı biçimlerini deneyimleyen beatlerin - Burroughs, Alexander Trocchi, Brion Gysin- bakış açısına sahip olunabilir. Doğrusu Lautreamont'tan, Kathy Acker'a, Luther Blissett'e ve Stewart Home'a, hacker sınıfı için bir literatür, bir çeşit karşıt-kanonik dizinin temelini

oluşturabilecek şey kesinlikle, kendi zamanının mülkiyet ve vektörel biçimi dışında serbest ama gelişi güzel olmayan bir üretkenlik yaratma girişimi olabilirdi. [313]

Karl Marx, *Grundrisse* (London: Penguin, 1993), p.524. Takas ilişkinin dünya yüzeyine yaydığı maddesel araç, telestezi vektörüdür. Vektör bir çırpıda madde olmuştur ve üstelik hala soyuttur. Gerekli mekansal koordinatlara sahip değildir. Herhangi bir koordinatı işgal edebilen ilişkiselliğin soyut bir biçimidir. Marx *Grundrisse*'nin sınırlarında iletişimin önemini keşfettiği zaman, bunu teorisinin merkezine oturtmaz. Genel eşdeğerden bahsettiği zaman, mesela paltoyla pamuğu ele alıp onların soyut ilişkisini yaratan genel eşdeğerin para olduğunu açıkladığı zaman, bu soyut ilişkinin -ki cevabı kesinlikle vektör olan- kendi maddesel biçimini tam olarak nerede bulduğunu sorar. [315]

DÜNYA

Konrad Becker, *Tactical Reality Dictionary* (Vienna: Edition Selene, 2002), p. 130. Becker'ın metni, iletişim dili araştırmasının kendi aleyhine dönmesiyle çalışır. O sözde-bilimsel retorikinin sesini öylesine açar ki, gücün paraziti duyulabilir. Bu metin "güce doğruyu söyler" şeklinde davranmaz. O ideolojinin maskesini düşürme ideolojisinden vazgeçer. Becker açısından mücadele, daha çok kimin ya da neyin gerçeği ve yanılısamayı tanımlama mekanizmalarını denetlediğini keşfetmektir. Becker "demokrasi", "özgürlük", "isyan" ve "çeşitlilik"i resmi bir ideoloji ola-

rak destekleyebilen, ama daha çok mülkiyetin anlamsal alanı üzerindeki kontrolünü sürdürmekle ilgilenen vektörel sınıfın ortak retoriğindeki post-aydınlanmacı dönüşünü yakından izler. [354]

